

๓๗๓.๗๗

พ ๑๕๖๐

๗.๒

การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จ
ในอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา ๑

ปริญญาโท

ของ

พจนารถ แคงพลอย

๒๘ ก.ย. ๒๕๓๒

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ ๒๕๓๒

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

168611

การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จ
ในอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1

บทคัดย่อ

ของ

พจนารัตน์ แดงพลอย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2532

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ จำนวน 24 คน และครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ จำนวน 20 คน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือ แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (Sixteen Personality Factor Test) Form A ของ แคทเทล (Raymond B. Cattell) และทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้สถิติ t - test

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพได้คะแนนบุคลิกภาพสูงในองค์ประกอบด้านสติปัญญา (B⁺) มโนธรรม (G⁺) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N⁺) และความอิสระเสรี (Q1⁺) และได้คะแนนบุคลิกภาพต่ำในองค์ประกอบด้านการกล้าแสดงออก (E⁻) และความร่าเริง (F⁻)
2. ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพได้คะแนนบุคลิกภาพสูงในองค์ประกอบด้านสติปัญญา (B⁺) ความระแวดระวัง (L⁺) และการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N⁺) และได้คะแนนบุคลิกภาพต่ำในองค์ประกอบด้านการกล้าแสดงออก (E⁻) และความร่าเริง (F⁻)
3. ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพได้คะแนนบุคลิกภาพในองค์ประกอบด้านมโนธรรม (G⁺) สูงกว่าครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ พบว่า ได้คะแนนบุคลิกภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

199

A COMPARATIVE STUDY OF PERSONALITY OF SUCCESSFUL
TEACHERS AND COUNSELORS IN SECONDARY SCHOOLS
EDUCATIONAL REGION I

AN ABSTRACT

BY

POCHANART DAENGPLOY

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1989

The purpose of this research was to study and compare 16 personality factors between successful teachers and counselors. The subjects were 24 successful teachers and 20 successful counselors of the secondary schools under the Department of General Education in the Educational Region I. The instrument was Cattell's Sixteen Personality Factor Test (16 PF) Form A. T - test was used to analyze the data and to test them for statistical significance.

The results were as follows:

1. The successful teachers had high personality scores on scales B (Intelligence), G (Group Conformity), N (Shrewdness) and Q1 (Rebelliousness) and low personality scores on scales E (Dominance) and F (Impulsivity).

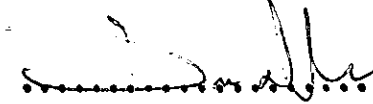
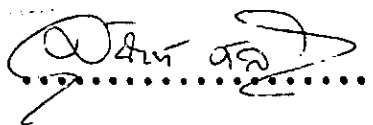
2. The successful counselors had high personality scores on scales B (Intelligence), L (Suspiciousness) and N (Shrewdness) and low personality scores on scales E (Dominance) and F (Impulsivity).

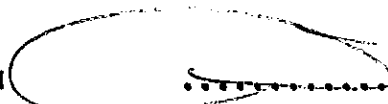
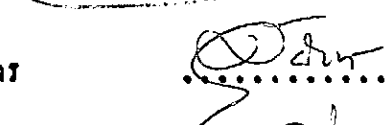

3. The personality scores on scale G (Group Conformity) of the successful teachers was significantly higher than the successful counselors at .05 level. No difference was found in the other personality scale scores between the successful teachers and counselors.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

..... กรรมการ

..... ประธาน

..... กรรมการ

..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตาของ อาจารย์ ดร.วัลลภ ปิยะมโนธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สลโกสุม และรองศาสตราจารย์ ดร. มุ่งพรพรณ เกิดพิทักษ์ ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำแนวทางและตรวจแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง ทั่ว ๆ ทลอดจนสนับสนุนให้กำลังใจ จนประสบความสำเร็จในการทำปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สว่าง กาญจนนगर ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 1 และอาจารย์นันทา มนต์ไพบุลย์ ศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 1 ที่กรุณาให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และคณะอาจารย์โรงเรียน มัชฌิมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ที่ได้ให้ความร่วมมือออกแบบ สอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณคณะอาจารย์โรงเรียนนนทรีวิทยา โรงเรียนชินโรส และ โรงเรียนสตรีวัชรพงษ์ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ขอขอบพระคุณพี่ ๆ และเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโทจิตวิทยาการแนะแนว ที่ได้ความช่วยเหลือตลอดมา

พจนารถ แดงพลอย

สารบัญ

บท	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
✓ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	15
เอกสารเกี่ยวกับบุคลิกภาพ	15
ความหมายของบุคลิกภาพ	15
โครงสร้างของบุคลิกภาพ	16
การวัดบุคลิกภาพ	17
ความมุ่งหมายในการวัดบุคลิกภาพ	19
ทฤษฎีบุคลิกภาพ	20
ทฤษฎีองค์ประกอบ	20
ธรรมชาติของบุคลิกภาพ	20
ลักษณะนิสัย	21
ลักษณะนิสัยค่านิยม	23
การประสานสัมพันธ์ของพลังทาง	24
พัฒนาการของบุคลิกภาพ	24
ขั้นพัฒนาการของบุคลิกภาพ	25

	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับครู	26
	งานวิจัยต่างประเทศ	28
	งานวิจัยในประเทศ	32
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับครูแนะแนว	38
	เอกสารและงานวิจัยต่างประเทศ	38
	เอกสารและงานวิจัยในประเทศ	43
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	50
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	51
	ประชากร	51
	กลุ่มตัวอย่าง	51
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	53
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	63
4	ผลการศึกษาค้นคว้า	65
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	65
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
5	สรุปผล อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	76
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	76
	ประชากร	76
	กลุ่มตัวอย่าง	76
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	77

บท

หน้า

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	77
✓ การวิเคราะห์ข้อมูล	78
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	78
อภิปรายผล	79
ข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.	94
ภาคผนวก ข.	102
ภาคผนวก ค.	120

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบุคลิกภาพ 16 ด้าน ของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและจำนวนร้อยละของผู้ที่ ไต่คะแนนสูง ปานกลาง และต่ำ	66
2	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบุคลิกภาพ 16 ด้าน ของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและจำนวนร้อยละ ของผู้ที่ไต่คะแนนสูง ปานกลาง และต่ำ	69
3	แสดงการเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างครูกับครูแนะแนวที่ประสบ ความสำเร็จในอาชีพ	72
4	คุณภาพของแบบประเมินครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ	116
5	คุณภาพของแบบประเมินครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ..	117
6	ค่าเฉลี่ยผลการประเมินครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ	118
7	ค่าเฉลี่ยผลการประเมินครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ..	119
8	คะแนนบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ	145
9	คะแนนบุคลิกภาพของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ	146

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 แผนภูมิแสดงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบน
มาตรฐานแต่ละด้านของบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จ
ในอาชีพกับครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ 74

ภูมิหลัง

ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศนั้น ประชากรหรือทรัพยากรมนุษย์ เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งปัจจัยหนึ่งในการก่อให้เกิดการพัฒนา ถ้าประชากรของประเทศมีคุณภาพ คือ มีความรู้ ความสามารถ มีความอดทน ขยันขันแข็งในการทำงาน มีวิจรรณญาณ ในการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และเป็นผู้มีคุณธรรมแล้ว สภาพเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศจะเจริญรุดหน้าไปได้อย่างรวดเร็ว (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ม.ป.ป. : 5) สำหรับการพัฒนาประชากรนั้น รัฐได้ ใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยยึดหลักการที่ว่า การศึกษาเป็นกระบวนการ ต่อเนื่องกันที่มุ่งส่งเสริมคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคม โดยเน้นการศึกษาเพื่อเสริมสร้าง ความอยู่รอดปลอดภัย ความมั่นคงและความผาสุก ร่วมกันในสังคมไทยเป็นประการสำคัญ (แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 : 1)

องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพของประชากรดังกล่าว คือครู (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา 2527 : 9) ซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่อบรมสั่งสอน เยาวชนของชาติหรืออีกนัยหนึ่ง ครูมีภาระในการอบรมและพัฒนาคนให้เป็นพลเมืองดี มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม เมื่อเติบโตในวันหน้าจะได้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ คุ้มเหตุที่ บทบาทหน้าที่และความสำคัญของครูมีสูงมาก จึงกล่าวได้ว่า ครูเป็นผู้กำหนดอนาคตของ ประเทศ (อานวย สุวรรณีศรี 2527 : 12) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า อนาคต ของประเทศนั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชาชน คุณภาพของประชาชนขึ้นอยู่กับการศึกษา และคุณภาพของการศึกษานั้นย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูเป็นประการสำคัญ (ไฉย อุคมนบุญญาภาพ 2528 : 24) ซึ่ง อีริกสัน (Erikson. 1968 : 124 - 125)

ไค้กล่าวถึงครูว่า ครูมีความสำคัญรองจากพ่อแม่ ในการพัฒนาเอกลักษณ์ (Identity Development) ของเด็กในวัยเรียน เพราะครูกับนักเรียนจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่มีการเรียนการสอน และนักเรียนจะเลียนแบบบุคลิกภาพของครูที่ตนใกล้ชิด ดังนั้นการกระทำและคุณลักษณะต่าง ๆ ของครูย่อมมีอิทธิพลต่อนักเรียน ซึ่งถ้าเปรียบไปแล้ว ครูก็เป็นตัวแทนของพ่อแม่ของเด็กในโรงเรียน มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเด็กไค้มาก (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2526 : 36)

ด้วยความสำคัญของครูไค้กล่าว ทำให้มีการศึกษาคูณลักษณะของครูที่ควรมีองค์ประกอบไค้มาบ้าง ทั้งการเสนอโดยนักวิชาการ นักวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน *สำหรับคณะกรรมการข้าราชการครูไค้ ไค้กำหนดคุณลักษณะของครูที่ไค้ไค้ดังนี้ (กองมาตรฐานวิชาชีพครู 2529 : 33)

1. มีความรู้ดี หากความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
2. มีความสามารถดีในการปฏิบัติงาน
3. มีความประพฤติดี ปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา
4. รักหาวินัยดี ปฏิบัติตามวินัยโดยครบถ้วน
5. กระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีของศิษย์
6. สอนและอบรมศิษย์โดยใช้หลักวิชาการศึกษา มีความรักและเมตตาต่อศิษย์

ทุกคน คิดตาม ส่งเสริม แก่ไขการ เรียนและความประพฤติของศิษย์

7. ละเว้นอบายมุขไค้อย่างเด็ดขาด โดยเฉพาะสุรา การพนันและบุหรี
8. มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา ทองถิ่นและสังคม
9. ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายและประหยัด
10. แ่่งกายสุขภาพเรียบร้อยทุกโอกาส

สำหรับบุคลากรในโรงเรียน นอกจากครูผู้สอนทั่วไปแล้ว ครูแนะแนวก็เป็นบุคลากรที่นำใจความสนใจไม่น้อย เนื่องจากการแนะแนวเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคน ส่งเสริมสนับสนุนให้คนมีการพัฒนาความรู้สึกรู้สึกนึกคิดให้เข้าใจตนเองและสามารถแก้ไขปัญหาของคนได้อย่างฉลาดรอบคอบ (สุโท เจริญสุข 2529 : 73) รวมทั้งต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งในฐานะผู้ประสานงานและผู้นำการที่สำคัญ กังนักรมวิชาการ (กรมวิชาการ 2522 : 37 - 38) จึงได้กำหนดคุณสมบัติพื้นฐานของครูแนะแนวไว้ดังนี้

1. มีความอดทน สุขุม รอบคอบ ใจเย็น หนักแน่น (หรือมีความมั่นคงทางอารมณ์ มีวุฒิภาวะทางจิตใจ)
2. มีคุณธรรม โดยยึดหลักพรหมวิหาร 4 และมีความเสียสละ
3. มีมนุษยสัมพันธ์ดี
4. มีความคล่องแคล่ว รู้แหล่งทรัพยากรอย่างกว้างขวาง
5. มีบุคลิกภาพที่ให้ความอบอุ่น น่าไว้วางใจและเก็บความลับได้ดี
6. มีความเข้าใจและจริงใจต่อผู้อื่น
7. มีความยืดหยุ่น ยอมรับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้พอควร

คุณสมบัติของครูและครูแนะแนวดังกล่าว ย่อมเป็นพื้นฐานสำคัญในการสรรหาบุคคลที่จะเข้ามารับผิดชอบการศึกษาของเยาวชน แต่เรื่องที่เป็นความลำบากใจก็คือ คุณสมบัติหลายอย่างไม่อาจดูได้ในตอนที่ยังไม่ได้ปฏิบัติงาน (พนัส หันนาคินทร์ 2526 : 57) กังนักรมวิชาการได้กำหนดคุณสมบัติที่เหมาะสมกับงาน มีความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่คาดหวังไว้ รวมทั้งเป็นหลักประกันคุณภาพแก่สาธารณชนว่า ผู้ที่จะเข้ามาทำหน้าที่สั่งสอนกุลบุตรกุลธิดาของเขานั้น เป็นผู้ที่ได้รับการรับรองว่า มีความเหมาะสม คุ้มประการทั้งปวงในการจะมาเป็นครูแล้ว (กรมการฝึกหัดครู 2520 : 24) จึงน่าที่จะมีการสอบวัดบุคลิกภาพของผู้ที่จะมาเป็นครูและครูแนะแนว เพิ่มเติมจากการสอบด้านความรู้ทางวิชาการเพียงประการเดียว ซึ่งจากการศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่

เกี่ยวกับวิชาชีพครูในสถานภาพและปัญหาการใช้ครูในปัจจุบัน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็น สอดคล้องกันว่า วิธีการคัดเลือกและสรรหาบุคคลเข้าสู่อาชีพครูในปัจจุบันยังไม่เหมาะสม และเสนอว่า ควรมีการสอบวัดบุคลิกภาพของผู้ที่จะมาประกอบอาชีพครูควบคู่ไปกับการวัด ความรู้สามัญและวิชาเอก (จุฑานาถ ภูเจริญ 2529 : 110 - 111) ทั้งนี้เพื่อ ป้องกันความสูญเปล่าทางการศึกษา และการสูญเสียกำลังคนของประเทศโดยใช่เหตุ เพราะบุคลิกภาพเป็นเครื่องทำนายสมรรถภาพและความสามารถของบุคคล (สุชา จันทน์เอม 2522 : 81) ประกอบกับบุคลิกภาพมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคม เป็นอันมาก ความสำเร็จและความล้มเหลวในการประกอบอาชีพของบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับ บุคลิกภาพของบุคคลนั้นเป็นสำคัญ (เดโช สนวนานนท์ 2508 : 23)

ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาและเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพกับครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ว่ามีองค์ประกอบที่แตกต่างกันอย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประกอบการคัดเลือกบุคคลที่จะมาประกอบอาชีพ ครูและครูแนะแนว หรือผู้ที่ จะเข้ามาศึกษาต่อในค่านนี้ รวมทั้งนำไปใช้ประกอบการแนะแนว การศึกษาและอาชีพ เพื่อป้องกันความล้มเหลวในค่านการศึกษาและการประกอบอาชีพ ต่อไปในอนาคต

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพกับครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาจะทำให้เข้าใจถึงบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ และบุคลิกภาพของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ซึ่งอาจนำไปใช้ประโยชน์ในการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพของครูและครูแนะแนว รวมทั้งอาจนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ จำนวน 25 คน และครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ จำนวน 21 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2531
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูและครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2531 ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวนครู 24 คน และครูแนะแนว จำนวน 20 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ
  - 3.1 ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ
    - 3.1.1 ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
    - 3.1.2 ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
  - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ บุคลิกภาพของบุคคลตามทฤษฎีองค์ประกอบของ เรย์มอนด์ บี แคทเทล (Raymond B. Cattell) ซึ่งแบ่งออกเป็น องค์ประกอบลักษณะนิสัย 16 ด้าน คือ

- 3.2.1 องค์ประกอบ A คือ การเข้าสังคม
- 3.2.2 องค์ประกอบ B คือ สกิปัญญา
- 3.2.3 องค์ประกอบ C คือ ความมั่นคงทางจิตใจ
- 3.2.4 องค์ประกอบ E คือ การกล้าแสดงออก
- 3.2.5 องค์ประกอบ F คือ ความร่าเริง
- 3.2.6 องค์ประกอบ G คือ มโนธรรม
- 3.2.7 องค์ประกอบ H คือ ความกล้าเผชิญ
- 3.2.8 องค์ประกอบ I คือ ความอ่อนโยน
- 3.2.9 องค์ประกอบ L คือ ความระแวง
- 3.2.10 องค์ประกอบ M คือ การจินตนาการ
- 3.2.11 องค์ประกอบ N คือ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น
- 3.2.12 องค์ประกอบ O คือ ความวิตกกังวล
- 3.2.13 องค์ประกอบ Q1 คือ ความอิสระเสรี
- 3.2.14 องค์ประกอบ Q2 คือ การพึ่งตนเอง
- 3.2.15 องค์ประกอบ Q3 คือ การควบคุมอารมณ์
- 3.2.16 องค์ประกอบ Q4 คือ ความเครียด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกทั้งทางวาจา การกระทำ และความคิด ทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้นอยู่ภายใน ซึ่งเป็นผลมาจากพันธุกรรม การเรียนรู้ ภูมิลำเนาและสภาพแวดล้อม ซึ่งสามารถทดสอบได้ด้วยแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ของเรย์มอนด์ บี แคทเทล (Raymond B. Cattell) ที่จัดบุคลิกภาพของคนโดยแบ่งออกเป็นองค์ประกอบลักษณะนิสัย 16 ด้านด้วยกัน ได้แก่

1.1 องค์ประกอบ A คือ การเข้าสังคม

ผู้ที่ไต่คะแนนต่ำ (A^-) มีลักษณะนิสัย ชอบเก็บตัวอยู่คนเดียว ชอบทำอะไรคนเดียว ชอบซัดซวาง เปลี่ยนแปลงยาก เครียด ซาเย็น ไม่สนใจใคร ขริบ ไม่พูดมาก กังวล สำนวน มองโลกในแง่ร้าย คิดถึงตัวเองมากเกินไป ไม่แสดงออก ไม่ชอบมีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น มีเพื่อนน้อย

ผู้ที่ไต่คะแนนสูง (A^+) มีลักษณะนิสัย ชอบคบคน ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้เร็ว มีไมตรีจิต สนใจความรู้สึกของผู้อื่น เปิดเผย วางตัวได้ตามสบาย เป็นตัวของตัวเอง ไว้วางใจตัวเองและผู้อื่น กระจกหรือรัน ให้ความร่วมมือ หาเพื่อนได้ง่าย ยึดหยุ่นได้ตามกาลเทศะ

1.2 องค์ประกอบ B คือ สติปัญญา

ผู้ที่ไต่คะแนนต่ำ (B^-) มีลักษณะนิสัย ใจทึบ (dull) ความคิดแคบ ไม่แยบยล ความคิดเป็นรูปธรรม ไม่ทันสมัย ไม่ติดตามข่าวคราวในสังคมที่เปลี่ยนแปลง

ผู้ที่ไต่คะแนนสูง (B^+) มีลักษณะนิสัย เฉลียวฉลาด (bright) กล้าคิด ความคิดเป็นนามธรรม รอบคอบ ทันสมัยก่อเหตุการณ่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน มีวิจารณญาณในการแก้ปัญหา

1.3 องค์ประกอบ C คือ ความมั่นคงทางจิตใจ

ผู้ที่ไต่คะแนนต่ำ (C^-) มีลักษณะนิสัย ตื่นเท่งง่าย อารมณ์เสื่อง่าย มีอาการทางประสาท ซากุซิมาวะ วิตกกังวล เปลี่ยนใจง่าย ไม่อดทน

ผู้ที่ไต่คะแนนสูง (C^+) มีลักษณะนิสัย อารมณ์มั่นคง ยอมรับสภาพความจริงของชีวิต ใจจิกมั่นคงแน่วแน่ ควบคุมตนเองได้ สงบ อดทน พากเพียร สามัคคี แก้ปัญหาด้วยเหตุผลและกฎเกณฑ์ของสังคม

1.4 องค์ประกอบ E คือ การกล้าแสดงออก

ผู้ที่ไต่คะแนนต่ำ (E^-) มีลักษณะนิสัยอ่อนน้อม ไม่มั่นใจ สงบ
เสียงเบา ปลีกตัวจากสังคม เมื่อมีเหตุผิดพลาดจะโทษตัวเอง เงียบ ซื่อาย ไม่กล้า
แสดงออก กกเก็บ ระมัดระวังตัว ไม่เป็นหัวของตัวเอง

ผู้ที่ไต่คะแนนสูง (E^+) มีลักษณะนิสัยค้ำคอง ท่าทักามใจตนเอง
เชื่อมั่นในตัวเอง หยิ่ง ก้าวร้าว แข็งแรง กล้าทำ มีเสรีในการกระทำ ชอบเข้า
สังคม เปิดเผย กล้าแสดงออก สามัคคี ใช้ภาษาสื่อความหมายได้ชัดเจน

1.5 องค์ประกอบ F คือ ความร่าเริง

ผู้ที่ไต่คะแนนต่ำ (F^-) มีลักษณะนิสัยท้อแท้ มองโลกในแง่ร้าย
แยกตัวอยู่ตามลำพัง ไม่แจ่มใส เฉื่อยชา ซึมเศร้า คิดแคร์ว่ของตนเอง กังวล
ย่ำคิด อารมณ์เคร่งเครียด ครุ่นคิด จริ่งจิ้งท้อชีวิต

ผู้ที่ไต่คะแนนสูง (F^+) มีลักษณะนิสัยร่าเริง เป็นมิตร รับผิดชอบ
คล่องแคล่ว มีอารมณ์ขัน ช่างพูด มั่นใจ พอใจในตัวเอง มีความคิดริเริ่ม รู้จัก
คิดแปลง ใ่วใจตัวเอง มองโลกในแง่ดี สนุกสนาน

1.6 องค์ประกอบ G คือ มโนธรรม

ผู้ที่ไต่คะแนนต่ำ (G^-) มีลักษณะนิสัยชอบล่ทิ้งงาน มักทำอะไร
เล่น ๆ จับจรวค ขาดวุฒิภาวะ ไม่ทะเยอทะยาน เฉื่อยชา เกียจคร้าน เพิกเฉยต่อ
งานของสังคม ไม่ไฝ่สูง

ผู้ที่ไต่คะแนนสูง (G^+) มีลักษณะนิสัยขากมัน เค็ดเคียว รับผิดชอบ
มโนธรรมสูง ยึดมั่นในระเบียบ รอมคอบ สนใจผู้อื่น เป็นคนไฝ่รู้ ทะเยอทะยาน มี
จรรยาบรรณ รักษาความลับได้

1.7 องค์ประกอบ H คือ ความกล้าเผชิญ

ผู้ที่ไต่คะแนนต่ำ (H^-) มีลักษณะนิสัยซื่อาย ซลาด แยกตัว
กกเก็บความรู้สึกทางเพศ เย็นชา จากักตัวเอง ไม่กล้า ขาดความเชื่อมั่น ระมัดระวัง
คิดถึงแก่ความรู้สึกของคนอื่น ชอบสิ่งจำเจ

ผู้ที่ไต่คะแนนสูง (H^+) มีลักษณะนิสัยกล้าเสี่ยง ชอบพบปะผู้คน สนใจเพศตรงข้ามมาก ชอบอยู่เป็นกลุ่ม ใจดี เป็นมิตร เปิดเผย กล้าเผชิญ เชื่อมั่น ในตนเอง ชอบทำและคิดอะไรใหม่ ๆ ริเริ่ม สร้างสรรค์ ชอบการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงตัวเองอยู่เสมอ สามัคคี ชอบช่วยเหลือผู้อื่น

1.8 องค์ประกอบ I คือ ความอ่อนโยน

ผู้ที่ไต่คะแนนต่ำ (I^-) มีลักษณะนิสัย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ใจใจเป็นอิสระ ใจแข็ง เชื่อมั่นในเหตุผลตัวเอง ไม่ชอบเพื่อน เป็นนักปฏิบัติ นักทดลอง

ผู้ที่ไต่คะแนนสูง (I^+) มีลักษณะนิสัย ไม่อศน ฟุ้งฟิง ขาดวุฒิภาวะ ชอบความสวยงาม คิดแค่ว่าเรื่องไกลจากตัวเอง อ่อนโยน ใจอ่อน สงสารคนง่าย เมตตากรุณา

1.9 องค์ประกอบ L คือ ความระวาง

ผู้ที่ไต่คะแนนต่ำ (L^-) มีลักษณะนิสัย ไว้วางใจได้ รู้สึกปลอดภัย เชื่อใจคนคล้อยตามความคิดของคนอื่นง่าย

ผู้ที่ไต่คะแนนสูง (L^+) มีลักษณะนิสัย ระวังระวาง อัจฉา ระมัดระวัง ทั่ว ไม่เชื่อใจคน

1.10 องค์ประกอบ M คือ การจินตนาการ

ผู้ที่ไต่คะแนนต่ำ (M^-) มีลักษณะนิสัย ประเพณีนิยม ไม่สนใจศิลปะ เป็นนักปฏิบัติ อยู่ในกฎเกณฑ์ของสังคม ว่องไว มีสติ ควบคุมตัวเองได้ดี ความสนใจ แคม

ผู้ที่ไต่คะแนนสูง (M^+) มีลักษณะนิสัย ไม่ยึดประเพณี ไม่ชอบเหมือนคนอื่น ชอบความสวยงาม เป็นนักจินตนาการ ชอบตั้งกฎให้ตัวเอง สงบ พอใจในตัวเอง บางครั้งอารมณ์ไม่ดีโดยไม่มีสาเหตุ สนใจเรื่องที่ต้องใช้ปัญญา วัฒนธรรม

1.11 องค์ประกอบ N คือ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (N^-) มีลักษณะนิสัยไม่ทันคน เคอะเขิน ทรงไป
ตรงมา ซื่อ ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (N^+) มีลักษณะนิสัยสังคมเก่ง เข้าใจความรู้สึก
นึกคิดของผู้อื่น ทันคน ไวต่อความคิดของคนอื่น เสียสละ ซอบช่วยเหลือผู้อื่น

1.12 องค์ประกอบ O คือ ความวิตกกังวล

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ (O^-) มีลักษณะนิสัยเชื่อมั่นในตนเอง พอใจใน
ตนเอง ยอมรับ จิกใจกล้าแข็ง

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (O^+) มีลักษณะนิสัย กังวล เหงาหงอย ย้ำคิด
ความรู้สึกไว ท้อแท้ใจ

1.13 องค์ประกอบ Q1 คือ ความอิสระเสรี

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ ($Q1^-$) มีลักษณะนิสัยเคร่งครัดก่อวินชกรรม
ประเพณี ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่ชอบโต้เถียงหรือวิจารณ์ใคร อนุรักษ์นิยม

ผู้ที่ได้คะแนนสูง ($Q1^+$) มีลักษณะนิสัยชอบทดลอง เสรีนิยม เป็น
นักปฏิรูป เจ้าอารมณ์ มีอิสระในการคิด -ไม่ชอบคนชมหรือความอยู่ดีชรรรม คือกาน
เผด็จการ ชอบวิจารณ์ ชอบการเปลี่ยนแปลง

1.14 องค์ประกอบ Q2 คือ การพึ่งตนเอง

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ ($Q2^-$) มีลักษณะนิสัยพึ่งพากลุ่ม ชอบสนุกสนาน
ชอบสังคม ไม่ชอบอยู่คนเดียว มีไมคริจิต เป็นผู้ร่วมงานและผู้ตามที่ดี ชอบประนีประนอม
คลายความกดดันง่าย สามีคคิ เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

ผู้ที่ได้คะแนนสูง ($Q2^+$) มีลักษณะนิสัยพึ่งตนเอง ชอบทำอะไรด้วย
ตัวเอง เชื่อมั่นในตัวเอง ยึดความคิดของตนเป็นใหญ่

1.15 องค์ประกอบ Q3 คือ การควบคุมอารมณ์

ผู้ที่โคะแนนต่ำ (Q3⁻) มีลักษณะนิสัยไม่สามารถควบคุมตนเองได้ อารมณ์ไม่มั่นคง ทำไปตามความต้องการของคน เปลี่ยนใจง่าย ลังเลใจไม่กล้าตัดสินใจ ไม่สนใจกฎเกณฑ์ของสังคม

ผู้ที่โคะแนนสูง (Q3⁺) มีลักษณะนิสัย มีวินัยในตนเอง จริงจัง ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดี เจาะระเบียบ กัดลึงใจเกะกะ ทรวงอเวลา

1.16 องค์ประกอบ Q4 คือ ความเครียด

ผู้ที่โคะแนนต่ำ (Q4⁻) มีลักษณะนิสัยทำกามสบาย ผ่อนคลาย ไม่คับข้องใจ จิตใจสงบ ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดี

ผู้ที่โคะแนนสูง (Q4⁺) มีลักษณะนิสัยเครียด มีความซัดแย้งในใจสูง มีปัญหาในการกัดลึงใจ ลังเล ควบคุมอารมณ์ไม่ค่อยได้

2. แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF หมายถึงแบบทดสอบบุคลิกภาพตามทฤษฎี องค์ประกอบของ เรย์มอนด์ บี แคทเทล (Raymond B. Cattell) ชื่อ Sixteen Personality Factor Test Form A ที่ใช้กับผู้มีอายุ 16 ปีขึ้นไป มีข้อความเป็นลักษณะสถานการณ์ต่าง ๆ จำนวน 187 ข้อ เพื่อทดสอบว่าบุคคลจะทำอะไร ในสถานการณ์ที่กำหนดให้โดยแบ่งเป็นองค์ประกอบลักษณะนิสัยใหญ่ ๆ 16 ด้าน

3. ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ หมายถึง ครูที่มีความสามารถสูงในด้าน เทคนิคการสอน ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และมีคุณธรรมความประพฤติเหมาะสม กับอาชีพครู ซึ่งสามารถวัดได้ด้วยแบบประเมินครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประเมินโดยฝ่ายบริหารและครูในโรงเรียน มีขอบเขตของการประเมินเป็น 4 ด้าน ดังนี้

3.1 ความสามารถด้านเทคนิคการสอน หมายถึง เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับ หลักสูตรมัธยมศึกษา มีความสามารถในการสอนโดยมีเทคนิค กลวิธีและการใช้อุปกรณ์ การสอนที่เหมาะสมกับบทเรียนและความสามารถของนักเรียน รวมทั้งนำความรู้ทางจิตวิทยา

มาใช้ในการสอน ซึ่งสามารถประเมินผลได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นผู้มีความสนใจในคุณภาพการสอนของคนและปรับปรุงให้ทันสมัย

3.2 ความสามารถด้านวิชาการ หมายถึง เป็นผู้ที่รู้จักพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการ โดยมีความสนใจเข้าร่วมประชุมทางวิชาการ ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าหรือวิจัยเพื่อนำความรู้มาปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นผู้คิดงานใหม่ ๆ เกี่ยวกับด้านวิชาการ แล้วเผยแพร่ไปสู่นักเรียนและชุมชน ด้วยการเขียนเอกสารประกอบการเรียน บทความทางวิชาการ เป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียนหรือเป็นวิทยากรด้านวิชาการให้สถาบันการศึกษาอื่น

3.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง เป็นผู้มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงานและนักเรียน สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น เป็นผู้มีความเสียสละเพื่อหมู่คณะ เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับกาลเทศะ และให้ความร่วมมือในกิจกรรมของโรงเรียนและชุมชน

3.4 ด้านคุณธรรมและความประพฤติ หมายถึง เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์ มีความเมตตา กรุณา ยุติธรรม และประพฤติตนตามระเบียบวินัยของครู มีกิริยา วาจาสุภาพ เรียบร้อย แต่งกายได้เหมาะสมกับอาชีพครู มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ตรงต่อเวลา และเป็นผู้มีความยึดหยุ่น โดยยอมรับในความสามารถของคนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

4. ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ หมายถึง ครูแนะแนวที่มีความสามารถสูงในด้านการรวบรวมข้อมูลของนักเรียน การจับบริการสนเทศ การให้คำปรึกษา การจี้วางตัวบุคคลและกำรัคึกคามผล ตลอดจนเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพ และจรรยาบรรณเหมาะสมกับอาชีพแนะแนว ซึ่งวัดได้ควยแบบประเมินครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ประเมินโดยฝ่ายบริหารและครูแนะแนวในโรงเรียน มีขอบเขตของการประเมินเป็น 7 ด้าน ดังนี้

4.1 ความสามารถด้านการรวบรวมข้อมูล หมายถึง เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการสร้างและ/หรือใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การสังเกต พฤติกรรม และแบบทดสอบทางจิตวิทยาชนิดต่าง ๆ ที่จะประเมินผลบุคลิกภาพของนักเรียน สามารถจัดทำสังคัมมิตี จัดให้นักเรียนทำอัตชีวประวัติ ออกเยี่ยมบ้านนักเรียน ศึกษา นักเรียนเป็นรายกรณี และจัดประชุมรายกรณีในกรณีที่น่าจำเป็น และจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ไว้ในระบบสารสนเทศของนักเรียน

4.2 ความสามารถด้านการจัดบริการสนเทศ หมายถึง เป็นผู้มีความสามารถจัดป้ายสนเทศที่ให้ข้อมูลทันต่อเหตุการณ์ มีส่วนร่วมในการจัดปฐมนิเทศ ปัจจุบันนิเทศ จัดนิทรรศการแนะแนวทางการศึกษาและอาชีพ และจัดทำคู่มือนักเรียน เป็นผู้สอนวิชากิจกรรมแนะแนว ประชาสัมพันธ์งานแนะแนว และออกบริการแนะแนวแก่ชุมชน มีความสามารถจัดเก็บเอกสาร ข้อมูลด้านการศึกษาและอาชีพอย่างเป็นระบบ ทำให้นักเรียนค้นคว้าได้สะดวก

4.3 ความสามารถด้านการให้คำปรึกษา หมายถึง เป็นผู้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาโดยตรง สามารถจัดทำบันทึกวิธีการให้คำปรึกษา และแบบบันทึกการปรึกษา มีการติดตามผลการให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่แก่ผู้รับบริการ

4.4 ความสามารถด้านการจัดวางตัวบุคคล หมายถึง เป็นผู้มีความสามารถจัดหางานพิเศษ จัดการเรื่องทุนการศึกษา จัดส่งนักเรียนไปฝึกงานในสถานฝึกงานอาชีพโดยจัดทดสอบความสนใจ ความถนัดหรือบุคลิกภาพก่อน และช่วยจัดการเรื่อง การเปลี่ยนแปลงการเรียนสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาขัดข้องในการเรียน

4.5 ความสามารถด้านการติดตามผล หมายถึง เป็นผู้มีความสามารถติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันและที่จบการศึกษา โดยจัดทำเป็นการศึกษา รายกรณี และการติดตามผลนักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษา ว่างงานพิเศษและฝึกงานเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

4.6 คำนมุษยสัมพันธ์ หมายถึง เป็นผู้ที่มีความสามารถวางตนได้
เหมาะสมในการติดต่อประสานงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ เป็นผู้
มีความพร้อมที่จะให้บริการแนะแนวแก่นักเรียนและชุมชน

4.7 คำนจรรยาบรรณของครูแนะแนว หมายถึง เป็นผู้ที่รักษาความลับ
และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้รับบริการ มีจิตใ้รักในงานด้านการช่วยเหลือผู้อื่น รับผิดชอบ
งานในหน้าที่ มีหลักการ รู้จักให้บริการในขอบเขตความสามารถของตน และประพฤติตน
อยู่ในขอบข่ายศีลธรรม มีคุณธรรม มีความเมตตากรุณาแก่ผู้รับบริการ มีความยึดมั่นใน
หลักวิชาชีพ และเคารพสิทธิของผู้รับบริการ

5. ^{๔๔-๕๕}เขตการศึกษา ๑ หมายถึง เขตท้องที่รวม 5 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม
นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. เอกสารเกี่ยวกับบุคลิกภาพ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครู
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครูแนะแนว

เอกสารเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

ความหมายของบุคลิกภาพ

ความหมายของ "บุคลิกภาพ" เป็นคำที่นักจิตวิทยาให้ความหมายไว้มากมาย แต่ยังไม่เป็นนิยามใดที่เป็นที่ยอมรับกันอย่างแน่นอน (Hall and Lindzey, 1978 : 9) ตัวอย่างเช่น ออลพอร์ต (Allport, 1961 : 28) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นระบบการเคลื่อนไหวของอินทรีย์ที่อยู่ภายในจิตใจบุคคล ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัย (traits) ประจำตัวของบุคคลนั้นทั้งหมด เช่นเดียวกับที่ แมคคอนเนล (McConnell, 1974 : 610) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นลักษณะนิสัย (Traits) ที่บุคคลคิดและแสดงเป็นแบบแผนพฤติกรรมเพื่อใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ลักษณะนิสัยที่กล่าวนั้น หมายถึง ค่านิยม แรงจูงใจ ทัศนคติ อารมณ์ ความสามารถด้านต่าง ๆ มโนภาพแห่งตน และเชาวน์ปัญญา โดยที่ แคทเทล (Cattell, 1950 : 2 - 3) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่จะช่วยให้เรารู้ว่า บุคคลจะทำอะไรในสถานการณ์ที่กำหนดให้บุคลิกภาพเป็นเรื่องของพฤติกรรมทั้งหมดของบุคคลทั้งพฤติกรรมที่เปิดเผยและที่ซ่อนเร้นอยู่ใน ซึ่ง วัลลภ ปิยะมโนธรรม (วัลลภ ปิยะมโนธรรม, 2528 : ไม่มีเลขหน้า) ได้สรุป

ความหมายของบุคลิกภาพว่า บุคลิกภาพเป็นผลรวมของลักษณะนิสัยต่าง ๆ และรูปแบบแห่งพฤติกรรมของบุคคล เป็นผลรวมที่ได้สร้างสมมาทั้งแก่คนและแสดงออกถึงเจตคติ พฤติกรรม ตลอดจนลักษณะท่าทาง ลักษณะบางอย่างสังเกตได้ชัดเจน เช่น ท่าทาง พฤติกรรมที่แสดงออกภายนอกและลักษณะเฉพาะคน แต่ลักษณะบางอย่างก็สังเกตได้ยาก เช่น ความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ

จากความหมายของบุคลิกภาพดังกล่าว สรุปได้ว่า บุคลิกภาพคือลักษณะนิสัยเฉพาะของบุคคล ซึ่งได้รับอิทธิพลจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ประกอบขึ้นเป็นลักษณะนิสัยต่าง ๆ ทั้งที่สังเกตเห็นได้ง่ายและยาก

โครงสร้างของบุคลิกภาพ

เชคส์กีย์ ไชวาซินชู้ (เชคส์กีย์ ไชวาซินชู้ 2520 : 4 - 5) กล่าวว่า บุคลิกภาพประกอบด้วยโครงสร้างใหญ่ ๆ ดังนี้

1. เชาวน์ปัญญาหรือความถนัด (Intelligence or Aptitude Ability) เป็นคุณสมบัติทางสมองเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าบุคคลแต่ละคนสามารถทำอะไรได้บ้าง ถ้าบุคคลผู้นั้นพยายามจะทำ แยกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1.1 ความถนัดทางธรรมชาติ เป็นการปฏิบัติงานที่แสดงถึงขีดความสามารถของบุคคลที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความถนัดต่างกันไป

1.2 ความสัมฤทธิ์ผล เป็นการปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลผู้นั้นสามารถทำได้ในระดับใด

2. อารมณ์ (Temperament) เป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของจิตใจที่ประกอบกับสิ่งแวดล้อม เช่น ความรู้สึกหงุดหงิด ความรู้สึกมั่นใจ ความรู้สึกร่าเริง เป็นต้น

3. แรงจูงใจ (Drive or Motive) คุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจนี้ แบ่งเป็น 3 ด้านคือ

3.1 ด้านความต้องการ (Need) เป็นความปรารถนาอย่างถาวรในสภาวะหรือเงื่อนไขเฉพาะอย่างของบุคคล เช่น ความต้องการเป็นจุดเด่น ต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม ต้องการความสะดวกสบาย เป็นต้น

3.2 ด้านความสนใจ (Interest) เป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะติดตามกิจกรรมหรือสิ่งเร้าบางอย่าง เช่น การสนทนา งานฝีมือ เป็นต้น

3.3 ด้านทัศนคติ (Attitude) เป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลที่พร้อมที่จะตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของเขาไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งจะปรากฏให้เห็นได้ชัดเจน ในกรณีที่มีเป้าหมายหรือนโยบายทางสังคม เข้ามามีเกี่ยวข้อง เช่น ทัศนคติต่อการคุมกำเนิด เพศศึกษา การเดินขบวน เป็นต้น ซึ่งทัศนคติของบุคคลนั้น มักจะเป็นตัวกำหนดทิศทางการกระทำของบุคคล

4. พฤติกรรมหรือการแสดงออก (Behavior) เป็นการตอบสนองของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าบางอย่าง ไม่ว่าสิ่งเร้านั้นจะเกิดจากภายในหรือภายนอกร่างกายมาจูงใจหรือก่อให้เกิดความเครียด อันเป็นผลให้มนุษย์เกิดภาวะเตรียมพร้อมเสมอที่จะแสดงพฤติกรรม

การวัดบุคลิกภาพ

ทวี ท่อแก้ว และอบรม สนิทบาล (ทวี ท่อแก้ว และอบรม สนิทบาล 2517 : 121) กล่าวว่า การวัดบุคลิกภาพเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและวัดได้ยาก เมื่อเทียบกับ การวัดในสิ่งอื่น ๆ แต่นักจิตวิทยาและนักวัดผลการศึกษาได้พยายามศึกษาค้นคว้า เนื้อหา วิธีวัด และสร้างเครื่องมือขึ้นมา เพื่อวัดบุคลิกภาพให้ได้ผลที่เป็นมาตรฐานถูกต้อง แม่นยำ และเชื่อถือได้ ซึ่งวิธีการวัดบุคลิกภาพนั้น ถ้าจะให้ได้ผลที่มีความเที่ยงตรงสูง ก็ควรจะใช้หลาย ๆ วิธี ประกอบกันและสรุปวิธีการที่ไว้วัดทั่ว ๆ ไปมีอยู่ 5 วิธีดังนี้

1. วิธีการสังเกต เป็นวิธีที่ใช้กันมานานแล้ว โดยมีการสังเกตพฤติกรรมและลักษณะทั่ว ๆ ไปที่บุคคลแสดงออก มีอยู่ 2 แบบด้วยกันคือ การสังเกตแบบควบคุมเป็นการสังเกตการแสดงพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่จัดไว้โดยเฉพาะ อีกแบบหนึ่งเป็นการสังเกตทั่วไปในชีวิตประจำวันที่บุคคลแสดงออก ทั้ง 2 แบบนี้ ก้องมักเกิดผลตรงตามที่เห็น โดยไม่ว่าความรู้สึกส่วนไหนเข้าไปเกี่ยวข้อง และผู้สังเกตควรจะได้มีการฝึกฝนเป็นพิเศษจึงจะได้ผลดี

2. วิธีการรายงานตนเอง มี 2 แบบคือ

2.1 การวิเคราะห์ตนเอง เป็นการให้บุคคลประมาณค่าตนเองแบบวิเคราะห์ตนเอง อาจเป็นคำถามแบบปรนัยอันเป็นนามธรรม เช่น ความสนใจในวิชาต่าง ๆ ทัศนคติ แล้วแปลผลเข้าสู่มาตรวัด

2.2 การสัมภาษณ์ หมายถึง การสนทนาระหว่างบุคคล 2 คน อย่างมีเป้าหมายเดียวกัน โดยผู้สัมภาษณ์เตรียมคำถามมา และจดบันทึกประมาณค่า ผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่วัดว่าค่าคอมที่ให้ไปเกี่ยวข้องกับบุคลิกลักษณะของตน

3. วิธีการศึกษาความคิดเห็นจากคนอื่น เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นเพื่อถามบุคคลอื่นว่ามีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับบุคคลแต่ละคน เช่น บุคคลที่เป็นครู เพื่อน ผู้ปกครอง เป็นต้น

4. วิธีการสำรวจตนเอง (Self-Report Inventories) เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมาก โดยการสร้างแบบทดสอบขึ้นประกอบด้วยคำถามหรือข้อความหลายข้อ ซึ่งผู้ทดสอบสร้างขึ้นโดยถือเอาปกติวิสัยของคนทั่ว ๆ ไปเป็นมาตรฐาน หัวข้อคำถามหรือสถานการณ์ที่สร้างขึ้นมักจะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกของผู้ถูกทดสอบเองหรือสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมที่อาศัยอยู่เสมอ ๆ เมื่อตกอยู่ในสภาพนั้น ๆ ผู้ถูกทดสอบต้องร่วมมือกับผู้ทดสอบในการตอบแบบสอบถามจึงจะได้ผล ทำให้การสอบโดยสัมภาษณ์บุคคล

5. วิธีการฉายภาพ (Projective Techniques) เป็นวิธีที่ผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้นมาให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตอบสนอง เช่น เล่าเรื่องที่นำมาให้ดู ตัวอย่างเช่น

แบบทดสอบของ โรซาร์ค ซึ่งเป็นรูปภาพที่เป็นหยัคมึกหรือแบบให้เติมข้อความให้สมบูรณ์ หรือแบบให้วาดภาพคน เป็นต้น ซึ่งต้องใช้ผู้ทดสอบที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี

การเลือกวิธีวัดบุคลิกภาพ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมทั้งผู้สอบ ผู้ถูกทดสอบ สภาพการณ์ทดสอบและสิ่งที่จะวัดเพื่อการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้เลือกเอาวิธีการสำรวจตนเอง ในการศึกษาบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ เพราะเป็นวิธีการที่สะดวก มีความเที่ยงตรงและเชื่อมั่นได้ดีกว่า

ความมุ่งหมายในการวัดบุคลิกภาพ

เคลินมันซ์ (เชคส์กี้ โฆวาสินซ์ 2520 : 6 อ้างอิงมาจาก Kleinmuntz. 1967) ได้จัดแบ่งจุดมุ่งหมายตามลักษณะการประยุกต์ไว้ 4 แนวทางด้วยกันคือ

1. เพื่อวินิจฉัยโรค (Clinical Diagnosis) เป็นการวัดเพื่อจัดประเภทบุคลิกภาพออกตามลักษณะของโรคจิตแบบต่าง ๆ
2. เพื่อการแนะแนวและจิตบำบัด (Counseling and Psychotherapy) เป็นการประเมินบุคลิกภาพทั้งก่อน ระหว่าง และ/หรือภายหลังที่มีการแนะแนวแล้ว ทั้งนี้ เพื่อที่จะแก้ไขปรับปรุงบุคลิกภาพที่มีปัญหาหรือพัฒนาบุคลิกภาพให้มีการปรับตัวดียิ่งขึ้น ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะพิเศษต่าง ๆ ของบุคลิกภาพให้พัฒนาและทรงจุดยิ่งขึ้น
3. เพื่อเลือกสรรบุคคลเข้าทำงาน เป็นการวัดเพื่อคัดเลือกบุคคลให้ทำงานหรือฝึกงานที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด การกระทำเช่นนี้ เป็นการเพิ่มกำลังคน (manpower) ที่โคมล็คทางหนึ่ง
4. เพื่อการวิจัยทางบุคลิกภาพ การสอบวัดความจุดมุ่งหมายหมวดนี้ มักจะกระทำก่อนและหลังการทดลอง เพื่อเป็นการประเมินผลการฝึกหรือการทดลองว่าส่งผลต่อบุคลิกภาพ เช่นไร ตลอดจนเป็นการประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลด้วยว่าดี-มาก-น้อยเพียงใด นอกจากนี้การวิจัยทางบุคลิกภาพยังช่วยให้ได้ความรู้ที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ มารวบรวมสร้างเป็นทฤษฎีความรู้ใหม่ ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

ทฤษฎีบุคลิกภาพ

มีทฤษฎีบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้หลายทฤษฎี แต่ในหนังสือวิจัยขอกล่าวเฉพาะทฤษฎีองค์ประกอบ (Factor Theory) ของ เรย์มอนด์ บี แคทเทล (Raymond B. Cattell) เพียงทฤษฎีเดียวดังนี้

ทฤษฎีองค์ประกอบ (Factor Theory)

นวลละออ สุภานล (นวลละออ สุภานล 2527 : 203 - 204) กล่าวว่า ทฤษฎีองค์ประกอบ (Factor Theory) หรือ ทฤษฎีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analytic Theory) เป็นทฤษฎี ซึ่งเรย์มอนด์ บี แคทเทล (Raymond B. Cattell) นำเอาวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ของ สเปียร์แมน (Spearman) รวมกับแนวคิดทางบุคลิกภาพของทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ฟรอยด์ (Freud) คือ การทำงานของ Id, Ego และ Superego และแนวคิดทางจิตวิทยาสังคมของ แมคดูกัล (McDougall) ซึ่งศึกษาพฤติกรรมสังคมและอธิบายว่า มีหลัก 7 ประการซึ่งเป็นพลังสัญชาตญาณ อันได้แก่ ความเกลียดชัง (Repulsion) ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) ความทะเยอทะยาน (Flight) การกบฏ (Pugnacity) การถ่อมตน (Self-abasement) การยืนยันความคิดเห็นของตนเอง (Self-assertion) และความเป็นพ่อแม่ (Parenting)

ธรรมชาติของบุคลิกภาพ

แคทเทล (Hall and Lindzey. 1978 : 523 - 547 citing Cattell. 1950) โคนิยามคำว่า บุคลิกภาพ ไว้อย่างกว้าง ๆ ว่า "บุคลิกภาพ คือ สิ่งที่ช่วยให้เรารู้ว่า บุคคลทำอะไรในสถานการณ์ที่กำหนดให้ จุดมุ่งหมายของการวิจัยทางจิตวิทยาในเรื่องของบุคลิกภาพ คือ การสร้างกฎว่าบุคคลที่แตกต่างกัน จะทำอะไรในสถานการณ์ทางสังคมและสิ่งแวดล้อมทั่วไป บุคลิกภาพเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทั้งหมด

ของบุคคล ทั้งพฤติกรรมที่เปิดเผยและที่ซ่อนอยู่ภายใน โดยที่ แคทเทิล เจาะจงว่า การศึกษาบุคลิกภาพจะครอบคลุมพฤติกรรมทั้งหมดไม่ได้แยกออกเป็น ส่วน ๆ ดังเช่นที่เคยมีการศึกษากันมา ดังนั้นเราจะสามารถเข้าใจพฤติกรรมย่อย ๆ ได้อย่างชัดเจน ก็ต่อเมื่อ เราได้เห็นภาพรวมทั้งหมดของบุคคลนั้น

ลักษณะนิสัย (Traits)

แคทเทิลมองบุคลิกภาพว่าเป็นโครงสร้างของลักษณะนิสัยที่ซับซ้อนและมีความแตกต่างกัน ลักษณะนิสัยเป็นมโนภาพสำคัญของแคทเทิล ซึ่งเขาเห็นว่ามีความสัมพันธ์กับก้าวแปรทางจิตวิทยาอื่น ๆ จำนวนมาก ลักษณะนิสัยเป็นโครงสร้างของจิต (Mental Structure) เป็นตัวอธิบายและแสดงความคงที่ของพฤติกรรม ลักษณะนิสัยนี้แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ลักษณะนิสัยพื้นผิว (Surface Traits) และลักษณะนิสัยก้นกอก (Source Traits) ความแตกต่างคือ ถ้าเป็นกลุ่มก้าวแปรที่สังเกตเห็นได้ชัดเจน และมีลักษณะร่วมกัน เรียกว่า ลักษณะนิสัยพื้นผิว ส่วนลักษณะนิสัยก้นกอกจะแทนก้าวแปรที่ซ่อนอยู่ภายใน อันเป็นตัวกำหนด ลักษณะนิสัยพื้นผิวทั้งหลาย

แคทเทิลให้ความสำคัญกับลักษณะนิสัยก้นกอกมากกว่าลักษณะนิสัยพื้นผิว เพราะถือว่าเป็นโครงสร้างที่มีอิทธิพลอย่างแท้จริงต่อบุคลิกภาพ และจะช่วยในการวินิจฉัยปัญหาทางบุคลิกภาพต่าง ๆ ลักษณะนิสัยพื้นผิวเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะนิสัยก้นกอกต่าง ๆ และมีความคงที่น้อยกว่าลักษณะนิสัยก้นกอก ลักษณะนิสัยใก้ก้นกอก 1 อย่าง เป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม พันธุกรรม หรือการผสมผสานกันของทั้งสองอย่าง แคทเทิลกล่าวว่า ในขณะที่ลักษณะนิสัยพื้นผิวเป็นตัวแทนของผลรวมขององค์ประกอบดังกล่าว นั้น ย่อมแสดงว่าลักษณะนิสัยก้นกอกได้ถูกแบ่งแยกออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นผลจากพันธุกรรม กับส่วนที่เป็นผลจากสิ่งแวดล้อม ลักษณะนิสัยที่เป็นผลมาจากพันธุกรรม เรียกว่า Constitutional Traits และลักษณะนิสัยที่เป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อม เรียกว่า Environmental Mold Traits

ถ้าแบ่งลักษณะนิสัยตามรูปแบบที่แสดงออกมาจะได้ 3 แบบคือ

1. ลักษณะนิสัยด้านพลัง (Dynamic Traits) เป็นลักษณะนิสัยที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุจุดหมาย

2. ลักษณะนิสัยด้านความสามารถ (Ability Traits) เป็นลักษณะนิสัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำให้บรรลุเป้าหมายของแต่ละบุคคล

3. ลักษณะนิสัยด้านอารมณ์ (Temperament Traits) เป็นลักษณะนิสัยที่เกี่ยวกับรูปแบบของการตอบสนอง เช่น ความเร็ว พลังหรือการโต้ตอบทางอารมณ์
แคทเทิล ใช้วิธีการเก็บข้อมูลบุคลิกภาพลักษณะนิสัยด้านความสามารถและอารมณ์ โดย 3 วิธีใหญ่ ๆ คือ

1. บันทึกประวัติ (Life Record) หรือ L-data เป็นการรวบรวมบันทึกหลักฐานที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลในสังคม เช่น บันทึกของทางโรงเรียนและทางกฎหมายในทางปฏิบัติ บางครั้งแคทเทิลก็ให้บุคคลที่คุ้นเคยกับผู้ทดสอบศึกษาเป็นผู้ให้ข้อมูลแทน

2. การประเมินตนเองจากแบบสอบถาม (Self-Rating Questionnaire) หรือ Q-data เป็นข้อมูลที่ได้จากบุคคลนั้นโดยตรง ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่ช่วยอธิบายหรือแสดงให้เห็นสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายในจิตใจเพิ่มเติมจาก L-data

3. การทดสอบ (Objective Test) หรือ T-data ซึ่งขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละบุคคลว่าควรจะใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาแบบใดหรือใช้เครื่องมือใดบ้าง
แคทเทิล ใช้วิธีการดังกล่าววิเคราะห์องค์ประกอบลักษณะนิสัยของบุคลิกภาพโดยการจับกลุ่ม (Cluster Analysis) ลักษณะนิสัยซึ่งมีเป็นจำนวนมาก จนได้เป็นกลุ่มลักษณะนิสัยพื้นผิว จำนวน 35 กลุ่ม แล้วใช้วิธี L-data และ Q-data วิเคราะห์องค์ประกอบจนเหลือองค์ประกอบของบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ โดยให้สัญลักษณ์และคำนิยามใหม่และนำมาสร้างเป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (Sixteen Personality Factor Test) ซึ่งครอบคลุมลักษณะนิสัยทั้ง 3 ด้าน คือ ลักษณะนิสัยด้านความสามารถ ด้านอารมณ์ และด้านพลัง

ลักษณะนิสัยค่านพลัง (Dynamic Traits) ประกอบด้วย

1. ทศนคติ (Attitude) เป็นตัวแสดงตัวแปรค่านพลัง ทศนคติเฉพาะสถานการณหนึ่งสำหรับบุคคลหนึ่ง คือ การมีความสนใจอย่างแท้จริงและเอาใจใส่อย่างมากกับสิ่งนั้น

2. หน่วยวัดพลัง (Ergs) เป็นลักษณะนิสัยก้นค่านพลังที่เป็นผลมาจากพันธุกรรม โดยแคทเทิล นิยามไว้ว่า หน่วยวัดพลังเป็นธรรมชาติของจิตใจและร่างกายที่มีมาแต่กำเนิด เป็นกระบวนการที่แสดงปฏิกิริยา (ความสนใจ การรับรู้) ต่อสิ่งหนึ่งอย่างแท้จริงมากกว่าอย่างอื่น การแสดงอารมณ์คือสิ่งนั้น และการกำหนดแนวทางเฉพาะเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งจะรวมถึงการคิดหาแนวทางสำรอง (Subsidiation path) ถ้าวิธีการแรกไม่สำเร็จหรือดากล่าวโดยสรุป หน่วยวัดพลังแบ่งได้เป็น 4 ส่วนคือ

2.1 การตอบสนองการรับรู้ (Perceptual Response)

2.2 การตอบสนองทางอารมณ์ (Emotional Response)

2.3 การกระทำที่นำไปสู่เป้าหมาย (Instrumental act leading

to the goal)

2.4 เป้าหมายที่ทำให้พอใจ (The goal satisfaction itself)

3. ความรู้สึกทางใจ (Sentiments) เป็นลักษณะนิสัยก้นค่านพลังที่เป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่คู่กับหน่วยวัดพลัง (Ergs) แต่ต่างกันที่ความรู้สึกทางใจเป็นผลมาจากประสบการณ์หรือองค์ประกอบของวัฒนธรรมสังคมไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ความรู้สึกทางใจเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลแสดงความสนใจต่อสิ่งหนึ่งอย่างแน่นอน และแสดงความรู้สึกหรือปฏิกิริยาในแบบที่ชัดเจนออกมา ซึ่งเกิดขึ้นจากการรวบรวมทัศนคติที่มีต่อสถาบันทางสังคมหรือบุคคลที่เคยประสบมาในชีวิต ความรู้สึกทางใจที่พบในการวิจัยของ แคทเทิล และคณะ ได้แก่ การประกอบอาชีพ กีฬาและเกม ความสนใจทางเครื่องจักรกล ศาสนา พ่อแม่ คู่สมรส และตนเอง ซึ่งความรู้สึกทางใจเกี่ยวกับตนเอง (Self Sentiment) นี้เป็นตัวที่มีบทบาทสำคัญในทฤษฎีของ แคทเทิล เพราะ

ทัศนคติเกือบทั้งหมดสะท้อนให้เห็นความรู้สึกทางใจเกี่ยวกับตนเองในระดับที่ไม่มากนัก
 คนเอง (Self) เป็นตัวควบคุมพฤติกรรมของบุคคลให้มั่นคง และมีบูรณาการตนเอง
 ในทางทฤษฎีจิตวิเคราะห์ก็คือ Ego และ Superego นั้นเอง

การประสานสัมพันธ์ของพลังทาง ๆ (Dynamic Lattice)

เป็นการจัดระบบโดยวิธีการที่ซับซ้อนในโครงสร้างของความคิดและแรงจูงใจใน
 ลักษณะนิสัยด้านพลัง (Dynamic Traits) หรือกล่าวได้ว่าลักษณะนิสัยทาง ๆ จะมีการ
 ประสานสัมพันธ์กัน แคทเทิลเชื่อในความคิดของ เมอร์เรย์ (Murray) ในเรื่องความ
 สัมพันธ์ระหว่างความต้องการต่าง ๆ ซึ่งจะทำหน้าที่ควบคุมและทำให้เกิดลักษณะนิสัยอื่น ๆ
 มาก่อนที่จะบรรลุเป้าหมาย แคทเทิลเห็นว่า นักทฤษฎีบุคลิกภาพต้องไม่เพียงแต่
 สามารถอธิบายและวัดลักษณะนิสัยชนิดต่าง ๆ ของบุคคลได้เท่านั้น แต่จะต้องอธิบายได้ว่า
 ลักษณะนิสัยเหล่านั้นมีการประสานสัมพันธ์กันอย่างไร เพราะเมื่อทราบแล้วก็จะช่วยให้
 สามารถหาความซับซ้อนและสาเหตุต่าง ๆ ของพฤติกรรมซึ่งเกิดจากการประสานสัมพันธ์กัน
 ของความสนใจ ทัศนคติ อารมณ์ ฯลฯ

พัฒนาการของบุคลิกภาพ

แคทเทิล ศึกษาพัฒนาการของบุคลิกภาพ 2 วิธีคือ

1. ศึกษาจากพัฒนาการทางกายและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีผลร่วมกัน
2. ศึกษาจากวุฒิภาวะและการเรียนรู้

แคทเทิลศึกษากับเด็กและผู้ใหญ่โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อหา
 องค์ประกอบของบุคลิกภาพที่เหมือนกันในคนที่อายุต่างกัน สรุปแล้วสิ่งที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการ
 ของบุคลิกภาพในความคิดของแคทเทิล ได้แก่ พันธุกรรม การเรียนรู้ วุฒิภาวะ สังคม
 และสิ่งแวดล้อม โดยครอบคลุมว่ามีอิทธิพลมากที่สุด

ขั้นพัฒนาการของบุคลิกภาพ (Stages of Personality Development)

แคทเทล (Cattell. 1950 : 618 - 619) ได้แบ่งขั้นพัฒนาการดังนี้

1. ระยะเวลาแรกเกิด - 5 ขวบ แคทเทลเห็นด้วยกับ فروยด์ ที่ว่า ระยะเวลานี้เป็นระยะสำคัญในพัฒนาการของบุคลิกภาพ

2. ระยะเวลา 6 - 13 ปี เป็นระยะที่เด็กเปลี่ยนความสนใจความรักที่มีต่อพ่อแม่ไปสู่กลุ่มเพื่อน เป็นช่วงแห่งการพัฒนา Ego ให้เข้มแข็ง

3. วัยรุ่น (อายุ 14 - 24 ปี) แคทเทลกำหนดระยะเวลาวัยรุ่นนี้ยาวนานกว่านักจิตวิทยาคนอื่น ๆ ระหว่างวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างมากทั้งในเด็กชายและเด็กหญิง และเป็นระยะที่ความไม่มั่นคงทางอารมณ์เพิ่มขึ้น มีความไม่คล่องตัวทางสังคม มีความสนใจในเรื่องเพศ ซึ่งทำให้เกิดความขัดแย้ง (Conflict) ขึ้นได้ โดยสาเหตุของความขัดแย้งมีดังนี้

3.1 ก่อการอิสระจากพ่อแม่

3.2 ความต้องการสถานภาพในอาชีพ และการประสบความสำเร็จมีรายได้เลี้ยงตัวเอง

3.3 การไม่ได้รับความพึงพอใจที่จะทำให้เพศตรงข้ามประทับใจ

3.4 การไม่ได้รับความมั่นคงทางจิตใจ

ถ้าหากวัยรุ่นสามารถผ่านพ้นความขัดแย้งเหล่านี้ได้ ก็จะทำให้เกิดบุคลิกภาพและเกิดความพึงพอใจในมโนภาพของตน (Self Concept)

4. วัยชราภาพ (อายุ 25 - 55 ปี) เป็นระยะที่การเปลี่ยนแปลงของบุคลิกภาพมีน้อย แม้จะมีความเสื่อมของร่างกาย แต่เป็นวัยแห่งประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ ในระยะปลายของวัยนี้ จะมีแนวโน้มความสนใจในกิจกรรมทางเพศเพิ่มขึ้น

5. วัยชรา (อายุ 56 ปีขึ้นไป) เป็นระยะที่มีความเสื่อมอย่างรวดเร็วในพลังทางกาย แคทเทิลกล่าวไว้ ลักษณะนิสัยของบุคคลในวัยชรา มีดังนี้คือ กังวลในการเงิน กังวลในสุขภาพ มีความรู้สึกที่ไม่เป็นที่ต้องการ โศกเศร้า อ่างว่าง รู้สึกสงสัยไม่แน่ใจ ความสนใจแคบ สูญเสียความจำ ยึดมั่นในความคิดของตนเอง ข้างพูด ข้างคุย โดยเฉพาะเรื่องในอดีต เอาใจใส่เรื่องเล็กน้อย ๆ มีความรู้สึกไม่เพียงพอ ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นคงและวิตกกังวล มีความรู้สึกผิด กิจกรรมทางเพศลดลง แต่ความสนใจในเรื่องเพศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในผู้ชาย ไม่มีระเบียบ ไม่สะอาด หัวเก่า ไม่มีความสามารถที่จะปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ความสัมพันธ์และการให้ความร่วมมือกับสังคมลดลง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คุรุสภา ได้ปรับปรุงระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณการขาดความระเบียบประเพณีของครู และระเบียบคุรุสภาว่าด้วยวินัยการระเบียบประเพณีของครู จากเดิมเมื่อ พ.ศ. 2506 เสียใหม่ให้เหมาะสมโดยบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2526 มีใจความดังนี้ (กองมาตรฐานวิชาชีพครู 2529 : 29 - 30)

1. เลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข คุ้มความบริสุทธิ์ใจ
2. ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ ไม่ลบหลู่คูหมิ่นศาสนาอื่น
3. ตั้งใจสั่งสอนศิษย์และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีคุ้มความเอาใจใส่อุทิศเวลาของตนให้แก่ศิษย์ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งการงานมิได้
4. รักษาชื่อเสียงของตนมิให้ขึ้นชื่อว่า เป็นผู้ประพฤติชั่ว ห้ามประพฤติการใด ๆ อันอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติและชื่อเสียงของครู

5. ถือปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมอันดีงามของสถานศึกษา และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่การงาน โดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบแบบแผนของสถานศึกษา

6. ถ่ายทอดวิชาความรู้โดยไม่ปิดป้องและปิดบังอำพราง ไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริตหรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ

7. ให้เกียรติแก่ผู้อื่นทางวิชาการ โดยไม่นำผลงานของผู้ใดมาแอบอ้างเป็นผลงานของตน และไม่เบียดบังใช้แรงงานหรือนำผลงานของผู้อื่นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตน

8. ประพฤติตนอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต และปฏิบัติหน้าที่ของตนอยู่ในความเที่ยงธรรม ไม่แสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

9. สุภาพเรียบร้อย ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ รักษาความลับของศิษย์ ของผู้ร่วมงานและสถานศึกษา

10. รักษาความสัมพันธ์ระหว่างครูและช่วยเหลือกันในหน้าที่การงาน

คณะกรรมการวางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษา ได้เสนอบทบาทและลักษณะของครูที่พึงประสงค์ไว้ 13 ข้อคือ (สีปพนนท์ เกตุทัต และคนอื่น ๆ 2518 : 142 - 144)

1. เป็นผู้รักการอ่าน การค้นคว้า ปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยเสมอ เพราะสังคมและวิทยาการเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

2. มีความคิดเห็นเป็นของตัวเอง และกล้าแสดงออกเพื่อเผยแพร่ความคิดเห็นและความคิดใหม่ต่อชุมชน

3. สามารถประพฤติกตนหรือควบคุมตนเองให้อยู่ในกรอบของศีลธรรมจรรยาอันเป็นบรรทัดฐานที่ยอมรับในชุมชน

4. สามารถเลี้ยงชีพความสมควรแก่สภาพ ภัยความอดทนและมีขยันขันแข็ง ไม่เป็นหนี้สิน ซึ่งเป็นการทำลายศักดิ์ศรีของครู

5. สามารถกระตุ้นนักเรียนให้เกิดความคิดริเริ่ม ให้นักเรียนรู้จักตนเอง และสามารถหาความรู้ด้วยตนเองได้

6. สามารถฝึกให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มให้นักเรียนรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีน้ำใจเป็นนักกีฬา ฝึกให้นักเรียนยึดหลักและวิธีการตามหลักประชาธิปไตย
7. สามารถใช้เทคนิคในการค้นหาความสนใจ ความถนัดและธรรมชาติของนักเรียนเพื่อหาทางส่งเสริมแนะนำการเลือกวิชา เลือกอาชีพ และครูที่ควรสามารถปรับตัวให้เข้ากับนักเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี
8. สามารถนำนักเรียนให้ฝึกฝึในคุณธรรม จริยธรรม โดยให้เห็นคุณค่าของการรักษาเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมของชาติ
9. มีความรู้ สนใจ และมีความสามารถในการร่วมกิจกรรมเกษตร เพราะสังคมไทยเป็นสังคมเกษตร
10. สามารถส่งเสริมประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในชุมชนเพื่อให้เข้าใจถึงระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
11. รักความยุติธรรม และกล้าหาญที่จะต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมในสังคม
12. สามารถปรับตัวและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน เพื่อลดปัญหาระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาโรงเรียนและชุมชนให้เจริญ
13. หาโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่น เพื่อศึกษาวัฒนธรรมและประเพณี ซึ่งจะสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู โรงเรียน และชุมชน

งานวิจัยต่างประเทศ

โซโลแมน (Soloman. 1967 : 140) ° ศึกษาตัวแปรบุคลิกภาพและทัศนคติของนักเรียนครู ซึ่งสัมพันธ์กับความสำเร็จในการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นชายและหญิง จำนวน 155 คน กำลังศึกษาอยู่ในรัฐยอร์กเซียร์ เครื่องมือที่ใช้ศึกษามี 6 อย่าง ได้แก่ 16 PF, Oliver's Survey of Opinion about Educator, Eysenck's Mondel Personality Inventory, Objective Test Battery,

การประมาณค่าและเขียนอักษรวประวัตินองตนเอง ผลปรากฏว่า ครูที่ประสบความสำเร็จ จะต้องมี

1. ความคงที่ทางอารมณ์เมื่อประสบความสำเร็จของเค็กเป็นประจำ
2. มีบุคลิกภาพแบบแสงท้ว
3. มีความสามารถทางสังคม
4. มีความร่าเริงแจ่มใส

✓ เซนจิม (Henjum. 1969 : 143 - 147) ศึกษา นักศึกษาครูในมหาวิทยาลัย มิชิซิกา จำนวน 78 คน ซึ่งฝึกสอนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล 45 แห่ง โดยใช้แบบทดสอบ 16 PF Form A และ B เมื่อการฝึกสอนใกล้จะสิ้นสุดลง ผลการศึกษา พบว่า คุณลักษณะบุคลิกภาพของครูมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของนักศึกษาครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งจะต้องมีความมั่นคงทางจิตใจ (C⁺) มีความอิสระเสรี (Q1⁺) ชอบสังคม (A⁺) มีการควบคุมอารมณ์ได้ (Q3⁺) ส่วนนักศึกษาที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะต้องมีสติปัญญาดี (B⁺) และมีความกระตือรือร้น และเอนจิวยังได้ชี้ให้เห็นว่าเครื่องมือ 16 PF เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์สำหรับการค้นหาคุณลักษณะบุคลิกภาพของครูที่คาดหวัง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บริดจ์วอเตอร์ (Bridgewater. 1984 : 3550 - A) ซึ่งวิเคราะห์องค์ประกอบส่วนบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ 3 ชนิด การศึกษา พบว่า เครื่องมือแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF เป็นเครื่องมือที่เชื่อถือได้มากที่สุดในการตรวจสอบบุคลิกลักษณะของผู้สมัครเข้าทำงานครู

ลอเรนซ์ (Lawrence. 1971 : 60 - 61) กล่าวถึงการวิจัยในสหรัฐอเมริกาว่า ในปี ค.ศ. 1969 สมาคมแนะแนวการศึกษาแห่งมลรัฐฟลอริดา ได้สร้างหลักเกณฑ์ในการวัดความสามารถในการปฏิบัติงานของครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อนำผลของการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพของครู เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบที่สร้างขึ้นโดยนักการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานในวง

การศึกษา ที่ออกมาในปี ค.ศ. 1970 สภาการศึกษาแห่งมลรัฐฟลอริดา (The Teacher Education Advisory Council) ร่วมกับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยฟลอริดา ได้ปรับปรุงเครื่องมือดังกล่าวให้สะดวกในการคอมและนำไปวิจัยค้นคว้าหาคุณลักษณะของครูที่ดี สรุปลผลการวิจัยครูที่ดีควรมีคุณลักษณะต่อไปนี้

1. ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ ความเชื่อมั่นตนเอง ความมั่นคงในอารมณ์ ยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความเป็นประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ให้ความอบอุ่น ให้คำปรึกษาช่วยเหลือนักเรียน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น กังใจที่จะอุทิศเวลาเพื่อการศึกษาและการเรียนของนักเรียนทั้งในและนอกเวลา

2. ด้านความเข้าใจ ได้แก่ มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางกายและทางสมอง มีความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอน เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้ กระบวนการทำงานของกลุ่ม เข้าใจในหลักการจัดการศึกษาของชาติ ตลอดจนศึกษาค้นคว้าสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น

3. ด้านทักษะการสอน ได้แก่ ทักษะในการสอน การฟัง การพูด อ่าน และเขียน การใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ มีเทคนิคในการแก้ปัญหา กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมวินิจจัยและแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน มีการแนะแนว และใช้แหล่งวิทยากรให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน มีการประสานงานกับครูคนอื่น ส่งเสริมให้นักเรียนทัศนคติและประเมินตนเองฝึกให้นักเรียนหาความรู้ด้วยตนเอง

เคนนี และเคนนี (Yawvapa Tejagupta. 1987 : 23 citing Kenney and Kenney. 1982 : 152 - 153) ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดโรงเรียนกับครู โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ผลการวิจัยพบความแตกต่างที่มีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพเป็นกลุ่มดังนี้

1. ครูมีความรอบคอบ หากเพียร อารมณ์มั่นคงและยึดกฎระเบียบและมีความรับผิดชอบต่อนักเรียนมากกว่าเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

2. ครูมีความเป็นนักปฏิบัติ ประเพณีนิยม และกังวลในการทำสิ่งถูกต้องมากกว่า
เจ้าหน้าที่ทองสมุค

3. ครูชอบวิพากษ์วิจารณ์ เสรีนิยม มีเสรีในการคิดและออกนอกความลำบาก
และการเปลี่ยนแปลงมากกว่าเจ้าหน้าที่ทองสมุค

กอมมา ยาวภา เกษะคุปต์ (Yawvapa Tejagupta. 1987 : 76 - 77)
วิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของครูอนุบาลและความพึงพอใจในงานกลุ่มตัวอย่าง
เป็นครูในรัฐอิลลินอยส์ โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form A และ Job
Descriptive Index (JDI) ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันจริงระหว่างบุคลิกภาพ
กับความพึงพอใจในงานโดยสรุปได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเข้าสังคม สหิบัญญัติ
ความมั่นคงทางจิตใจ มโนธรรม ความอ่อนโยน และการควบคุมอารมณ์ แต่มีความ
สัมพันธ์ทางลบกับความระวาง

2. ความพึงพอใจในรายได้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจินตนาการและการพึ่ง
ตนเอง แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความร่าเริง และความอิสระเสรี

3. ความพึงพอใจในความก้าวหน้า มีความสัมพันธ์ทางลบกับความอ่อนโยนและ
การพึ่งตนเอง

4. ความพึงพอใจในการควบคุมดูแล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความร่าเริงและ
การควบคุมอารมณ์ แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความระวาง ความวิตกกังวล และความ
อิสระเสรี

5. ความพึงพอใจในเพื่อนร่วมงาน มีความสัมพันธ์ทางลบกับความอิสระเสรี

6. ความพึงพอใจในงานทั่วไป มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการควบคุมอารมณ์
แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความระวาง การจินตนาการและความเครียด

งานวิจัยในประเทศ

มันทนา ปิยะมาคา (มันทนา ปิยะมาคา 2511 : 23 - 24) ศึกษาคุณลักษณะของครูโดยสร้างแบบสอบถามปลายเปิด และใช้วิธีการพฤติกรรมวิฤต (The Critical Incident Technique) กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในจังหวัดนครหลวงกรุงเทพธนบุรี จำนวน 1,406 คน แยกศึกษาตามเพศ ชั้นที่สอน วุฒิ วิทย และจำนวนปีที่สอนปรากฏว่า ครูที่มีคุณลักษณะดังนี้ ส่งเสริมให้กำลังใจ ยกย่องชมเชยนักเรียน เมตตา กรุณา การสอนที่ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักเรียน มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย มีความยุติธรรม ซื่อตรง บุคลิกภาพดี ให้ความอุปการะนักเรียน และมีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน

อภิรักษ์ พาหะมาก (อภิรักษ์ พาหะมาก 2519 : 127 - 129) วิจัยเพื่อหาเกณฑ์การสรรหาและคัดเลือกครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ โดยการสำรวจความคิดเห็นจากผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัด อำเภอ และโรงเรียน จำนวน 126 คน ครอบคลุมการสรรหาและคัดเลือกครู ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับมีความเห็นสอดคล้องกันในการที่ควรจะนำเกณฑ์สร้างขึ้นใหม่ 8 ด้านคือ ด้านการสอน ความรู้ การอบรมแนะนำและการปกครอง คุณธรรมและความประพฤติ สุขภาพและอนามัย ความเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย บุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ มาเป็นหลักในการสร้างแบบประเมินผลเพื่อสรรหาและคัดเลือกครูโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป

จำเนียร น้อยท่าซาง (จำเนียร น้อยท่าซาง 2521 : 61 - 76) ศึกษาเรื่องครูดีในทัศนะของเด็ก โดยถามความคิดเห็นของเด็กในชั้นมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 5 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. คุณลักษณะโดยทั่วไป
  - 1.1 ควรมียุ่ระหว่าง 31 - 40 ปี
  - 1.2 ควรมียุ่ระดับปริญญาตรี
  - 1.3 มีความสามารถในการสอนได้ทั้ ๆ ไป
2. บุคลิกลักษณะ
  - 2.1 ควรมีความสงบเสงี่ยม ระมัดระวังในการวางตัวเสมอ
  - 2.2 ควรแก่กายเรียบ ๆ ไม่ทันสมัย
  - 2.3 พุ่กายดอยค่าสุภาพ นุ่มนวล และคังซั้เจ่น
  - 2.4 ควรมียุ่รณเ่ยน เป็นกันเองกับเด็กและมีารมณั้ขันบ้าง
  - 2.5 สุขภาพสมบุรณั้ทั้งร่างกายและจิตใจ
  - 2.6 เป็นผู้นำและเป็นทั้ฟังไ้
3. ความรู้คานวิชากร
  - 3.1 ควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเก้มทุกคาน
  - 3.2 มีความคิคริเริ่มสร้างสรรคั้
  - 3.3 เคยเรียนวิ้สอนและฉานการฝึกสอนมาแล้ว
  - 3.4 มีความรู้วิชาจิตวิทยาและวิชาวิคณล
4. การสอนและการปกครอง
  - 4.1 ใช้อุปกรณั้การสอนและมีการเตรียมการสอน
  - 4.2 ครวจงานเด็กเสมอ
  - 4.3 ไม่เอาเวลาไปทำงานอื่น หาเวลาซ่อมเสริ้รนอกเวลาเรียน
  - 4.4 ยั้ระเบียบ กฎเกณฑ์ ซอม่ังคั้อย่างเครงครคั้

5. ความประพฤติ.

5.1 ควรประพฤติตนให้ดีกว่าข้าราชการอาชีพอื่น ๆ ไม่เล่นการพนันและ
เกี่ยวข้องกับอบายมุขต่าง ๆ

5.2 มีความประพฤติเรียบร้อย มีวัฒนธรรม

6. มนุษยสัมพันธ์

6.1 มีความยุติธรรมและใจดี

6.2 ควรร่วมมือกับชุมชนเพื่อให้เข้ากับชุมชนได้

7. งานนอกเวลาและงานอดิเรก

7.1 ทำงานพิเศษนอกเวลาที่สุจริตได้แก่ สอนหนังสือ ขายของ เป็นต้น

7.2 งานอดิเรก ไม่ควรจะเป็นการทำบาป เช่น ยิงนกตกปลา เป็นต้น

* / เฉลียว บุรีภักดิ์ และคนอื่น ๆ (เฉลียว บุรีภักดิ์ และคนอื่น ๆ 2520 :
363 - 366) ได้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดี จากกลุ่มตัวอย่าง 6
ประเภทคือ นักเรียน ผู้ปกครอง ครู และศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษา พระ
พุทธคุณวุฒิ รวมจำนวน 7,762 ราย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ความสำคัญของครูอยู่ที่บทบาทการสอนและการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
2. ครูที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือ ครูที่ตั้งใจสอนและสอนแจ่มแจ้ง เข้าใจและเป็น
กันเองกับนักเรียน ยุติธรรม ตรงเวลา เสียสละ และมีเมตตาธรรม สุภาพ มีอารมณ์
ขัน ร่าเริงแจ่มใส และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

3. ครูที่นักเรียนไม่ชอบมากที่สุดคือ ครูที่ขาดความรับผิดชอบ เจ้าอารมณ์ ซาด
ความยุติธรรม เห็นแก่ตัว และประจบสอพลอ

4. ความบกพร่องของครู โดยเฉพาะครูชายคือชอบยุ่งกับอบายมุข การ
แกล้งกาย กิริยามารยาทไม่ดี ส่วนครูหญิง จะบกพร่องทางค่าน้ำใจ และอารมณ์
ใจชอบบน

5. หน้าที่ของครูที่จำเป็นที่สุดคือ สอนและอบรมความประพฤติ ใฝ่เรียนการสอน คำนุเคราะห์ แนะแนว ศึกษาคนคว่าเพิ่มเติม คุดูแลอาคารสถานที่ และทำความเข้าใจ กับเด็ก

6. ลักษณะของครูที่ดี มีดังต่อไปนี้

6.1 มีความรู้ดี มีการค้นคว้าหาความรู้และนำความรู้ไปใช้ให้เกิด ประโยชน์อยู่เสมอ

6.2 สอนดี สามารถใช้ภาษาได้ดี มีเทคนิคในการโน้มน้าวจิตใจคนและ สามารถประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีได้ ไม่เพียงแต่พูดอย่างเดียว

6.3 สุขภาพดี รู้จักป้องกันโรคติดต่อ งดเว้นสิ่งเสพติดทั้งปวง ไม่ เสเพลและรู้จักรักษาอารมณ์ให้มั่นคง

6.4 ประพฤติดี มีความซื่อสัตย์ เที่ยงธรรม มีเมตตา ชยัน อดทน ไม่ย่อท้ออุปสรรคทั้งปวง

6.5 มีน้ำใจเป็นประชาธิปไตย มีเหตุผล กล้าพูด กล้าทำ กล้าเผชิญ ความจริง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เมื่อพิจารณาว่าคุณลักษณะออกเป็น 8 ด้านใหญ่ ๆ ตามความจำเป็นเรียงลำดับได้ดังนี้

1. ด้านคุณธรรมและความประพฤติ
2. ด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคม
3. ด้านอบรมแนะแนว ปกครอง
4. ด้านการสอน
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์
6. ด้านบุคลิกลักษณะ
7. ด้านสุขภาพกายและจิต
8. ด้านวิชาการ

จุฬานาถ ภูเจริญ (จุฬานาถ ภูเจริญ 2529 : 109 - 111) ศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู เกี่ยวกับสภาพปัญหาของวิชาชีพครู และวิเคราะห์แนวทางการยกระดับวิชาชีพครู โดยใช้เทคนิค เคลลพาย โดยศึกษาความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 24 ท่าน ผลการวิจัยพบว่า การคัดเลือกและสรรหาบุคคลเข้าสู่อาชีพครูในปัจจุบันยังไม่เหมาะสม ผู้ที่ไม่เคยเรียนวิชาชีพครูมาก่อนเลยก็สามารถเข้าเป็นครูได้ การคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นครู มักจะพิจารณาแก่ความรู้ด้านเนื้อหาวิชา มากกว่าคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ทักษะคิด ความสนใจ และคุณธรรมที่เหมาะสมในการเป็นครู ตลอดจนเครื่องมือในการคัดเลือกขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถวัดได้ถึงความความคงการของผู้ใช้ครู ข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิที่เห็นว่าเป็นแนวทางที่ควรนำไปปฏิบัติมากที่สุด ประการหนึ่งคือ การสร้างเครื่องมือวัดบุคลิกภาพ ความถนัดและทัศนคติเพื่อนำไปใช้ควบคู่กับการวัดความรู้สามัญ และวิชาเอกแทนที่จะวัดความรู้พื้นฐานประการเดียว

จากงานวิจัยข้างแอกี้จนถึงปัจจุบันที่เกี่ยวกับครูนี้ มีความต้องการที่ตรงกันเรื่องหนึ่งคือ กองการครูที่มีบุคลิกภาพดี เช่น การเป็นผู้ที่ควบคุมอารมณ์ได้ มีความมีเหตุทางจิตใจ รับผิดชอบ ใจดี มีเมตตา มีอารมณ์ขัน เป็นต้น ในประเทศไทย เคยมีการวิจัยเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับบุคคลในอาชีพอื่น ระหว่างปี พ.ศ. 2515 - 2516 โดยการนำของวีระยุทธ วิเชียรโชติ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form B ซึ่งงานวิจัยในโครงการมี 6 เรื่อง คือ

1. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพครูกับนักวิทยาศาสตร์ (พรพิมล เติ้งศรีทอง)
2. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพครูกับนักบัญชี (วัลลีย์ หลีสันติพงศ์)
3. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพครูกับนักธุรกิจ (สุจิตรา เหลืองรังสรรค์)
4. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพครูกับแพทย์ (อมวอล หกสุวรรณ)
5. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา กับนิสิตวิศวกรรมศาสตร์ (นวลละออ เจียมสุวรรณ)

6. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาแก่นักเรียน

นายร้อยตำรวจ (ลัคคา แพทย์จรัส)

งานวิจัยในโครงการนี้มีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับครูที่ประสบความสำเร็จ 2 คนคือ พรพิมล เฟิงศรีทอง และวัลลี หลีสันทิพงศ์ โดยพรพิมล เฟิงศรีทอง (พรพิมล เฟิงศรีทอง 2515 : 225 - 226) พบว่า ครูที่ประสบความสำเร็จได้คะแนนบุคลิกภาพต่ำในค่านความวิตกกังวล (O^-) การพึ่งตนเอง ($Q2^-$) การควบคุมอารมณ์ ($Q3^-$) และได้คะแนนสูงในค่านความกล้าเผชิญ (H^+) และมโนธรรม (G^+) เมื่อเปรียบเทียบกับนักวิทยาศาสตร์ และวัลลี หลีสันทิพงศ์ (วัลลี หลีสันทิพงศ์ 2515 : 150) พบว่า ครูที่ประสบความสำเร็จได้คะแนนต่ำในค่านการเข้าสังคม (A^-) ความร่าเริง (F^-) และการพึ่งตนเอง ($Q2^-$) เมื่อเปรียบเทียบกับครูที่ไม่ประสบความสำเร็จและนักบัญชี ซึ่งผลการวิจัยทั้งสองเรื่องนี้ตรงกันเพียงประการเดียวคือ ครูที่ประสบความสำเร็จได้คะแนนต่ำในค่านการพึ่งตนเอง ($Q2^-$)

ส่วนงานวิจัยเรื่องอื่น ๆ พบแตกต่างกันออกไปคือ อบอวล ทกสุวรรณ (อบอวล ทกสุวรรณ 2516 : 175) พบว่า แพทย์ได้คะแนนบุคลิกภาพต่ำกว่าครูในค่านการจินตนาการ (M^-) และได้คะแนนสูงกว่าในค่านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N^+) และสุจิตรา เหลืองรังสรรค์ (สุจิตรา เหลืองรังสรรค์ 2516 : 171) ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักธุรกิจ พบว่า นักธุรกิจได้คะแนนบุคลิกภาพสูงกว่าครูในค่านการเข้าสังคม (A^+) ความร่าเริง (F^+) ความมั่นคงทางจิตใจ (C^+) ความกล้าเผชิญ (H^+) และการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N^+) และได้คะแนนต่ำกว่าครูในค่านความอ่อนโยน (I^-) การพึ่งตนเอง ($Q2^-$) และความเครียด ($Q4^-$)

ลัคคา แพทย์จรัส (ลัคคา แพทย์จรัส 2516 : 178) ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาแก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่า นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้คะแนนบุคลิกภาพสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจในค่านสติปัญญา (B^+)

และโคเคแทนต่ำกว่าในค่านเข้าสังคม (A^-) ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของนวลละออ เจียมสุวรรณ (นวลละออ เจียมสุวรรณ 2516 : 172) ที่พบว่า นิสิตวิทยาลัย วิชาการศึกษาโคเคแทนบุคลิกภาพสูงกว่านิสิตวิศวกรรมศาสตร์ในค่านความร่าเริง (F^+) ความกล้าเผชิญ (H^+) และมโนธรรม (G^+) และโคเคแทนต่ำกว่านิสิตวิศวกรรม ศาสตร์ในค่านความอ่อนโยน (I^-)

จากผลการวิจัยที่ไม่สอดคล้องกันนี้ เมื่อพิจารณาจากการประเมินผลการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอไว้ตรงกันคือ

1. กลุ่มตัวอย่างน้อยเกินไป และสุ่มจากประชากรครู และบุคลากรในอาชีพ อื่นในวงแคบ โดยผู้วิจัยเป็นผู้เลือกที่คิดว่าเหมาะสมเอง และวิธีการจำแนกครูที่ประสบความสำเร็จกับครูที่ไม่ประสบความสำเร็จยังต้องการวิธีการที่ดี และรัดกุมยิ่งขึ้น จึงทำให้ การนำผลการวิจัยไปอ้างอิงยังกลุ่มประชากรทั่วไป ทำได้ยาก

2. เครื่องมือ แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form B ยังมีปัญหาเรื่องความ เชื่อมั่นที่ได้ไม่เท่ากันในแต่ละงานวิจัย การใช้ภาษาไทยและสถานการณ์ในข้อคำถามต้อง ปรับให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ให้เพียงคร่งและเหมาะสมเพื่อให้สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครูแนะแนว

เอกสารและงานวิจัยต่างประเทศ

โจน (Jones. 1951 : 554 - 557) กล่าวถึงการศึกษาที่คณะกรรมการสมาคม การแนะแนวอาชีพแห่งชาติ สหรัฐอเมริกา (N.V.G.A.) ได้ประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อ ค้นหาลักษณะของนักแนะแนวที่ดี จากการสัมภาษณ์ได้พบว่า นักแนะแนวที่เหมาะสมที่จะ คัดเลือกไว้ทำงานคือ ผู้ที่มีการปรับตัวดี มีความเป็นปัญญารชน มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นดี

มีความเข้าอกเข้าใจผู้อื่น รวมถึงการใช้วิธีการทางสังคมที่ก่อให้เกิดความมั่นใจและ
 ปรองคองกันเป็นบุคคลที่จะช่วยสร้างให้เกิดความสัมพันธ์ในค่านส่วนตัวและสังคม รวมทั้ง
 ความสามารถที่จะทำงานร่วมกับบุคคลอื่น เป็นผู้มีความสามารถที่จะชักชวนเพื่อนฝูง
 นักเรียน หรือมีวิธีการที่จะทำให้บุคคลเหล่านั้นร่วมมือทุ่มกำลังกาย กำลังใจทำงานให้
 บรรลุเป้าหมาย มีความสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ในแต่ละชั้นก่อนได้ รวมถึงความ
 สามารถที่จะแยกแยะไม่ลำเอียงจากสภาพการณ์นั้น ๆ มีความเข้าใจถึงซีกจำกัดของตัวเองใน
 การที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาเฉพาะอย่างหรือกับบุคคลบางคน เป็นผู้ที่มีความรู้และความ
 สนใจในสิ่งต่าง ๆ มีความเข้าใจในเรื่องสภาวะของห้องเรียน ความรับผิดชอบในค่าน
 การสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน มีความเข้าใจในสภาวะของการทำงาน
 สภาวะทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อห้องเรียน และเป็นผู้ที่สามารถนำทรัพยากรห้องเรียน
 มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคคลในเรื่องสุขภาพ ความสัมพันธ์ทางสังคม อาชีพ
 การพักผ่อน และกิจกรรมอื่น ๆ

โพลแมนเทียร์ (Shetzer and Stone. 1976 : 124 citing Polmantier. 1966 : 95 - 100) สรุปบุคลิกลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. เป็นผู้มีความเฉลียวฉลาด มีความสามารถในการใช้คำพูด การคิด การใช้
 เหตุผล และการแก้ปัญหาโดยหลักการทฤษฎีและการรับรู้
2. เป็นผู้ชอบทำงานกับผู้อื่น โดยนำความรู้ทางพฤติกรรมและสังคมของบุคคลมา
 ใช้ให้เป็นประโยชน์
3. มีการยอมรับตนเองอย่างเพียงพอ ไม่ใช้ผู้รับคำปรึกษาในการสนองความ
 คองการของตน คือเป็นผู้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ
4. ยอมรับในความเชื่อที่แตกต่างกันของผู้รับคำปรึกษา ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม
 ของเขา
5. มีความอดทนต่อข้อสงสัยต่าง ๆ และแก้ปัญหาอย่างมีหลักการ

6. มีความยืดหยุ่นเพียงพอในการที่จะเข้าใจและให้คำปรึกษากับบุคคลที่มีพฤติกรรมแตกต่างกัน โดยไม่ใช่ตนเองหรือมาตรฐานของสังคมเป็นเครื่องตัดสิน

คอเรย์ (Corey. 1986 : 361) เสนอคุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพว่าควรเป็นผู้มีคุณลักษณะดังนี้

1. เข้าใจผู้อื่น ใคอย่างลึกซึ้ง
2. มีอารมณ์มั่นคงและทำคามความเป็นจริง
3. มีความสามารถทำให้ผู้อื่นไว้วางใจได้
4. มีอารมณ์ขัน
5. ใจกว้าง อคทนต่อความเชื่อและวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน
6. มีสติปัญญาดี เข้าใจผู้อื่น
7. เคารพผู้อื่น

8. มีความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์และมีความสนใจค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ
 ด้านการฝึกอบรมและการคัดเลือกบุคลากรแนะแนวหรือผู้ให้คำปรึกษา เมเปิลและดาวนิง (Maples and Downing. 1981 : 73 - 77) ได้ให้ข้อสังเกตว่า การฝึกบุคลากรในโรงเรียนรัฐบาลโดยทั่วไปนั้นสรุปได้ว่า ยังมีกระบวนการและวิธีการคัดเลือกผู้ให้ความช่วยเหลือที่ไม่เป็นระบบระเบียบเท่าที่ควร และไม่ได้คำนึงถึงเป้าหมายที่วางไว้ จึงได้เสนอเกณฑ์ควรใช้ในการพิจารณาคัดเลือก ได้แก่

1. ระดับสติปัญญา เช่น ความสามารถด้านการพูด การเขียน ความเข้าใจในปัญหาต่าง ๆ

2. คุณลักษณะทางกายภาพ มีสุขภาพสมบูรณ์ โดยดูจากรายงานด้านสุขภาพ ไม่มีความบกพร่องทางกายภาพ หรือลักษณะที่ผิดปกติ เช่น กระทบต่าอยู่ตลอดเวลา มีกลิ่น ชาติสน เหล่านี้อาจมีผลเกี่ยวรั้ง การสร้างความสัมพันธ์กับผู้นมารับคำปรึกษา ประวัติทางด้านการแพทย์

3. สัมฤทธิ์ผลทางวิชาการ
4. มีคุณลักษณะที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความกระตือรือร้น มีความเข้าใจ มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ความอดกลั้น
5. คุณลักษณะทางด้านอารมณ์ สามารถที่จะรับฟัง และจัดการกับการวิจารณ์ที่เสริมสร้าง มีอารมณ์ขัน สามารถหัวเราะในเรื่องเกี่ยวกับตนเองได้ สามารถมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้อย่างดี

✓ การวิจัยต่างประเทศ คอนแนน และคนอื่น ๆ (Donnan and Others. 1969 : 482 - 485) ศึกษาเรื่องบุคลิกภาพของผู้ให้คำปรึกษาความการรับรู้อของผู้รับคำปรึกษา โดยการให้ผู้รับคำปรึกษาประเมินผู้ให้คำปรึกษา โดยเครื่องมือแบบสำรวจความสัมพันธ์ (RI) ใน 4 ด้านคือ ด้านการยอมรับโดยปราศจากเงื่อนไข การเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ความยืดหยุ่น และความไว้วางใจ และใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF กับผู้ให้คำปรึกษา พบว่า แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการจำแนกผู้ให้คำปรึกษาได้ นั่นคือ ผู้ให้คำปรึกษาที่มีการยอมรับผู้รับคำปรึกษาโดยปราศจากเงื่อนไข จะมีบุคลิกภาพแบบชอบสังคม ผู้ให้คำปรึกษาที่ยืดหยุ่นจะเป็นคนมีความมั่นคงทางจิตใจ สุขุม และอ่อนโยน ผู้ให้คำปรึกษาที่ไว้วางใจได้จะมีบุคลิกภาพแบบกล้าเสี่ยง และชอบพบปะผู้คน

ดิกสไตน์ (จาร์ส คังสุวรรณ 2520 : 14 อ้างอิงมาจาก Dickstein. 1971 : 25 - 42) ศึกษาเรื่องคุณลักษณะผู้ให้คำปรึกษาที่พึงปรารถนาของนักเรียนมัธยมศึกษา รัฐโอคาโฮ สหรัฐอเมริกา โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองแบบ Paired Comparison ผลการวิจัยพบว่า โดยทั่วไปแล้วนักเรียนต้องการผู้ให้คำปรึกษาที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว ร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียน นักเรียนสามารถเข้าพบได้ตลอดเวลา ให้คำปรึกษามากกว่าแนะนำ เปิดเขยตนเอง ใจดีมีเมตตา เป็นมิตรและยอมรับแก่ความคาดหวังของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีต่อผู้ให้คำปรึกษา ซึ่ง ทินส์เลย์ และแฮริส (Tinsley and Harris. 1976 : 173 - 177) ศึกษาพบว่า ผู้รับคำปรึกษาต้องการผู้ให้คำปรึกษาที่มีประสบการณ์ มีความจริงใจ เชี่ยวชาญ และเชื่อถือได้

คำนวณประสิทธิภาพของผู้ให้คำปรึกษา และนักแนะแนว อัลเลน (Allen. 1967 : 35 - 40) วิจัยพบว่า ประสิทธิภาพในการปรึกษามีความสัมพันธ์กับความเป็นคนเปิดเผยของนักแนะแนว และจากการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า ในการคัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นนักแนะแนวนั้น ควรจะดูจากบุคลิกภาพ เช่น เป็นคนเปิดเผย เพราะบางครั้งผู้ที่มีความรู้ด้านการแนะแนวอาจถูกปฏิเสธในการเป็นนักแนะแนว เพราะบุคลิกภาพไม่เอื้ออำนวย ทอมมาแจ็กสัน และทอมป์สัน (Jackson and Thompson. 1971 : 249 - 253) ศึกษาพบว่า นักแนะแนวที่มีประสิทธิภาพ มีคุณลักษณะดังนี้คือ เห็นคุณค่าและความสามารถของบุคคลอื่น มีสามัญสำนึก และนึกถึงผู้อื่นก่อนตนเอง ส่วน ทินส์เรย์ และทินส์เรย์ (ศิริบุญ ผายโกสม 2526 : 24 อ้างอิงมาจาก Tinsley and Tinsley. 1977) ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของผู้ให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิภาพ พบว่า ผู้ให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพมีวิจารถญาณ มีสุนทรีย์ มีความรู้สึกไว ยืดหยุ่น ใจกว้าง เป็นตัวของตัวเองมากกว่าผู้ให้คำปรึกษาที่ไม่มีประสิทธิภาพ

เมเน (Mennè. 1975 : 5621 - A) ศึกษาเพื่อหาลักษณะความสามารถที่ถือว่ามีความสำคัญมาก สำหรับการเป็นผู้ให้คำปรึกษา ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะความสามารถที่สำคัญเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย 12 หัวข้อ ได้แก่ จรรยาบรรณในวิชาชีพ ความเข้าใจในตนเอง ลักษณะนิสัยส่วนตัว การฟังและการสื่อความหมาย ทักษะในการทดสอบ ความเข้าใจอย่างกว้างขวางในการให้คำปรึกษา ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ทางพฤติกรรม ความรอบรู้ในเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีในการสอน ได้ประกาศนียบัตรทางวิชาชีพ ผ่านการฝึกทางวิชาชีพ และมีความสามารถด้านการแนะแนวทางอาชีพ สุดท้ายเขากล่าวว่า ผลของการศึกษารั้งนี้จะเป็นก้าวหนึ่งของการพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินการคัดเลือกบุคคล การให้การศึกษอบรมและการประเมินผลผู้ให้คำปรึกษา

เอกสารและงานวิจัยในประเทศ

สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย ได้ประกาศจรรยาบรรณของนักแนะแนวเมื่อ วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2524 เพื่อเป็นเกณฑ์มาตรฐานให้นักแนะแนวปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน มี 5 ประการดังนี้ (สุโท เจริญสุข 2529 : 73)

1. ต้องรักษาความลับ และรักษาประโยชน์ของผู้มารับบริการ
2. ต้องมีศรัทธาท่องานช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ รับผิดชอบค่อนหาที่อย่างเคร่งครัด และมีการรายงานคดี
3. ต้องให้บริการในขอบเขตความสามารถของตน ไม่หลอกลวงผู้มารับบริการ เพื่อหาประโยชน์ส่วนตัว
4. ต้องประพฤติตนอยู่ในขอบข่ายศีลธรรมอันดีงาม เป็นผู้ทรงคุณธรรม มีความเมตตาการุณย์ แก่ผู้มารับบริการ
5. ต้องยึดมั่นในหลักวิชาชีพ เคารพสิทธิของผู้มารับบริการและไม่เอื้อคึกในการให้บริการ

มีนักการศึกษาได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติและบุคลิกภาพของนักแนะแนวไว้ ดังนี้

อนนท์ อนันท์รังสี (อนนท์ อนันท์รังสี 2514 : 167) กล่าวถึงคุณสมบัติของนักแนะแนวว่า ต้องเป็นผู้เคยทำการสอนโดยลึกล้ำแล้ว ควรมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานด้านอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนมาบ้าง ต้องได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับงานแนะแนวมาอย่างเพียงพอ เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ได้ดี เป็นผู้ที่มีความสามารถในการให้คำปรึกษาและสนใจที่จะทำงานในค่านนี้ เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดีและปรับแก้ตัวเองได้ดี เป็นผู้ปราศจากอคติต่าง ๆ มีความสนใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่น มีเมตตา กรุณา เป็นผู้ที่รักการศึกษาตนกว่า สมควรใจ อุทิศเวลาให้กับการทำงาน และรู้จักปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ

วัชร ทรัพย์มี (วัชร ทรัพย์มี 2520 : 105 - 106) กล่าวว่า เนื่องจาก นักแนะแนวมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ และการทำงานจะค่อนข้างประสานงานกับบุคคลากรอื่น ๆ ดังนั้นนักแนะแนวจึงควรเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับงานดังนี้

1. มีความจริงใจไม่เสแสร้ง เคารพในสิทธิส่วนบุคคลและยอมรับว่าทุกคนมีค่า ซึ่งสิ่งเหล่านี้สำคัญมากในการก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีกับผู้รับบริการและบุคคลอื่น
2. มีสุขภาพจิตดี คือ ปรับตัวได้ดี มีอารมณ์มั่นคง ยอมรับตนเองและพร้อมที่จะแก้ไขปรับปรุงสิ่งบกพร่อง สามารถเผชิญปัญหาได้โดยไม่มีทิพยคติพ่ายเกินกว่าเหตุ
3. มีมนุษยสัมพันธ์ดี ปรับตัวกับผู้อื่นได้ง่ายไม่ว่าผู้นั้นจะมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร
4. มีความเมตตาชอบช่วยเหลือผู้อื่น
5. เป็นผู้ที่ไว้วางใจความถ่วงการและความรู้สึกของผู้อื่น สามารถเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น
6. มีเหตุผลและมีประสบการณ์กว้างขวางพอที่จะเข้าใจปัญหานักเรียน
7. มีความสุขุม พิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่างรอบคอบ
8. ใจกว้าง ยอมรับทั้งความคิดเห็นของผู้อื่น โดยเฉพาะความคิดเห็นของผู้รับบริการ
9. หมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ ทั้งความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ และความรู้ทั่วไป เช่น สนใจพฤติกรรมของนักเรียน และศึกษาค้นหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพประเภทต่าง ๆ คุณสมบัติของผู้ที่จะประกอบอาชีพนั้น ๆ ความต้องการของตลาดเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ
10. สามารถรักษาความลับได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้ผู้รับบริการเกิดความไว้วางใจนักแนะแนว พร้อมทั้งจะให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวเขาแก่นักแนะแนว

สุโท เจริญสุข (สุโท เจริญสุข 2529 : 73 - 74) กล่าวถึงการปฏิบัติ
ของนักแนะแนว เพื่อเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานของการมีจรรยาบรรณของนักแนะแนวนั้น มีข้อ
ปฏิบัติ 10 ข้อ ดังนี้

1. มีคุณธรรม ความสุจริต และจริงใจ
2. รักษาความลับได้
3. ไม่คัดค้านปัญหาให้แก่ผู้มาขอรับบริการ โดยใช้มาตรฐานของตนเองเป็นเกณฑ์
4. ให้การยอมรับนับถือในฐานะบุคคลของผู้มาขอรับบริการ
5. มีศรัทธา และเต็มใจในวิชาชีพของตน
6. เป็นผู้ที่มีน้ำใจรักงานที่แท้จริง ๆ คือ สนใจ ชอบงานแนะแนวเป็นชีวิต
จิตใจ และมีความรับผิดชอบสูงในหน้าที่
7. เป็นผู้ที่มีพื้นฐานศึกษาหาความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ชีวิตอยู่เสมอ
8. เป็นผู้ที่มีความสามารถ กระตือรือร้นในความเก่งและค่อยของตนเอง พร้อมทั้ง
รู้แหล่งที่จะส่งผู้ขอรับบริการต่อไป เพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือและนำบัณฑิต อัน
เป็นไปคามกระบวนการและหลักวิชา
9. ไม่หลงกลาง หรือแสวงหาประโยชน์แก่ตนเอง
10. เป็นผู้ที่มีน้ควรตรวจสอบตนเองอยู่เสมอ ในการปฏิบัติงานหน้าที่บริการ
พิจารณาผลงานที่ตนทำอย่างเที่ยงตรง รอบคอบ ปราศจากอคติว่าควรปรับปรุงตนเองใน
ด้านใดบ้าง พร้อมทั้งยินดีรับฟังผู้อื่น และเมื่อนำมาใคร่ครวญด้วยปัญญาแล้ว พยายาม
ปรับตัวให้มีประสิทธิภาพในงานอาชีพมากยิ่งขึ้น

ในขณะที่นักแนะแนวทำหน้าที่ผู้ให้คำปรึกษา วัลลภ ปิยะมโนธรรม (วัลลภ
ปิยะมโนธรรม 2529 : 237) ได้ขยายบทบาทของผู้ให้คำปรึกษาว่าควรวิเลักษณะดังนี้คือ

1. มีความมั่นใจในบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้ให้คำปรึกษา ไม่ควรสนิทสนมเป็น
กันเองกับนักเรียนเกินไป จนสัมพันธ์ภาพที่เกิดขึ้นกลายเป็นเชิงญาติกัน หรือเพื่อนเล่นกัน
เพราะอาจทำให้ขาดความศรัทธาหรือความเชื่อมั่นไว้วางใจกันในขณะเดียวกัน ถ้าวางตัว

เป็นผู้ใหญ่เกินไปหรือวางบทบาทเป็นผู้มีอำนาจเหนือกว่านักเรียนเกินไป สัมพันธภาพที่เกิดขึ้นก็อาจเป็นลักษณะคล้ายผู้ปกครองหรือผู้สอบสวนไป ซึ่งอาจทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกไม่สบายใจที่จะเล่าระบายเรื่องต่าง ๆ ออกมาอย่างเปิดเผยได้ ถ้านักเรียนค่อนข้างอวยระวังตัวจนเกินไป ก็จะเป็นผลเสียเช่นเดียวกัน

การรู้จักวางตัวในบทบาทหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาได้พอควรนั้นจึงจะช่วยให้เกิดสัมพันธภาพเชิงให้คำปรึกษาขึ้น ทำให้นักเรียนบทบาทของตัวเองในขณะนั้นว่าจะวางตัวอย่างไร เกิดความไว้วางใจ ศรัทธาและเชื่อมั่นว่า ผู้ให้คำปรึกษาจะสามารถช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของคนได้

2. มีความสนใจอย่างจริงจังต่อการแก้ไขปัญหาของนักเรียน ซึ่งจะแสดงออกมาได้ทั้งด้านการพูด และกิริยาท่าทาง ซึ่งภาษาอังกฤษใช้คำว่า Attending Behavior

3. มีความรู้สึกเห็นใจและเข้าใจต่อปัญหาที่เป็นความทุกข์ของนักเรียนอย่างจริงจัง ผู้ให้คำปรึกษาจำเป็นต้องรู้จักตัวเองให้ดีกว่าก่อนว่า ตนมีบุคลิกลักษณะที่ช่วยเหลือนคนที่มีความทุกข์ มีปัญหาทางด้านสุขภาพจิตหรือไม่ ถ้ามีน้อยคือ ชอบอยู่กับคนที่สับสน สนุกสนาน มีความคิดสร้างสรรค์คือสังคมเป็นส่วนรวมมากกว่าต่อบุคคลหนึ่ง โดยตรง ก็ไม่ควรทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา เพราะอาจทำให้เกิดความคับข้องใจในตัวเองได้

4. มีทักษะในด้านการปฏิบัติงานการให้คำปรึกษา เช่น การรู้จักรับฟัง (Listening Skill) การรู้จักเงียบ (Silence technique) การรู้จักซักถาม (Interview technique) การรู้จักควบคุมอารมณ์ไม่ให้อารมณ์ร่วมไปกับเรื่องที่นักเรียนเล่าจนเกินไป (Counter transference) หรือการรู้จักตอบปัญหาข้อสงสัยของนักเรียนได้อย่างมีหลักการ เป็นต้น

5. เป็นคนยืดหยุ่นได้ ผู้ให้คำปรึกษาที่ดีจะรู้จักยืดหยุ่นตามกาลเทศะและบุคลิกลักษณะของนักเรียนที่แตกต่างกันไป ซึ่งหมายถึง การรู้จักวางตัวก่อนนักเรียนที่มีปัญหาเฉพาะอย่าง หรือจำเป็นต้องทำสิ่งไหนก่อนหลังในเฉพาะปัญหาแต่ละปัญหา หรือแม้กระทั่งการรู้จักโอนอ่อนผ่อนทวนในกระบวนการของทฤษฎีที่ตัวเองเชื่อถือได้ เป็นต้น

อาภา จันทรสกุล (อาภา จันทรสกุล 2530 : 65 - 76) กล่าวถึงบุคลิกภาพของครูผู้ให้คำปรึกษา พยาบาล หรือผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับกรให้บริกาช่วยเหลือให้คำแนะนำหรือมีบทบาทหน้าที่เป็นที่พึ่งทางค่านจิกใจแก่ผู้อื่นนั้น จะต้องมีพลังจิตแบบช่วยเหลือเอาใจใส่ในปริมาณมาก เพราะความสุขของบุคคลในวิชาชีพดังกล่าว จะสัมพันธ์โดยตรงกับการได้เอื้อเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งในเรื่องบุคลิกภาพของนักแนะแนวหรือผู้ให้คำปรึกษานี้ ศิริบุรณ สายโกสุม (ศิริบุรณ สายโกสุม 2526 : 15) ได้เสนอว่า ควรจะถึงเวลาแล้วที่นาจะพิจารณากันในจุดนี้อย่างจริงจัง หรือมีการวิจัยศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานให้รู้ถึงความแตกต่างของผู้ฝึกการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิภาพ เพื่อจะไคนำมาเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกทางค่านนี้ อันจะช่วยให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสาขานี้ ซึ่งนับวันวิชาชีพทางค่านการให้ความช่วยเหลือจะมีบทบาทและความจำเป็นมากยิ่งขึ้น และคุณลักษณะเฉพาะตัวของผู้ให้ความช่วยเหลือมีผลอย่างมากต่อการให้ความช่วยเหลือ

มีการวิจัยถึงคุณลักษณะของนักแนะแนวหรือผู้ให้คำปรึกษาคามความคึกเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องในกลุ่มค่าง ๆ ซึ่งได้ผลการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน ดังเช่น ชารา จากุประยูร (ชารา จากุประยูร 2517 : 58 - 60) ศึกษาคุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาคามความคาคหวังของครูและนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมในภาคเหนือ ประกอบด้วยครู 45 คน นักเรียน 196 คน พบว่า ครูและนักเรียนมีความคาคหวัง คุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาสอดคล้องกันคือ มีความรู้และได้รับการฝึกอบรมมาโดยเฉพาะ เป็นกันเอง และเข้ากับคนทั่วไปได้ มีความสามารถในการพูด มีจิตใจสุขุม มั่นคงเยือกเย็น มีความสนใจกว้างขวาง ท้นข้อเหุการณ มีอารมณ์ขัน ำเวียงเบิกบาน มีความคึกริเริ่มเฉลียวฉลาด มีความสุภาพอ่อนโยน นุ่มนวล มีประสมการณทางค่านการสอนและการแนะแนว มีความสามารถในการเก็บความลับได้

ต่อมาในปี พ.ศ. 2519 ศักดิ์สิทธิ์ ชักติยาสุวรรณ (ศักดิ์สิทธิ์ ชักติยาสุวรรณ 2519 : 70 - 72) ศึกษาลักษณะผู้ให้คำปรึกษาที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1,095 คน พบว่า ลักษณะผู้ให้คำปรึกษาที่นักเรียนต้องการตามลำดับความสำคัญ ดังนี้คือ เป็นคนที่มีเหตุผล มีความรอบรู้ เฉลียวฉลาด ทำงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีสติความยับยั้ง เก็บปัญหาของนักเรียนไว้เป็นความลับอย่างยิ่ง ใจกว้าง ใจดี ช่วยนักเรียนให้รู้จักคิดตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตัวของนักเรียนเอง เป็นคนที่นักเรียนเข้าพบได้ง่ายและพบได้ตลอดเวลา เป็นผู้ใหญ่อายุเกิน 30 ปี เป็นเพศหญิง แยกกายเรียนร่อยอยู่เสมอ

✓ หลังจากนั้น จำรัส กังสุวรรณ (จำรัส กังสุวรรณ 2520 : 75 - 79) ศึกษาคุณลักษณะของนักแนะแนวความคาดหวังของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ในวิทยาลัยครูส่วนกลาง จำนวน 485 คน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะ 7 ด้าน คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านประสมการณ์ในการสอน การแนะแนว และการดำเนินชีวิต ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้เกี่ยวกับการสอนและการแนะแนว ด้านคุณธรรมและความประพฤติ และด้านทักษะในการแนะแนว ซึ่งผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษามีความคาดหวังสอดคล้องกัน ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของนักแนะแนวที่ดีคือ มีความจริงใจในการช่วยเหลือผู้อื่น มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความสุขุมรอบคอบ มีความสุภาพอ่อนโยน ยึดมั่นในจรรยาบรรณของนักแนะแนว รักษาความลับ และไว้วางใจได้มีความสามารถในการตัดสินใจดำเนินงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการวินิจฉัยข้อเท็จจริง เคยทำหน้าที่อาจารย์ฝ่ายปกครองหรืออาจารย์ที่ปรึกษามาแล้ว มีทักษะในการถาม การฟัง การพูด มีทักษะในการแก้ไข้ปัญหา รู้กลวิธีของการแนะแนว มีความรู้จิตวิทยาพัฒนาการและจิตวิทยาการศึกษา

✍ วชิร ทรัพย์มี (วชิร ทรัพย์มี 2521 : 44) ศึกษาบุคลิกภาพของครูแนะแนวที่พึงปรารถนาจากการจัดลำดับของนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1,000 คน พบว่า นักเรียนจัดลำดับบุคลิกภาพของครูแนะแนวไว้ดังนี้

1. มีมนุษยสัมพันธ์ดี
2. มีเหตุผลและมีความรอบรู้
3. ใจกว้างยอมรับทั้งความคิดเห็นของผู้อื่น
4. มีความจริงใจ
5. มีเมตตาช่วยเหลือผู้อื่น
6. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
7. รักษาความลับได้
8. มีความสุขุม
9. หมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ

จงสกุล วุฒิสรรพ (จงสกุล วุฒิสรรพ 2526 : 101) ศึกษาคุณลักษณะของ
 ผู้ให้คำปรึกษาแนะแนวความคาดหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้บริหาร
 โรงเรียน สังกัดโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของ
 ผู้ให้คำปรึกษาแนะแนวความคาดหวังของผู้บริหารและนักเรียนมีดังนี้

1. มีความยุติธรรม
2. มีความรับผิดชอบ
3. มีความจริงใจในการช่วยเหลือผู้อื่น
4. มีทักษะในการให้คำปรึกษา
5. รักษาความลับและไว้วางใจได้
6. รู้อยู่ละเอียดเกี่ยวกับอาชีพ การศึกษาต่อและระบบการเรียนการสอน
7. เป็นผู้ที่มีศีลธรรม ซื่อสัตย์สุจริต
8. มีทักษะในการถาม การฟัง การพูด
9. มีความเสียสละ
10. มีทักษะในการจัดหาข่าวสาร เกี่ยวกับอาชีพและการศึกษาต่อ

ในปี พ.ศ. 2529 อัจฉรา สวามิวัศุ์ (อัจฉรา สวามิวัศุ์ 2529 : 92) ศึกษาตัวประกอบของสมรรถภาพของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามการรับรู้ของตนเอง ครู และผู้บริหารในเขตการศึกษา 8 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูแนะแนว จำนวน 183 คน ครูผู้สอน 676 คน และผู้บริหาร 267 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 90 ข้อ ครอบคลุมตัวแปร 9 กลุ่มคือ ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและทักษะด้านการเรียนการสอน ความรู้เกี่ยวกับงานแนะแนว ทักษะในการปฏิบัติงานแนะแนว ทักษะที่ก่อวิชาชีพครู ทักษะที่ก่องานแนะแนว บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า มีตัวประกอบสำคัญที่ร่วมกันในทุกกลุ่มตัวอย่างคือ บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ทักษะที่ก่องานแนะแนว ความรู้เกี่ยวกับงานแนะแนว ทักษะในการปฏิบัติงานแนะแนว ทักษะที่ก่อวิชาชีพครู และทักษะในการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับครูแนะแนวดังกล่าว สรุปได้ว่า บุคคลที่เกี่ยวข้องมีความต้องการสอดคล้องกันคือ ต้องการให้ครูแนะแนวเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี ประกอบด้วยลักษณะนิสัยต่าง ๆ คือ เป็นผู้มีความมั่นใจ มีเหตุผล รับผิดชอบ ใฝ่รู้ มีไมเกร็ดใจ เป็นตัวของตัวเอง ชยัน กระตือรือร้น รักษาความลับได้ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ไว้วางใจได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะศึกษามุขลิกภาพของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพว่ามีลักษณะนิสัยตรงกับความต้องการดังกล่าวหรือไม่

สมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้

ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ จำนวน 25 คน และครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ จำนวน 21 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2531

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นครูและครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2531 ที่ผ่านการเสนอชื่อและการประเมินโดยฝ่ายบริหาร ครู และครูแนะแนวในโรงเรียนด้วยแบบประเมินสถานภาพการประสบความสำเร็จในอาชีพโดยมีคะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป แล้วทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวนครู 24 คน และครูแนะแนว 20 คน

วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

1. ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพประเมินโดยฝ่ายบริหารและคณะครูของโรงเรียน มีชั้นก่อนดังนี้

1.1 ฝ่ายบริหารของโรงเรียนทุกคนเสนอชื่อครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ แล้วใช้เกณฑ์คะแนนเสียง 2 ใน 3 คัดเลือกไว้ ขณะเดียวกันครูหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียน จำนวน 5 คน เสนอชื่อครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพด้วย

1.2 นำคะแนนที่ได้จากการเสนอชื่อของครูหัวหน้าหมวดวิชามาเรียงลำดับความดีจากสูงสุด-ต่ำสุด แล้วจึงคัดเลือกครูที่มีชื่อซ้ำกับกลุ่มที่ได้เลือกไว้โดยฝ่ายบริหารของโรงเรียนในข้อที่ 1.1

1.3 นำรายชื่อครูที่เป็นผลจากการประเมินในข้อที่ 1.2 ไปให้ฝ่ายบริหารและคณะครูในหมวดวิชาเดียวกันประเมินด้วยแบบประเมินครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ โดยผู้มีคะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป เป็นครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ มีจำนวน 25 คน

1.4 สุ่มตัวอย่างครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ จำนวน 24 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

2. ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพประเมินโดยผู้บริหารและครูแนะแนวของโรงเรียน มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ฝ่ายบริหารและครูแนะแนวทุกคนของโรงเรียนเสนอชื่อครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

2.2 นำอันดับที่ได้รับการเสนอมาเรียงลำดับ จากอันดับแรกถึงอันดับสุดท้าย แล้วใช้เกณฑ์คะแนนเสียง 2 ใน 3 คัดเลือกครูแนะแนว

2.3 นำรายชื่อครูแนะแนวที่เป็นผลจากการประเมินในข้อที่ 2.2 ไปให้ฝ่ายบริหารและเพื่อนครูแนะแนวประเมินด้วยแบบประเมินครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ โดยผู้มีคะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไปเป็นครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ มีจำนวน 21 คน

2.4 สุ่มตัวอย่างครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ จำนวน 20 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ แบ่งเป็น 2 ชนิดดังนี้

1. แบบประเมินสถานภาพการประสบความสำเร็จในอาชีพ
  - 1.1 แบบประเมินครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
  - 1.2 แบบประเมินครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
2. แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form A

แบบประเมินสถานภาพการประสบความสำเร็จในอาชีพ

1. แบบประเมินครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นวัดคุณลักษณะของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ จำนวน 55 ข้อ พิจารณาจากความสามารถใน 4 ด้าน คือ

- 1.1 ความสามารถด้านเทคนิคการสอน
- 1.2 ความสามารถด้านวิชาการ
- 1.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์
- 1.4 ด้านคุณธรรมและความประพฤติ

ลักษณะของแบบประเมินประกอบด้วยพฤติกรรมที่จะให้ประเมินกับคะแนนที่ได้ โดยกำหนดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบประเมินครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

แบบประเมินฉบับนี้จะสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพในด้านความสามารถด้านเทคนิคการสอน ความสามารถด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมและความประพฤติ โปรดอ่านข้อความอย่างละเอียด แล้วพิจารณาว่า ครูที่ได้รับการเสนอชื่อนั้น แสดงพฤติกรรมดังกล่าวในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด และกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างของค่าระดับพฤติกรรมนั้น ๆ

ข้อ	พฤติกรรม	มาก	ปานกลาง	น้อย
	<u>ความสามารถด้านเทคนิคการสอน</u>			
1.	มีการวางแผนเตรียมการสอนล่วงหน้า			
2.	ใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับบทเรียน			
3.	ใช้จิตวิทยาในการสอน			
	<u>ความสามารถด้านวิชาการ</u>			
1.	เขียนเอกสารประกอบการเรียนเพิ่มเติมจากแบบเรียน			
2.	สนใจศึกษาค้นคว้าความรู้ทางวิชาการเพื่อนำมาใช้ ประโยชน์ในการสอน			
3.	เป็นคณะกรรมการวิชาการของกลุ่มโรงเรียน			
	<u>ด้านมนุษยสัมพันธ์</u>			
1.	สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้			
2.	มีความเสียสละเพื่อกลุ่มหรือหมู่คณะ			
3.	ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน			

ข้อที่	พฤติกรรม	มาก	ปานกลาง	น้อย
	<u>ค่านิยมธรรมและความประพฤติ</u>			
1.	ปฏิบัติงานในหน้าที่ได้แล้วเสร็จตามกำหนด			
2.	มีกิริยาวาจาสุภาพเรียบร้อยกับทุกคน			
3.	ถ่ายถอดความรู้โดยไม่ถือเบียดเบียนหรือปิดบัง			

การกำหนดระดับคะแนน ได้กำหนดคะแนนในแต่ละพฤติกรรมดังนี้

ในช่องมาก ได้คะแนนเท่ากับ 3 คะแนน

ในช่องปานกลาง ได้คะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

ในช่องน้อย ได้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

2. แบบประเมินครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นวัดคุณลักษณะของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ จำนวน 60 ข้อ พิจารณาจากความสามารถใน 7 ด้าน คือ

2.1 ความสามารถด้านการรวบรวมข้อมูล

2.2 ความสามารถด้านการจัดบริการสนเทศ

2.3 ความสามารถด้านการให้คำปรึกษา

2.4 ความสามารถด้านการจัดวางตัวบุคคล

2.5 ความสามารถด้านการศึกษาค้นคว้า

2.6 กานมนุษยสัมพันธ์

2.7 กานจรรยาบรรณของครูแนะแนว

ลักษณะของแบบประเมินประกอบด้วยพฤติกรรมที่จะให้ประเมินกับคะแนนที่ได้ โดยกำหนดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบประเมินครูแนะแนวที่ประสบ

แบบประเมินฉบับนี้ จะถามเกี่ยวกับพฤติกรรม

สำเร็จในอาชีพด้านความสามารถด้านการรวบรวมข้อมูล

สนเทศ ความสามารถด้านการให้คำปรึกษา ความสามารถ

ความสามารถด้านการศึกษาค้นคว้า คำนวณเลขสัมพันธ์ และค

ปรุคอ่านข้อความอย่างละเอียดแล้วพิจารณาว่า ครูแนะแนวที่เ

พฤติกรรมดังกล่าวในแต่ละข้อมีน้อยเพียงใด และกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง

ของตารางกับพฤติกรรมนั้น ๆ

ข้อ	พฤติกรรม	มาก	ปานกลาง	น้อย
	<u>ความสามารถด้านการรวบรวมข้อมูล</u>			
1.	จัดทำระเบียบสะสมโดยให้มีข้อมูลส่วนตัว ของนักเรียนครบถ้วนและใช้ประโยชน์ได้			
2.	ศึกษานักเรียนเป็นรายกรณีในกรณีที่เป็น			
3.	สำรวจความค่องการของนักเรียนก่อนจัดบริการต่าง ๆ ในแต่ละปี			
	<u>ความสามารถด้านการจัดบริการสนเทศ</u>			
1.	จัดป้ายสนเทศโดยเปลี่ยนแปลงข้อมูลให้ทันสมัยเสมอ			
2.	จัดนิทรรศการแนะแนวทางการศึกษาหรืออาชีพ 1 ครั้งต่อปี			
3.	เชิญวิทยากรมาบรรยาย / อภิปราย / ให้ความรู้ในโอกาสอันควร			

ข้อ	พฤติกรรม	มาก	ปานกลาง	น้อย
<u>ความสามารถด้านการให้คำปรึกษา</u>				
1.	ทำหน้าที่ผู้ให้คำปรึกษาโดยตรง			
2.	บันทึกวิธีการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง			
3.	จัดทำแบบบันทึกการให้คำปรึกษา			
<u>ความสามารถด้านการจัดวางกับบุคคล</u>				
1.	มีส่วนร่วมในการจัดทุนการศึกษาแก่นักเรียน ขาดแคลน			
2.	จัดการทดสอบความถนัด/ความสนใจ/บุคลิกภาพ ก่อนให้ทำงานพิเศษหรือฝึกงาน			
3.	ช่วยจัดการเรื่องการเปลี่ยนแปลงการเรียนสำหรับ นักเรียนที่มีปัญหาขัดข้องในการเรียน			
<u>ความสามารถด้านการศึกษामผล</u>				
1.	มีวิธีการศึกษामผลนักเรียนที่จบการศึกษา ซึ่ง ทำให้ได้ข้อมูลตามโครงการ			
2.	ศึกษामผลนักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษา			
3.	จัดทำสถิติเกี่ยวกับนักเรียนที่จบการศึกษาแต่ละปี			
<u>ค่านิยมสัมพันธ</u>				
1.	ให้ความเป็นกันเองกับผู้เกี่ยวข้อง			

ข้อ	พฤติกรรม	มาก	ปานกลาง	น้อย
2.	ได้รับความร่วมมืออย่างเต็มที่จากผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน			
3.	สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้			
<u>ค่านจรรยาบรรณของครูแนะแนว</u>				
1.	รักษาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้รับบริการไว้เป็นความลับ			
2.	รับผิดชอบคองงานในหน้าที่			
3.	มีหลักการในการช่วยเหลือผู้รับบริการ			

การกำหนดระดับคะแนน ได้กำหนดคะแนนในแต่ละพฤติกรรมดังนี้

ในช่องมาก ได้คะแนนเท่ากับ 3 คะแนน

ในช่องปานกลาง ได้คะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

ในช่องน้อย ได้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

การหาคุณภาพของแบบประเมินสภาพการประสบความสำเร็จในอาชีพ

การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ และแบบประเมินครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ กระทำดังนี้

1. นำแบบประเมินครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร 2 คน และครู 15 คน ในโรงเรียนนนทรีวิทยา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

ทั้งฉบับ ค่ายการให้เลือกประเมินครูในโรงเรียน 1 คน (จำนวน 2 ครั้ง ระยะเวลาการประเมินต่างกัน 8 วัน และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (ลวัน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 164) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเท่ากับ 0.89

2. นำแบบประเมินครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร 2 คน และครูแนะแนว 15 คน ในโรงเรียนนันทวิทย์วิทยา ชีโนรส และสภวิฑัระขัง สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพทั้งฉบับ ค่ายการให้เลือกประเมินครูแนะแนวในโรงเรียน 1 คน จำนวน 2 ครั้ง ระยะเวลาการประเมินต่างกัน 8 วัน และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (ลวัน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 164) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเท่ากับ 0.96

แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form A

ในการศึกษาบุคลิกภาพของครูและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (Sixteen Personality Factor Test) Form A ซึ่ง เรย์มอนด์ บี แคทเทล (Raymond B. Cattell) เป็นผู้สร้างขึ้นตามทฤษฎีองค์ประกอบ (Factor Theory) โดยนำเอาวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบไปสร้างรายการสำรวจบุคลิกภาพจากการรวบรวมรายชื่อลักษณะบุคลิกภาพในพจนานุกรม หนังสือจิตวิทยา และหนังสือจิตเวช แล้วจัดกลุ่มรายชื่อที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันเข้าไว้เป็นพวกเดียวกัน จากนั้นใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบจากการประมาณค่าในกลุ่มผู้ใหญ่อที่มีลักษณะต่าง ๆ กัน ทดสอบหลายครั้งจนทำให้ได้สิ่งที่ แคทเทล เรียกว่า ปฐมลักษณะของบุคลิกภาพ

(Primary Source traits of Personality) และจากผลการศึกษานี้ แคทเทิล และคณะ ได้สร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพเป็นจำนวนมาก และฉบับที่ตามเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ได้ครอบคลุมที่สุดคือ แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ซึ่งแบ่งองค์ประกอบลักษณะนิสัยของ บุคคลออกเป็น 16 ด้าน โดยใช้กับบุคคลที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป (Karson and O'Dell. 1976 : 25 - 29) ท่อมามีผู้ทำการศึกษาเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแต่ละองค์ประกอบ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แบบแบ่งครึ่ง ได้ค่าความเชื่อมั่นระหว่าง .54 ถึง .93 (Kleinmuntz. 1967 : 201)

ต่อมา ประภา เชื้อภักดิ์ (ประภา เชื้อภักดิ์ 2526 : 49) ได้นำแบบ ทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form A มาเรียบเรียงเป็นภาษาไทยให้ตรงกับความหมายเดิม ของแต่ละคำถามมากที่สุด ยกเว้นข้อความที่กล่าวถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอเมริกัน ได้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมของไทย โดยให้มีลักษณะทำนองเดียวกัน จากนั้นจึง นำแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form A ฉบับภาษาไทยมาวิจัยเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแต่ละองค์ประกอบ

แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form A นี้ มีข้อความที่เป็นลักษณะสถานการณ์ ต่าง ๆ จำนวนทั้งหมด 187 ข้อ แบ่งเป็นองค์ประกอบลักษณะนิสัย 16 ด้าน โดยใช้ สัญลักษณ์คือ A, B, C, E, F, G, H, I, L, M, N, O, Q1, Q2, Q3 และ Q4 โดยที่องค์ประกอบ A, G, I, L, N, Q1, Q2 และ Q3 มีคำถามองค์ประกอบละ 10 ข้อ ส่วนองค์ประกอบ B, C, E, F, H, M, O และ Q4 มีคำถามองค์ประกอบ ละ 13 ข้อ รวมเป็นข้อความทั้งสิ้น 184 ข้อ ส่วนข้อความอีก 3 ข้อคือ ข้อ 1, 2 และ 187 เป็นคำถามที่ไม่อยู่ในองค์ประกอบใด เพราะเป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบแน่ใจว่า ตนเองเข้าใจวิธีการทำแบบทดสอบดีแล้ว และจะตอบด้วยความจริงใจ โดยในการรวบรวม ข้อมูลจะเลือกเฉพาะผู้ที่ตอบใช้ ในข้อ 1 และข้อ 2 เท่านั้น

หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการสอบซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพยาบาลประจำการ โรงพยาบาล
รามาริมที จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นขององค์ประกอบลักษณะนิสัยแต่ละด้านดังนี้

1.	องค์ประกอบ A	(การเข้าสังคม)	=	.88
2.	องค์ประกอบ B	(สติปัญญา)	=	.69
3.	องค์ประกอบ C	(ความมั่นคงทางจิตใจ)	=	.67
4.	องค์ประกอบ E	(การกล้าแสดงออก)	=	.80
5.	องค์ประกอบ F	(ความร่าเริง)	=	.65
6.	องค์ประกอบ G	(มโนธรรม)	=	.81
7.	องค์ประกอบ H	(ความกล้าเผชิญ)	=	.88
8.	องค์ประกอบ I	(ความอ่อนโยน)	=	.64
9.	องค์ประกอบ L	(ความระวาง)	=	.79
10.	องค์ประกอบ M	(การจินตนาการ)	=	.83
11.	องค์ประกอบ N	(การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น)	=	.65
12.	องค์ประกอบ O	(ความวิตกกังวล)	=	.86
13.	องค์ประกอบ Q1	(ความอิสระเสรี)	=	.61
14.	องค์ประกอบ Q2	(การพึ่งตนเอง)	=	.80
15.	องค์ประกอบ Q3	(การควบคุมอารมณ์)	=	.82
16.	องค์ประกอบ Q4	(ความเครียด)	=	.78

การแปลผล

เมื่อตรวจให้คะแนนพร้อมทั้งรวมคะแนนขององค์ประกอบลักษณะนิสัยแต่ละด้านแล้ว
จึงนำมาเทียบกับค่าปกติตามคู่มือการแปลผลค่าปกติของแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF
Form A ซึ่งแบ่งคะแนนปกติออกเป็น 10 คะแนนจากคะแนนค่าสุด = 1 และคะแนน
สูงสุด = 10 โดยผู้ที่ได้คะแนน 1 - 4 เป็นผู้ที่ได้คะแนนต่ำ และผู้ที่ได้คะแนน 7 - 10

เป็นผู้ที่ไคคะแนนสูง การแปลความหมายของคะแนนปกติ แปลตามคู่มือการใช้แบบทดสอบ
16 PF ในคลินิกของ คาร์สัน และโอเดล (Karson and O'Dell. 1976 : 10)
ดังนี้

1. ผู้ที่ไคคะแนนปกติ 5, 6 หมายถึง เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพค่านั้นปานกลาง
(Considered average)
2. ผู้ที่ไคคะแนนปกติ 4, 7 หมายถึง เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพค่านั้นเบี่ยงเบนไป
เล็กน้อย (Slightly deviant)
3. ผู้ที่ไคคะแนนปกติ 2, 3, 8, 9 หมายถึง เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพค่านั้น
เบี่ยงเบนไปค่อนข้างมาก (Strongly deviant)
4. ผู้ที่ไคคะแนนปกติ 1, 10 หมายถึง เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพค่านั้นเบี่ยงเบน
ไปมากที่สุด (Considered extreme)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ไคแก็่ คะแนนเฉลี่ย ความแปรปรวน ความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน
2. หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสถานภาพผู้ประสบความ
สำเร็จในอาชีพ โดยให้สูตร (ลวัน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 164)

$$r_{tt} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนการสอบ ครั้งแรก (X) และคะแนนการสอบครั้งที่สอง (Y)
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งแรก
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งที่สอง
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง ของคะแนนการสอบครั้งแรก
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง ของคะแนนการสอบครั้งที่สอง

3. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนบุคลิกภาพแต่ละด้าน ใช้ t - test
โดยใช้สูตร (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 177)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}}$$

เมื่อ	t	แทน	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย
	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

ผลการศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบด้วยวิธีการทดสอบที (t - test)
r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินสถานการณ์ภาพการประสบความสำเร็จในอาชีพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. หากค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละด้านของบุคลิกภาพและจำนวนร้อยละของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
2. หากค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละด้านของบุคลิกภาพและจำนวนร้อยละของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
3. เปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพกับครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
4. เสนอแผนภูมิแสดงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละด้านของบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพกับครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

1. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละด้านของบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบุคลิกภาพ 16 ด้านของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ และจำนวนร้อยละของผู้ที่ใดคะแนนสูง ปานกลาง และต่ำ

บุคลิกภาพ	ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ N = 24				
	$\bar{X}$	S	จำนวนร้อยละ ของผู้ที่ใด คะแนนสูง	จำนวนร้อยละ ของผู้ที่ใด คะแนนปานกลาง	จำนวนร้อยละ ของผู้ที่ใด คะแนนต่ำ
การเข้าสังคม	A 5.41	1.77	21	50	29
สติปัญญา	B 7.12	1.87	67	25	8
ความมั่นคงทางจิตใจ	C 5.75	1.92	29	50	21
การกล้าแสดงออก	E 3.95	2.03	8	21	71
ความร่าเริง	F 3.63	1.99	4	25	71
มโนธรรม	G 6.71	2.27	67	16	17
ความกล้าเผชิญ	H 5.04	1.66	17	37	46
ความอ่อนโยน	I 5.58	1.82	29	42	29
ความระแวดระวัง	L 6.38	1.47	42	45	13
การจินตนาการ	M 5.41	2.06	29	46	25
การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	N 8.13	1.72	79	17	4
ความวิตกกังวล	O 4.88	1.51	13	45	42
ความอิสระเสรี	Q1 6.88	1.51	58	42	-

ตาราง 1 (ต่อ)

บุคลิกภาพ	ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ. N = 24.					
	$\bar{X}$	S	จำนวนร้อยละ ของผู้ที่โค คะแนนสูง	จำนวนร้อยละ ของผู้ที่โค คะแนนปานกลาง	จำนวนร้อยละ ของผู้ที่โค คะแนนต่ำ	
การพึ่งตนเอง	Q2	6.00	2.02	46	25	29
การควบคุมอารมณ์	Q3	5.71	1.43	21	58	21
ความเครียด	Q4	5.21	1.64	21	50	29

จากตาราง 1 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและจำนวนร้อยละในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ปรากฏผลดังนี้

ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพมีองค์ประกอบของบุคลิกภาพที่เด่นชัด 6 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านสติปัญญา การกล้าแสดงออก ความร่าเริง มโนธรรม การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และความอิสระเสรี ซึ่งแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพมีลักษณะดังนี้

องค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) จากค่าเฉลี่ย แสดงว่า ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นผู้มีสติปัญญาดี (B⁺) คือ มีลักษณะนิสัยรอบคอบ มีความคิดแยบยล กล้าคิด ความคิดเป็นนามธรรม ทันสมัยต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน มีวิจรรู้อย่างในการแก้ปัญหา และสติปัญญาของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ กลุ่มนี้ไม่แตกต่างกันมากนัก

องค์ประกอบด้านการกล้าแสดงออก (E) จากค่าเฉลี่ยแสดงว่าครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นผู้ที่ไม่มั่นใจในการแสดงออก (E⁻) คือ มีลักษณะนิสัยขี้อาย สงบ เสงี่ยม อ่อนน้อม เงียบ ปลีกตัวจากสังคม เมื่อมีเหตุฉุฉุนพลาคจะโทษตัวเอง ระมัดระวังตัว ไม่เป็นตัวของตัวเองและการกล้าแสดงออกของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ กลุ่มนี้แตกต่างกันมากกว่าลักษณะนิสัยอื่น

องค์ประกอบด้านความร่าเริง (F) จากค่าเฉลี่ยแสดงว่าครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นผู้ที่ไม่ร่าเริงแจ่มใส (F⁻) คือ มีลักษณะนิสัยกังวล ครุ่นคิด ย้ำคิด อารมณ์เคร่งเครียด จริงจังต่อชีวิต ชอบแยกตัวอยู่ตามลำพัง มองโลกในแง่ร้ายและความร่าเริงของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ กลุ่มนี้ไม่แตกต่างกันมากนัก

องค์ประกอบด้านมโนธรรม (G) จากค่าเฉลี่ยแสดงว่าครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นผู้มีมโนธรรมสูง (G⁺) คือ มีลักษณะนิสัยรับผิดชอบ ยึดมั่นในระเบียบวินัย รอบคอบ เป็นคนใฝ่รู้ บากบั่น เค็ดเคี้ยว ทะเยอทะยาน มีจรรยาบรรณ รักษาความลับได้ และมีมโนธรรมของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ กลุ่มนี้แตกต่างกันมากกว่าลักษณะนิสัยอื่นมากที่สุด

องค์ประกอบด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) จากค่าเฉลี่ยแสดงว่าครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นผู้ที่สามารถเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้มาก (N⁺) คือ มีลักษณะนิสัย ทัศนคติ ใฝ่หาความรู้ของคนอื่น เสียสละ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น และ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ กลุ่มนี้ไม่แตกต่างกันมากนัก

และองค์ประกอบด้านความอิสระเสรี (Q1) จากค่าเฉลี่ยแสดงว่าครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นผู้มีความอิสระเสรี (Q1⁺) คือ มีลักษณะนิสัยชอบทดลอง มีอิสระในการคิด ไม่ชอบคนข่มหรือความอยู่किธรรม คอยค้านเผด็จการ ชอบวิจารณ์ ชอบการเปลี่ยนแปลง และความอิสระเสรีของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ กลุ่มนี้ไม่แตกต่างกันมากนัก

ส่วนองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านอื่น คือ องค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) ความมั่นคงทางจิตใจ (C) ความกล้าเผชิญ (H) ความอ่อนโยน (I) ความระแวง (L) การจินตนาการ (M) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q2) การควบคุมอารมณ์ (Q3) และความเครียด (Q4) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (Considered Average) ซึ่งในแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF นี้ ถือว่ายังไม่เป็นลักษณะนิสัยที่ถาวร คือ สามารถยืดหยุ่นได้ความกาลเทศะ จึงไม่มีการแปลผลโดยละเอียด

2. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบุคลิกภาพ 16 ด้านของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบุคลิกภาพ 16 ด้านของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ และจำนวนร้อยละของผู้ที่คะแนนสูง ปานกลาง และต่ำ

บุคลิกภาพ		ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ N = 20				
		$\bar{X}$	S	จำนวนร้อยละ ของผู้ที่ คะแนนสูง	จำนวนร้อยละ ของผู้ที่ คะแนนปานกลาง	จำนวนร้อยละ ของผู้ที่ คะแนนต่ำ
การเข้าสังคม	A	5.65	1.73	25	55	20
สติปัญญา	B	7.40	1.57	70	30	-
ความมั่นคงทางจิตใจ	C	5.65	1.56	25	50	25
การกล้าแสดงออก	E	4.20	1.32	5	25	70
ความร่าเริง	F	4.30	2.34	20	20	60
มโนธรรม	G	5.35	1.22	10	75	15
ความกล้าเผชิญ	H	4.80	2.26	30	20	50

ตาราง 2 (ต่อ)

บุคลิกภาพ		ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ N = 20				
		$\bar{X}$	S	จำนวนร้อยละ ของผู้ที่โต คะแนนสูง	จำนวนร้อยละ ของผู้ที่โต คะแนนปานกลาง	จำนวนร้อยละ ของผู้ที่โต คะแนนต่ำ
ความอ่อนโยน	I	5.55	1.76	40	30	30
ความระวาง	L	7.20	1.61	65	30	5
การจินตนาการ	M	5.40	1.88	25	50	25
การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	N	8.25	1.71	80	15	5
ความวิตกกังวล	O	5.05	1.93	20	40	40
ความอิสระเสรี	Q1	6.60	1.90	55	35	10
การพึ่งตนเอง	Q2	5.55	2.16	25	40	35
การควบคุมอารมณ์	Q3	5.30	1.98	20	45	35
ความเครียด	Q4	5.65	2.16	35	40	25

จากตาราง 2 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจำนวนร้อยละในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพปรากฏผลดังนี้

ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพมีองค์ประกอบของบุคลิกภาพที่เด่นชัด 5 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านสติปัญญา การกล้าแสดงออก ความร่าเริง ความระวาง และการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ซึ่งแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพมีลักษณะดังนี้

องค์ประกอบค่านสติปัญญา (B) จากค่าเฉลี่ยแสดงว่าครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นผู้มีสติปัญญา (B⁺) คือ มีลักษณะนิสัยรอบคอบ มีความคิดแบบยลกล่าคิด ความคิดเป็นนามธรรม ทันสมัยต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน มีวิจรรณญาณในการแก้ปัญหา และสติปัญญาของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพกลุ่มนี้ไม่แตกต่างกันมากนัก

องค์ประกอบค่านการกล้าแสดงออก (E) จากค่าเฉลี่ยแสดงว่าครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นผู้ที่ไม่มั่นใจในการแสดงออก (E⁻) คือ มีลักษณะนิสัยข้อยาย สงบเสงี่ยม อ่อนน้อม เงียบ ปลีกตัวจากสังคม เมื่อมีเหตุฉุกละหุกจะโทษตัวเอง ระมัดระวังตัวไม่เป็นตัวของตัวเอง และการกล้าแสดงออกของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ กลุ่มนี้ไม่แตกต่างกันมากนัก

องค์ประกอบค่านความร่าเริง (F) จากค่าเฉลี่ยแสดงว่าครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นผู้ที่ไม่ร่าเริงแจ่มใส (F⁻) คือ มีลักษณะนิสัยกังวล ครุ่นคิด ย้ำคิด อารมณ์เคร่งเครียด จริงจังต่อชีวิต ชอบแยกตัวอยู่ความลำพัง มองโลกในแง่ร้าย และความร่าเริงของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ กลุ่มนี้แตกต่างกันมากกว่าลักษณะนิสัยอื่น

องค์ประกอบค่านความระวาง (L) จากค่าเฉลี่ยแสดงว่าครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นผู้ที่มีความระวางมาก (L⁺) คือ มีลักษณะนิสัยขี้อะวาง ระมัดระวังตัว ไม่เชื่อใจคนง่าย ๆ และความระวางของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ กลุ่มนี้ไม่แตกต่างกันมากนัก

และองค์ประกอบค่านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) จากค่าเฉลี่ยแสดงว่าครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นผู้สามารถเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้มาก (N⁺) คือ มีลักษณะนิสัยทันคน ไวต่อความคิดของคนอื่น เสียสละ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น และการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ กลุ่มนี้ไม่แตกต่างกันมากนัก

ส่วนองค์ประกอบของบุคลิกภาพค่านอื่น คือ องค์ประกอบค่านการเข้าสังคม (A) ความมั่นคงทางจิตใจ (C) มโนธรรม (G) ความกล้าเผชิญ (H) ความอ่อนโยน (I) การจินตนาการ (M) ความวิตกกังวล (O) ความอิสระเสรี (Q1) การพึ่งตนเอง (Q2) การควบคุมอารมณ์ (Q3) และความเครียด (Q4) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (Considered Average) ซึ่งในแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF นี้ ถือว่ายังไม่เป็นลักษณะนิสัยที่ถาวร คือ สามารถยืดหยุ่นได้ตามกาลเทศะ จึงไม่มีการแปลผลโดยละเอียด

3. เปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพกับครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพกับครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

บุคลิกภาพ		ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ		ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ		t
		$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	
การเข้าสังคม	A	5.41	1.77	5.65	1.73	- .4533
สติปัญญา	B	7.12	1.87	7.40	1.57	- .5308
ความมั่นคงทางจิตใจ	C	5.75	1.92	5.65	1.56	- .1870
การกล้าแสดงออก	E	3.95	2.03	4.20	1.32	- .4725
ความร่าเริง	F	3.63	1.99	4.30	2.34	-1.0251
มโนธรรม	G	6.71	2.27	5.35	1.22	2.3973*
ความกล้าเผชิญ	H	5.04	1.66	4.80	2.26	.3550

ตาราง 3 (ต่อ)

บุคลิกภาพ		ครูที่ประสบ ความสำเร็จ ในอาชีพ		ครูแนะแนวที่ ประสบความ สำเร็จในอาชีพ		t
		$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	
ความอ่อนโยน	I	5.58	1.82	5.55	1.76	.0553
ความระแวด	L	6.38	1.47	7.20	1.61	-1.7646
การจินตนาการ	M	5.41	2.06	5.40	1.88	.0167
การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	N	8.13	1.72	8.25	1.71	-.2304
ความวิตกกังวล	O	4.88	1.51	5.05	1.93	-.3273
ความอิสระเสรี	Q1	6.88	1.51	6.60	1.90	.5438
การพึ่งตนเอง	Q2	6.00	2.02	5.55	2.16	.7119
การควบคุมอารมณ์	Q3	5.71	1.43	5.30	1.98	.7970
ความเครียด	Q4	5.21	1.64	5.65	2.16	-.7678

* p .05

จากตาราง 3 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละองค์ประกอบ
ของบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จใน
อาชีพ ปรากฏผลดังนี้

1. ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพได้คะแนนบุคลิกภาพค่านิยมโนธรรม (G^+)
สูงกว่าครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ได้คะแนนบุคลิกภาพในองค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความมั่นคงทางจิตใจ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) ความกล้าเผชิญ (H) ความอ่อนโยน (I) ความระแวดระวัง (L) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความวิตกกังวล (O) ความอิสระเสรี (Q1) การพึ่งตนเอง (Q2) การควบคุมอารมณ์ (Q3) และความเครียด (Q4) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

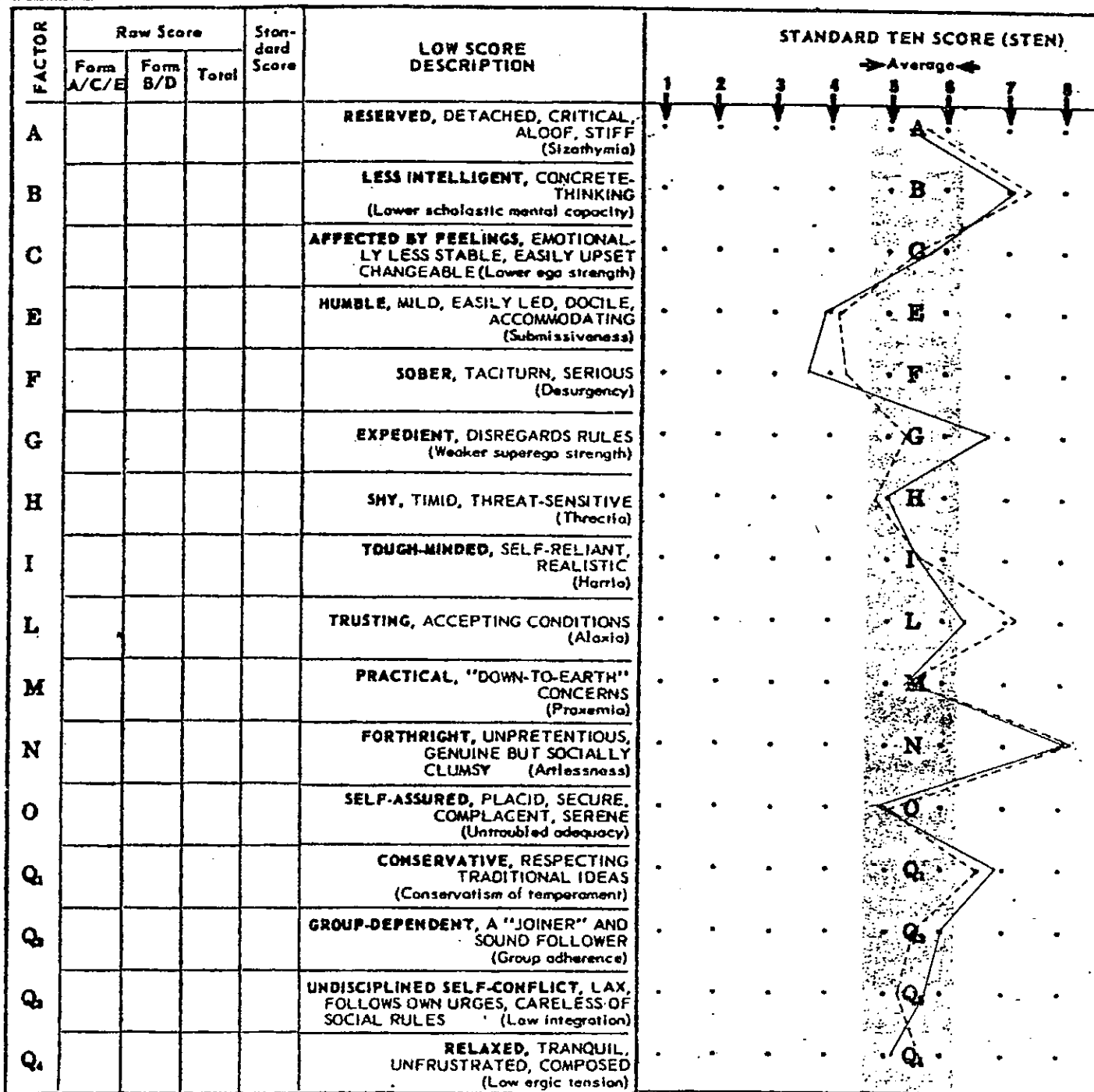
4. เสนอแผนภูมิแสดงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานแก่ละ
ก้านของบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพกับครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จ
ในอาชีพ

ภาพประกอบ 1

_____ แทน ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
----- แทน ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

16 PF TEST PROFILE

Comments:

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพกับครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2531 ซึ่งผ่านเกณฑ์ประเมินสถานภาพการประสบความสำเร็จในอาชีพจากการประเมินของฝ่ายบริหาร ครู และครูแนะแนวในโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายจากครู และครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2531 ที่ผ่านเกณฑ์ประเมินสถานภาพการประสบความสำเร็จในอาชีพ จำนวนครู 24 คน และครูแนะแนว 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบประเมินสถานภาพการประสบความสำเร็จในอาชีพ
  - 1.1 แบบประเมินครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
  - 1.2 แบบประเมินครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
2. แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form A

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. การคัดเลือกครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
 ฝ่ายบริหารและหัวหน้าหมวดวิชาของโรงเรียนเสนอชื่อครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ จากนั้นนำรายชื่อที่คัดเลือกแล้วให้ฝ่ายบริหารของโรงเรียนและครูในหมวดวิชาเดียวกันประเมินด้วยแบบประเมินครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ แล้วจึงคัดเลือกผู้ที่ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไปเป็นครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ และสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายมาจำนวน 24 คน เพื่อทำแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form A
2. การคัดเลือกครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
 ฝ่ายบริหารและครูแนะแนวของโรงเรียนเสนอชื่อครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ จากนั้นนำรายชื่อที่คัดเลือกแล้วให้ฝ่ายบริหารของโรงเรียนและเพื่อนครูแนะแนวประเมินด้วยแบบประเมินครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ แล้วจึงคัดเลือกผู้ที่ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไปเป็นครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ และสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายมาจำนวน 20 คน เพื่อทำแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form A
3. ให้กลุ่มตัวอย่างครูและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพทำแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form A
4. ตรวจสอบและแปลผลแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form A

ระยะเวลาที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

9 พฤษภาคม - 15 สิงหาคม 2531

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละองค์ประกอบลักษณะนิสัยของบุคลิกภาพและจำนวนร้อยละของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
2. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละองค์ประกอบลักษณะนิสัยของบุคลิกภาพและจำนวนร้อยละของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
3. ทดสอบความแตกต่างของบุคลิกภาพระหว่างครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพกับครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ โดยใช้การทดสอบที (t - test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าสรุปผล ได้ดังนี้

1. ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพได้คะแนนบุคลิกภาพสูงในองค์ประกอบด้านสติปัญญา (B^+) มโนธรรม (G^+) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N^+) และความอิสระเสรี ($Q1^+$) และได้คะแนนบุคลิกภาพต่ำในองค์ประกอบด้านการกล้าแสดงออก (E^-) และความร่าเริง (F^-)
2. ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพได้คะแนนบุคลิกภาพสูงในองค์ประกอบด้านสติปัญญา (B^+) ความระแวดระวัง (L^+) และการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N^+) และได้คะแนนบุคลิกภาพต่ำในองค์ประกอบด้านการกล้าแสดงออก (E^-) และความร่าเริง (F^-)

3. ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพได้คะแนนบุคลิกภาพในองค์ประกอบค่านิยมโนธรรม (G^+) สูงกว่าครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพได้คะแนนบุคลิกภาพในองค์ประกอบค่านิยมการเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความมั่นคงทางจิตใจ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) ความกล้าเผชิญ (H) ความอ่อนโยน (I) ความระวาง (L) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความวิตกกังวล (O) ความอิสระเสรี (Q1) การพึ่งตนเอง (Q2) การควบคุมอารมณ์ (Q3) และความเครียด (Q4) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ พบว่า ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพได้คะแนนบุคลิกภาพในองค์ประกอบค่านิยมโนธรรม (G^+) สูงกว่าครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากองค์ประกอบค่านิยมโนธรรม (G) ผู้ที่โคะแนนสูงมีลักษณะนิสัยรับผิดชอบ ยึดมั่นในระเบียบวินัย รอบคอบ เป็นคนใฝ่รู้ บากบั่น, เค็ดเคียว ทะเยอทะยาน มีจรรยาบรรณรักษาความลับได้ ซึ่งผลการศึกษารังนี้แสดงว่า ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ เป็นผู้ที่ยึดมั่นในกฎระเบียบและวินัยต่าง ๆ มากกว่าครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ทั้งนี้เพราะครูเป็นผู้ที่ได้อาศัยเป็นปูชนียบุคคล มีหน้าที่อบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีที่สังคมต้องการ ดังนั้นครูจึงต้องทำหน้าที่เป็นตัวอย่างในเรื่องของความประพฤติ การรักษาระเบียบวินัยของข้าราชการและสถานศึกษา และในการพิจารณาพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน ครูก็มักจะยึดเอาระเบียบวินัยของโรงเรียน

หรือสังคมเป็นเกณฑ์ ดังเช่นที่ ลิปปพันธ์ เกตุทัต (ลิปปพันธ์ เกตุทัต และคนอื่น ๆ 2518 : 142 - 144) ได้สรุปบทบาทของครูเอาไว้ว่า ครูต้องสามารถประพฤติตนหรือควบคุมตนเองให้อยู่ในกรอบของศีลธรรมจรรยา อันเป็นบรรทัดฐานที่ยอมรับในชุมชน และสามารถนำนักเรียนให้ฝึกฝนในคุณธรรม จริยธรรม โดยให้เห็นคุณค่าของการรักษาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของชาติ

สำหรับครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ แม้ว่าจะมีสถานภาพเป็นครูเหมือนกัน แต่มีบทบาทเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือนักเรียน ให้การยอมรับนักเรียนทุกคน โดยปราศจากเงื่อนไข จึงเป็นผู้ที่สามารถยืดหยุ่นได้คือ ไม่มีคกฏระเบียบต่าง ๆ มากเกินไป เพราะมีฉันทานแล้วนักเรียนจะไม่กล้าเข้าพบเพื่อปรึกษาปัญหาของตน ถ้าครูแนะแนวเข้มงวดเกินไป เช่นที่ โพลแมนเตียร์ (Shetzer and Stone. 1976 : 124 citing Polmantier. 1966 : 95 - 100) ได้สรุปบุคลิกภาพของผู้ให้คำปรึกษากับบุคคลที่มีพฤติกรรมแตกต่างกัน โดยไม่ใช่ตนเองหรือมาตรฐานของสังคมเป็นเครื่องตัดสิน และวัลลภ ปิยะมโนธรรม (วัลลภ ปิยะมโนธรรม 2529 : 237) ได้อธิบายบทบาทของผู้ให้คำปรึกษาที่คว่า จะต้องเป็นคนที่รู้จักยืดหยุ่นตามกาลเทศะและบุคลิกภาพของนักเรียนที่แตกต่างกันไป ซึ่งหมายถึงการรู้จักวางตัวกับนักเรียนที่มีปัญหาเฉพาะอย่าง หรือจำเป็นจะต้องทำอะไรก่อนหลังในเฉพาะปัญหาแต่ละปัญหา หรือแม้กระทั่งการรู้จักโอนอ่อนผ่อนตามในกระบวนการของทฤษฎีที่ตัวเองเชื่อถือได้ ดังนั้นการที่ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพได้คะแนนบุคลิกภาพค่านิยมธรรมอยู่ในระดับปานกลาง จึงเป็นผลดีต่อการทำงานแนะแนว

2. การศึกษามุขบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นผู้ที่มีสติปัญญาดี (B⁺) คือมีลักษณะนิสัยรอบคอบ มีความคิดแยบยล กล้าคิด ความคิดเป็นนามธรรม ทันสมัยต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันและมีวิจารณญาณในการแก้ปัญหา และครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

ก็ยังคงเป็นผู้ที่มีความอิสระเสรี (Q1⁺) คือมีลักษณะนิสัยชอบทดลอง มีอิสระในการคิด ชอบ
 วิจารณ์ ชอบการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับ ลอเรนซ์ (Lawrence, 1971 : 60 -
 61) ที่กล่าวถึงการวิจัยค้นคว้าหาคุณลักษณะของครูที่ดีของสภาการศึกษาแห่งมลรัฐฟลอริดา
 พบว่า ครูที่ดีคือเป็นผู้ที่มีความคิดเป็นประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มี
 ความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และมีเทคนิคในการวินิจฉัย แก้ไขปัญหา
 ต่าง ๆ ของนักเรียน และสอดคล้องกับผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดี
 (เจเลียว บุรีภักดิ์ และคนอื่น ๆ 2520 : 363 - 366) ที่พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า
 ครูที่ดีคือเป็นผู้ที่มีความรัก มีการค้นคว้าหาความรู้ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อยู่เสมอ
 รวมทั้งเป็นผู้ที่มั่นใจเป็นประชาธิปไตย มีเหตุผล กล้าพูด กล้าทำ รับฟังความคิดเห็น
 ของผู้อื่น

การศึกษามุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพครั้งนี้ ยังพบอีกว่า ครู
 ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นผู้มีมโนธรรมสูง (G⁺) คือมีลักษณะนิสัยรักนิยมนิยม
 ยึดมั่นในระเบียบวินัย รอบคอบ เป็นคนใจสู้ หนักแน่น และมีจรรยาบรรณ ซึ่งสอดคล้องกับ
 พรพิมล เพ็ญศรีทอง (พรพิมล เพ็ญศรีทอง 2515 : 226) ที่ศึกษาเปรียบเทียบมุคลิกภาพ
 ของครูกับนักวิทยาศาสตร์ พบว่า ครูที่ประสบความสำเร็จเป็นผู้มีมโนธรรมสูง และยัง
 สอดคล้องกับ เคนนี และเคนนี (Yawvapa Tejagupta, 1987 : 23 citing
 Kenney and Kenney, 1982 : 152 - 153) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบมุคลิกภาพของ
 เจ้าหน้าที่ห้องสมุดโรงเรียนกับครู พบว่า ครูมีความรอบคอบ พากเพียร ยึดกฎระเบียบ
 มีความรับผิดชอบ และออกทนต่อความลำบากและการเปลี่ยนแปลงมากกว่าเจ้าหน้าที่ห้องสมุด
 และมุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพที่ได้คะแนนสูงที่สุดในการศึกษารั้งนี้คือ
 การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N⁺) คือ มีลักษณะนิสัยทันสมัย ไวต่อความคิดของผู้อื่น
 เสียสละ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับเจเลียว บุรีภักดิ์ (เจเลียว บุรีภักดิ์ และ
 คนอื่น ๆ 2520 : 363 - 366) ที่ได้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดี

พบว่า ครูที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือ ครูที่เข้าใจและเป็นกันเองกับนักเรียน เสียสละ
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีเมตตาธรรม

นอกจากนี้ ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ เป็น
ผู้ที่ไม่มั่นใจในการแสดงออก (E⁻) คือมีลักษณะนิสัยสงบเสงี่ยม อ่อนน้อม เงียบ
ปลีกตัวจากสังคม ระมัดระวังตัว ไม่เป็นหัวของตัวเอง อีกทั้งยังเป็นผู้ที่ไม่ร่าเริงแจ่มใส
(F⁻) คือมีลักษณะนิสัยกังวล ครุ่นคิด อารมณ์เคร่งเครียดจริงจังต่อชีวิต ชอบแยกตัว
อยู่ตามลำพัง และมองโลกในแง่ร้าย ซึ่งสอดคล้องกับวัลลี หลีสันติพงศ์ (วัลลี
หลีสันติพงศ์ 2515 : 137) ที่ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพครูกับนักบัญชี พบว่า ครูที่
ประสบความสำเร็จเป็นผู้ที่ไม่ร่าเริงแจ่มใส แตกต่างจาก โซโลแมน (Soloman. 1967
: 140) ที่ศึกษาตัวแปรบุคลิกภาพและทัศนคติของนักเรียน ครู ซึ่งสัมพันธ์กับความสำเร็จ
ในการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน พบว่า ครูที่ประสบความสำเร็จ จะต้องมีบุคลิกภาพแบบ
แสดงตัว และมีความร่าเริงแจ่มใส ซึ่งสาเหตุที่ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ครูที่ประสบ
ความสำเร็จในอาชีพกลุ่มนี้ เป็นผู้ที่ไม่มั่นใจในการแสดงออก และไม่ร่าเริงแจ่มใส อาจมี
สาเหตุมาจากลักษณะของงานและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อ
บุคลิกภาพค่านิยมของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ เพราะกฎระเบียบและจรรยาบรรณของ
ครู (กองมากรฐานวิชาชีพครู 2529 : 29 - 30) กำหนดว่า ครูต้องรักษาชื่อเสียง
ของตนมิให้ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว ห้ามประพฤติการใด ๆ อันอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติ
และชื่อเสียงของครู ถือปฏิบัติตามระเบียบและธรรมเนียมอันดีงามของสถานศึกษา และ
ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่การงานโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบ
แบบแผนของสถานศึกษา มีความสุภาพเรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ รักษาความลับ
ของศิษย์ ผู้ร่วมงานและสถานศึกษาได้ คุ้มสาเหตุดังกล่าวประกอบด้วยลักษณะงานครูที่
ทำหน้าที่สอนทั้งวิชาการและจริยธรรม รวมทั้งสถานภาพความเป็นครูของสังคมไทย ที่
กำหนดว่า ครูต้องมีความเป็นปुरुชนียบบุคคลด้วย ย่อมส่งผลต่อลักษณะนิสัยของครูที่ประสบ

ความสำเร็จในอาชีพ ดังเช่นที่ แคทเทล (Hall and Lindzey. 1978 : 530 - 531 citing Cattell. 1950) กล่าวว่า ลักษณะนิสัยใค้ก็ตาม 1 อย่างเป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม พันธุกรรม หรือการผสมผสานกันของทั้งสองอย่าง

ส่วนองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นผู้ที่สามารถยืดหยุ่นใค้ตามกาลเทศะ สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ โดยไม่ยึดมั่นในความคิดของตนเองมากเกินไป สามารถเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามใค้เหมาะสมกับกาลเทศะ และบทบาทของตนในโอกาสต่าง ๆ กัน

3. การศึกษามุคสิกภาพของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นผู้ที่มีสติปัญญาใค้ (B⁺) คือมีลักษณะนิสัยรอบคอบ มีความคิดแยลยล ถัดาคิด ความคิดเป็นนามธรรม ทั้สว่ຍก้อ เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และมีวิจารณ์ญาณในการแก้ปัญหา และครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพยังเป็นผู้ใค้เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N⁺) คือมีลักษณะนิสัยทั้คนไวค้ก้อความคิดของผู้อื่น เสียสละ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ แจคสัน และทอมป์สัน (Jackson and Tompson. 1971 : 249 - 253) ที่ศึกษาคุณลักษณะและทัศนคติของนักแนะแนวที่มีประสิทธิภาพ พบว่า นักแนะแนวที่มีประสิทธิภาพเป็นผู้ใค้เห็นคุณค่าและความสามารถของผู้อื่น มีสำมัญสำนึก นึกถึงผู้อื่นก่อนตนเอง และยังสอดคล้องกับ ทั้สว่ຍ และทั้สว่ຍ (ศิริบุรณ สายโกสุม 2526 : 24 อ้างอิงมาจาก Tinsley and Tinsley. 1977) ที่ใค้ศึกษาเปรียบเทียบบุคสิกภาพของ ผู้ใค้ค่าปริกษาที่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิภาพ พบว่า ผู้ใค้ค่าปริกษาที่มีประสิทธิภาพเป็นผู้มีวิจารณ์ญาณ มีสุนทริย และมีความรู้สึกไว

นอกจากนี้ผลการศึกษาค้นคว้ายังพบว่า ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นผู้ใค้ไม่มั่นใจในการแสดงออก (E⁻) คือมีลักษณะนิสัยสงบเสงี่ยม อ่อนน้อม เงียบ

ปลีกตัวจากสังคม ระมัดระวังตัว ไม่เป็นท้าวของตัวเอง อีกทั้งยังเป็นผู้ที่ไม่ไร้เรี่ยวแรงแจ่มใส (F⁻) คือ มีลักษณะนิสัยกังวล วิตกกังวล อารมณ์เคร่งเครียด จริงจังต่อชีวิต ชอบแยกตัว อยู่ตามลำพัง และมองโลกในแง่ร้าย จากผลการศึกษาดังกล่าว แสดงว่าครูแนะแนวที่ ประสบความสำเร็จในอาชีพ ต้องรับภาระในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนของตน มากเกินไป ซึ่งไม่เป็นไปตามอัตราส่วนที่สมาคมผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียน สหรัฐอเมริกา (ASCA) (สุนทรินทร์ ฆโกลไชย 2527 : 154) กำหนดว่า ผู้ให้คำปรึกษา 1 คน ควรจะรับผิดชอบผู้รับคำปรึกษา 250 คน ไม่เกิน 500 คน และผู้ให้คำปรึกษาควรรใช้เวลาร้อยละ 20 ของเวลาทำงานทั้งหมดให้ผู้รับคำปรึกษา แต่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย ครูแนะแนวต้องรับผิดชอบนักเรียนจำนวนมากกว่าอัตราส่วนดังกล่าว กว้างสาเหตุดังกล่าว จึงมีผลต่อบุคลิกภาพของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ทำให้เป็นผู้ที่มีอารมณ์เคร่งเครียด ไร้เรี่ยวแรงแจ่มใส ประกอบกับการจัดดำเนินงานแนะแนวต้องประสานงานกับบุคคลหลายฝ่ายด้วยกัน ทั้งฝ่ายบริหาร เพื่อนร่วมงาน และบุคลากรภายนอกโรงเรียน ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพจึงต้องใช้ความอ่อนน้อมในการติดต่อกับบุคคลดังกล่าวเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ลักษณะนิสัยอ่อนน้อม สงบเสถียร จึงมีผลต่อการทำงานแนะแนวมากกว่าการมีลักษณะนิสัยก้าวร้าว หรือทำ कामใจตนเอง

และการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยังพบว่า ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ เป็นผู้ที่มีความระแวดระวัง (L⁺) คือมีลักษณะนิสัย ไม่เชื่อใจคนง่าย ๆ ระมัดระวังตัว ซึ่งลักษณะนิสัยเช่นนี้ มีสาเหตุมาจากลักษณะของงานแนะแนวที่สำคัญประการหนึ่งคือ ครูแนะแนวต้องศึกษารวบรวมข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนจากหลาย ๆ ด้าน เพื่อประกอบการตัดสินใจก่อนให้บริการแนะแนว ครูแนะแนวจะยึดถือข้อมูลเพียงแหล่งเดียวไม่ได้ จำเป็นต้องใช้ความระมัดระวัง ละเอียดย ละเอียด รอบคอบ ในการพิจารณาข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับมา และเมื่อได้ให้บริการไปแล้ว ก็ต้องมีการติดตามผลอยู่เสมอว่า ได้ผลเป็นประการใด จะเชื่อมั่นเกินไปหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องครั้งต่อไป

ส่วนบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ผลการศึกษาครั้งนั้นพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกับครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ แสดงว่า ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ เป็นผู้ที่สามารถยืดหยุ่นได้ ความกาลเทศะ สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นหรือผู้มารับบริการ ได้โดยไม่ยึดมั่นในความคิดของตนเองมากเกินไป สามารถเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับกาลเทศะ และบทบาทของคนที่อยู่ในโอกาสต่าง ๆ กัน

4. ผลการศึกษาบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ พบว่า ทั้งสองกลุ่มเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพส่วนใหญ่คล้ายคลึงกัน โดยในส่วนที่คล้ายคลึงกันนี้ ครูและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ จำนวนร้อยละ 80 โคเคเนนบุคลิกภาพสูง ในองค์ประกอบด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N^+) แสดงว่า ทั้งครูและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ เป็นผู้ที่เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้ดีเหมือนกันมากที่สุด และรองลงมาที่มีจำนวนร้อยละ 70 โคเคเนนบุคลิกภาพต่ำในองค์ประกอบด้านการกล้าแสดงออก (E^-) แสดงว่า ทั้งครูและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นผู้ที่ไม่มั่นใจในการแสดงออกเหมือนกัน ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้กล่าวอ้างว่ามีสาเหตุมาจากครูแนะแนวมีพื้นฐานการศึกษาและภาระหน้าที่โดยทั่วไปเหมือนกับครูหรืออาจกล่าวได้ว่า ครูแนะแนวคือครูที่มีประสบการณ์ด้านการสอน และได้รับการอบรมหรือศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับงานแนะแนวในโรงเรียน (อนนท อนันตรังสี 2514 : 167) ทั้งนี้เป็นเพราะยังไม่มีมีการแยกวิชาชีพ นักแนะแนว ออกอย่างเด็ดขาดจากครู ซึ่งในเรื่องนี้ ศิริบุญพร สายโกสุม (ศิริบุญพร สายโกสุม 2526 : 15) ได้เสนอว่า ถึงเวลาแล้วที่จะพิจารณากันในเรื่องนี้อย่างจริงจัง อันจะช่วยให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสาขานี้ เพราะคุณลักษณะเฉพาะตัวของนักแนะแนวมีผลอย่างมากต่อการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการที่ผลการศึกษาค้างนี้ พบว่า ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นผู้ที่มีอารมณ์เคร่งเครียดไม่ร่าเริงแจ่มใส เป็นเพราะสาเหตุหนึ่งคือ โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนครูแนะแนวไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนนักเรียน ทำให้ครูแนะแนวที่มีอยู่ทำงานหนักเกินไป ขณะเดียวกันครูแนะแนวบางคนก็ต้องสอนวิชาทั่วไปด้วย จึงต้องแสดงบทบาทเป็นทั้งครูและครูแนะแนวในขณะเดียวกัน ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงควรสนับสนุนให้มีการบรรจุตำแหน่งครูแนะแนวเพิ่มขึ้น และให้ครูแนะแนวทำหน้าที่ให้บริการแนะแนวเพียงอย่างเดียว เพื่อจะได้ไม่สับสนในบทบาทของตน และควรส่งเสริมให้ครูแนะแนววุฒิปริญญาตรี และผู้ช่วยงานแนะแนวเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทสาขาการแนะแนว โดยทุนประเภท ก เพิ่มขึ้น เพราะทักษะทางการแนะแนวบางคน เช่น การให้คำปรึกษา การทดสอบทางจิตวิทยา ต้องได้รับการฝึกฝนอย่างจริงจัง จึงจะสามารถนำไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จได้

2. สถาบันการศึกษาหรือสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย ได้จัดให้มีการอบรมครูในค่านเทคนิคการสอน การผลิตสื่อการสอนหรือการฝึกอบรมครูแนะแนวให้มีความรู้และทักษะด้านการจัดบริการแนะแนว เพิ่มเติมอยู่เสมอแล้วนั้น แต่จากผลการวิจัยที่พบว่า ทั้งครูและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ยังมีบุคลิกภาพไม่กล้าแสดงออกและไม่ร่าเริงแจ่มใส จึงควรจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของครูและครูแนะแนวเพิ่มขึ้นอีก เช่น การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก เป็นต้น

3. วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างครูและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพพบว่า ครูคางหมวกวิชากัน หรือสอนคนละชั้นไม่สามารถประเมินกันได้ทุกค่าน และในค่านการประเมินครูแนะแนว พบว่า ครูแนะแนวไม่ได้ทำหน้าที่ให้บริการแนะแนวคนเดียวทั้ง 5 ค่าน แต่วิธีการประเมินจะประเมินความสามารถในการทำงานทุกค่าน จากปัญหาค้างกล่าว

จึงควรมีการปรับปรุงวิธีการประเมินครูและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ เช่น ให้มีการประเมินตนเอง หรือให้นักเรียนประเมินเพิ่มขึ้นจากการประเมินโดยฝ่ายบริหารและผู้อำนวยการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูทั่วไปกับครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูแนะแนวทั่วไปกับครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพกับสมรรถภาพการสอน
4. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพกับสมรรถภาพในการแนะแนวและการให้คำปรึกษา
5. ควรศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

มจร ๓๓๓/๒๕๖๓

บรรณานุกรม

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน การจับบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน
ม.ป.ท. 2526, 262 หน้า

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักงาน แผนพัฒนาเด็กและ
เยาวชนในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 - 2534
โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ม.ป.ป., 111 หน้า

จงสกุล วุฒิสรรพ์ คุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาแนะแนวทามความคาดหวังของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดเชียงใหม่

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2527, 165 หน้า อีคส์น่า

จำเนียร น้อยท่าช้าง ครูก็ในทัศนะของเด็ก ราชบุรี วิศวการพิมพ์. 2521, 86 หน้า

จำรัส ค่วงสุวรรณ การศึกษาคุณลักษณะของนักแนะแนวทามความคาดหวังของผู้บริหาร
อาจารย์ และนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลาง ปริญญาโท ศศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 89 หน้า อีคส์น่า

จุฑานาด ภูเจริญ แนวทางการยกระดับวิชาชีพครูทามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่
เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู วิทยานิพนธ์ ศ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2529, 200 หน้า
อีคส์น่า

✓ เฉลียว บุรีภักดิ์ และคนอื่น ๆ รายงานผลการวิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ดี โรงพิมพ์
คำรวจ 2520, 425 หน้า

เชิดศักดิ์ ไชวาสินธุ์ การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 130 หน้า

ไฉทัย อุกมบุญญาภาพ "คุณภาพของครูกับอนาคตของประเทศ" ประชาศึกษา 35 :

เคโซ สวานานท์ "บุคลิกภาพกับความสำเริงในงาน" วิทยาสาร 51 : 22 -

23 ตุลาคม 2508

ทวี ทอแก้ว และอบรม สนิทบาล จิตวิทยาการศึกษา โอเคียนสโตร์ 2517, 172 หน้า

ธารา จากุประยูร การศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังระหว่างครูและนักเรียนมัธยม

แบบประสมในภาคเหนือที่มีคอลลักษณะของผู้ให้คำปรึกษา และการเปลี่ยนแปลงความ

คาดหวังของนักเรียนเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัย

วิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 73 หน้า อักสำเนา

นวลละออง เจียมสุวรรณ การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา

กับนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

2516, 176 หน้า อักสำเนา

นวลละออง สุภาผล ทฤษฎีบุคลิกภาพ ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 288 หน้า

นิภา นิธยานน การปรับตัวและบุคลิกภาพ : จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต สารศึกษา

การพิมพ์ 2520, 276 หน้า

ประภา เชื้อภักดิ์ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางบุคลิกภาพกับผลการปฏิบัติงาน

ของพยาบาลศิริราช วิทยานิพนธ์ วท.ม. มหาวิทยาลัยมหิดล 2526, 98 หน้า

อักสำเนา

ประมวล จิตตินันท์ ทฤษฎีจิตวิทยาว่าด้วยบุคลิกภาพ วิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม

2511, 135 หน้า

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา "ครูศึกษากับอนาคตของประเทศไทย" ครูศาสตร์ 1 :

9 - 11 กรกฎาคม - กันยายน 2527

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 อักษรบัณฑิต 2520, 35 หน้า

ฝึกหัดครู, กรม รายงานการสัมมนาเรื่องแนวโน้มของการฝึกหัดครู ม.ป.ท. 2520,

73 หน้า

พรพิมล เพ็ญศรีทอง การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักวิทยาศาสตร์
 ปรินญาณีพันธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 247 หน้า
 อักสำเนา

พนัส หันนาดิษฐ์ การบริหารบุคลากรในโรงเรียน โรงพิมพ์พิเศษ 2526, 300 หน้า
 มัดหนา ปิยะมาตา การสำรวจคุณลักษณะของครูจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปรินญาณีพันธ์
 กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2511, 133 หน้า อักสำเนา
 มาตราฐานวิชาชีพครู, กอง สรุปรายงานการสัมมนาทางวิชาการ คณะธรรมศาสตร์
ประกอบวิชาชีพครู ม.ป.ท. 2529, 116 หน้า

ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา บริษัทศึกษาพรจำกัด
 2528, 314 หน้า

ลัดดา แพทย์จรัส การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษากับ
นักเรียนนายร้อยตำรวจ ปรินญาณีพันธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2516, 191 หน้า อักสำเนา

วัชร ทรัพย์มี การแนะแนวในโรงเรียน ไทยวัฒนาพานิช 2520, 137 หน้า ✓
 "บุคลิกภาพของครูแนะแนวที่พึงปรารถนาจากการจัดลำดับของนักเรียน"

วารสารแนะแนว 57 : 42 - 48 มิถุนายน - กรกฎาคม 2521

✓ วัลลภ ปิยะมโนธรรม เทคนิคการรักษาโรคประสาทด้วยตนเอง เข็มบุ๊คพับลิชเชอร์
 2528, 162 หน้า

คำบรรยายประกอบการสอนวิชาทัศนบุคลิกภาพ ณ ห้อง 325 ค. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พฤศจิกายน 2528

"การศึกษานักเรียนเป็นรายกรณีในระดับมัธยมศึกษา" เอกสารการสอนชุดวิชา
การแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2529, 549 หน้า
 วัลลี หลีสันดิพงษ์ การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักบัญชี ปรินญาณีพันธ์
 กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 162 หน้า อักสำเนา

- วิชาการ, กรม ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ คู่มือปฏิบัติงานแนะแนว โรงพิมพ์
อักษรไทย 2522, 423 หน้า
- ศักดิ์สิทธิ์ ชัยภักยาสุวรรณ ลักษณะผู้ให้คำปรึกษาที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยม
แบบประสมประเภทสหศึกษา ในภาคกลางของประเทศไทย วิทยานิพนธ์ ก.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 104 หน้า อักษรสำเนา
- ศิริบุรณ์ สายโกสุม "การคัดเลือกผู้ประกอบวิชาชีพการให้คำปรึกษา" จิตวิทยาศาสตร์
14 : 9 - 16 มิถุนายน 2526
- สิปปนนท์ เกตุทัต และคนอื่น ๆ การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม วัฒนาพานิช 2518,
360 หน้า
- สุจิตรา เหลืองรังสรรค์ การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักธุรกิจ วิทยานิพนธ์
ก.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 196 หน้า อักษรสำเนา
- สุโท เจริญสุข "จรรยาบรรณของนักแนะแนว" สารานุกรมศึกษาศาสตร์ 3 : 73 -
74 มกราคม - มีนาคม 2529
- สุชา จันทน์เอม จิตวิทยาทั่วไป ไทยวัฒนาพานิช 2522, 232 หน้า
- สุนทรินทร์ ชนโกไสย จิตวิทยาการแนะแนว โรงพิมพ์เจริญกิจ 2527, 210 หน้า
- อมวาล หกสุวรรณ การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพครูกับแพทย์
วิทยานิพนธ์ ก.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 219 หน้า
อักษรสำเนา
- อนนต์ อนันท์รังสี หลักการแนะแนว โอเคียนสโตร์ 2514, 178 หน้า
- อนันต์ พาหะมาก เกณฑ์การสรรหาและคัดเลือกครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้
วิทยานิพนธ์ ก.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 168 หน้า
อักษรสำเนา

อัจฉรา สวามิวัศุ์ การวิเคราะห์ตัวประกอบสมรรถภาพของครูแนะแนวโรงเรียนมัธยม
ศึกษาคามการรับรู้ของตนเอง ครู และผู้บริหารในเขตการศึกษา 6 วิทยานิพนธ์
 ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2529, 132 หน้า อักษรย่อ

อาภา จันทรสกุล "แบบภูมิบุคคลิกภาพ" ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์ 3 : 65 - 76, 2530

อำนาจ สุวรรณศิริ "ครูกับการพัฒนาประเทศ" มิตรครู 7 : 12 - 13 เมษายน
 2527

Allen, Thomas W. "Effectiveness of Counselor Trainees as a Function
 of Psychological Openness," Journal of Counseling Psychology.
 14 : 35 - 40, January, 1967.

✓ Allport, G.W. Pattern and Growth in Personality. New York, Holt,
 Rinehart & Winston, 1961. 294 p.

Baughman, E.E. Personality. New Jersey, Prentice-Hall Inc., 1972.
 659 p.

Bridgewater, E.F. "An Analysis of Selected Personal Factors Related
 to Effective Teaching in Secondary Schools," Dissertation Abstracts
International. 44 : 3550 - A, June, 1984.

✓ Cattell, Raymond B. Personality. New York, McGraw-Hill, 1950. 688 p.

Corey, Gerald. Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy.
 Third Edition, Monterey California, Brooks/Cole Publishing, 1986.
 406 p.

Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. Third
 Edition, New York, Appleton-Century-Crofts, 1957. 256 p.

Donnan, Hugh H. and others. "Counselor Personality and Level of
 Functioning as Perceived by Couselee," Journal of Counseling
Psychology. 16 : 482 - 485, November, 1969.

Erikson, Erik H. Identity Youth and Crisis. New York, W.W. Norton &
 Company, Inc., 1968. 336 p.

✓ Hall, Calvin S. and Gardner Lindzey. Theories of Personality. Third
 Edition, New York, John Wiley & Sons Inc., 1978. 725 p.

✓ Henjum, Arnold. "A Study of Significance of Student Teachers'
 Personality Characteristics," Journal of Teacher Education. 2 :
 143 - 147, Summer, 1969.

Jackson, Mozelle and Charles L. Thompson. "Effective Counselor : Characteristic and Attitudes," Journal of Counseling Psychology. 18 : 249 - 254, May, 1971.

Jone, Arthur J. Principle of Guidance. New York, McGraw-Hill, 1951. 559 p.

Karson, Samuel and J.W. O'Dell. A Guide to the Clinical Use of the 16 PF. Illinois, Institute for Personality and Ability Testing Inc., 1976. 160 p.

Kleinmuntz, Benjamin. Personality Measurement : An Introduction. Illinois, The Dorsey Press, 1967. 463 p.

Lawrence, Gordon. "Measuring Teacher Competencies for the Middle School," The National Elementary Principal. 3 : 60 - 66, November, 1971.

Maples, M.F. and J.F. Downing. "School Counselor Selection : A Systematic Approach," The Personnel and Guidance Journal. p. 73 - 77 October, 1981.

✓ McConnell, J.V. Understanding Human Behavior. New York, Holt, Rinehart and Winston, 1974. 831 p.

Menne, Joy M. "Dimension of Perceived Importance of Counselor Competencies," Dissertation Abstracts International. 33 : 5621 - B, May, 1975.

Shertzer, Bruce and Shelley C. Stone. Fundamentals of Guidance. Third Edition, Boston, Houghton Mifflin, 1976. 522 p.

Soloman, E. "Personality Factor and Attitude of Mature Training College Students," The British Journal of Educational Psychology. 37 : 140 - 142, February, 1967.

Tinsley, Howard E.A. and Donna J. Harris. "Client Expectations for Counseling," Journal of Counseling Psychology. 23 : 173 - 177, May, 1976.

Yawvapa Tejagupta. Relationship Between Early Childhood Teacher Personality and Job Satisfaction. Doctor's Thesis. Illinois State University, 1987. 108 p. photocopied.

ကာကွယ်ရေး

ภาคผนวก ก

1. รายชื่อโรงเรียนในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ใบขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

รายชื่อโรงเรียน

นครปฐม

1. พระปฐมวิทยาลัย
2. ราชินีบูรณะ
3. ศรีวิชัย
4. วัดไร่ขิงวิทยา
5. มัชฌิมฐานามีนก่าแพงแสน
6. วัดห้วยจรเข้มหาวิทยาลัย
7. สระกะเทียมวิทยาลัย
8. คงทองวิทยา
9. บางเลนวิทยา
10. ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัย
11. ภัทรภูษาวิทยาลัย
12. รัตนโกสินทร์สมโภชบวรศาลายา

นนทบุรี

1. ศรีบุญยานนท์
2. สกวันนนทบุรี
3. รัตนาศิเบศร
4. วัดเขมาภิรตาราม
5. เบญจมาภานุสรณ์
6. ปากเกร็ด
7. สวนกุหลาบวิทยาลัยนนทบุรี

8. บางบัวทอง
9. นนทบุรีพิทยาคม
10. บางใหญ่
11. คลองพระอุดมวิทยาคม
12. โพนินนิกรวิทยาคม
13. บางกรวย

ปทุมธานี

1. คณะราษฎร์บำรุงปทุมธานี
2. ปทุมวิไล
3. ชัยบุรี
4. สายปัญญารังสิต
5. ชัยรักัน
6. ธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม
7. ปทุมธานี "นันทบุรีบำรุง"
8. ลำลูกกา
9. ชัยสิทธิ์वास "พัฒนสายบำรุง"

สมุทรปราการ

1. สมุทรปราการ
2. สตรีสมุทรปราการ
3. มัชฌิมคามสำโรง
4. บางเมืองเขียนของอนุสรณ์
5. ป้อมนาคราชสวาทยานนท์

6. วัคทรวงกรรม
7. วิสุทธิกัมภีร์
8. ราชประชาสมาสัยฝ่ายมัธยมรัชฎาภิเชก
9. บางหัวเสือบัญแจมเนียมนิล
10. บางพลีราชฎร์บำรุง
11. ราชวินิตบางแกว
12. บางบอวิทยาคม
13. พูลเจริญวิทยาคม

สมุทรสาคร

1. สมุทรสาครวิทยาลัย
2. สมุทรสาครบูรณะ
3. กระทุมแบน "วิเศษสมุทรคุณ"
4. วัคกรรมจริยาภิรมย์

ที่ ศธ ๐๒๐๓๐๑/ ๘๘๘

สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา ๑
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม ๗๓๐๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๓๑

เรื่อง ขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่ โรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเกี่ยวกับครูและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จ
ในอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน ชุด

ควยนางพจนารถ แคงพลอย นิสิตปริญญามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กาดังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา ๑ ในการนี้จำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร และคณะครูในโรงเรียนนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการกรอกแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้ เขตฯหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสงว กัญจนกร)

ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา ๑

ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

โทร.นครปฐม ๐๓๘ - ๒๔๑๘๖๗

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

๑ พฤษภาคม 2531

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการมอบแบบสอบถาม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1๐ ฉบับ

ข้าพเจ้า นางพจนารถ แฉงพลอย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเอก
จิตวิทยาการแนะแนว ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1" เพื่อให้การวิจัยได้ข้อมูลที่ถูกต้องของความเป็น
จริง อันจะนำไปเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงบุคลากรในโรงเรียน จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์จากท่านโปรดให้ความร่วมมือและมอบแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้
ตามความเป็นจริง ในการนี้ขอเรียนชี้แจงว่า ข้าพเจ้าจะไม่นำค่าตอบแทนของท่านไปเปิดเผย
ในทางที่จะเกิดความเสียหายแก่ท่านอย่างใดทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอกราบขอบพระคุณ
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางพจนารถ แฉงพลอย)

นิสิตปริญญาโทวิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

มิถุนายน 2531

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการทบทวนแบบทดสอบ

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบบุคคลิกภาพจำนวน ฉบับ

ข้าพเจ้า นางพจนารถ แคงพลอย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1" ซึ่งผลของการสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนและจากการสุ่มตัวอย่างปรากฏว่าท่านเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับเลือกเป็นผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ ดังนั้นจึงใคร่ขออนุญาตจากท่านในการให้ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนประเมินท่านด้วยแบบประเมินครู/ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ และขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดทบทวนแบบทดสอบบุคลิกภาพที่ส่งมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้หากความเป็นจริง เพื่อนำไปเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงบุคลากรในโรงเรียน ในการนี้ขอเรียนชี้แจงว่า ข้าพเจ้าจะไม่นำคำคอมของท่านไปเปิดเผยในทางที่จะเกิดความเสียหายแก่ท่านอย่างใดทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางพจนารถ แคงพลอย)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

มิถุนายน 2531

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการขอแบบประเมิน

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ จำนวน ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นางพจนารถ แดงพลอย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเอก
จิตวิทยาการแนะแนว ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1" ซึ่งข้าพเจ้าได้ขอความคิดเห็นจากท่านมาครั้ง
หนึ่งแล้ว บัดนี้ข้าพเจ้าได้รับคำตอบของท่านด้วยความขอบพระคุณอย่างสูง และได้ทำการรวม
คะแนนรวมทั้งสรุปตัวอย่างแล้วปรากฏว่า.....

.....
เป็นกลุ่มตัวอย่างของผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ เพื่อให้การวิจัยได้ข้อมูลที่ถูกต้องความ
ความเป็นจริง อันจะนำไปเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงบุคลากรในโรงเรียน จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์จากท่านอีกครั้ง โปรดให้ความร่วมมือและตอบแบบประเมินที่ส่งมาพร้อมกับ
หนังสือฉบับนี้ด้วยความเป็นจริงในการนี้ขอเรียนชี้แจงว่า ข้าพเจ้าได้มีหนังสือขออนุญาตผู้มี
รายชื่อดังกล่าวแล้ว และข้าพเจ้าจะไม่นำคำตอบของท่านไปเปิดเผยในทางที่จะเกิดความ
เสียหายแก่ท่านอย่างใดทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอกราบขอบพระคุณ
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางพจนารถ แดงพลอย)

นิสิตปริญญาโทวิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ภาคผนวก ข

1. แบบสอบถาม
2. แบบประเมินสถานภาพการประสบความสำเร็จในอาชีพ
  - 2.1 แบบประเมินครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
  - 2.2 แบบประเมินครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
3. คุณภาพของแบบประเมินสถานภาพการประสบความสำเร็จในอาชีพ
4. ค่าเฉลี่ยผลการประเมินครูและครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

แบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ซึ่งมีคุณลักษณะเป็นผู้มีความสามารถสูงในด้านเทคนิคการสอน ด้านวิชาการ เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ และมีคุณธรรมความประพฤติเหมาะสมกับอาชีพครู ขอให้ท่านพิจารณาครูในโรงเรียนของท่าน แล้วเรียงลำดับชื่อครูที่ท่านเห็นว่า เป็นผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพลงในตารางต่อไปนี้ โดยไม่จำกัดจำนวน

อันดับ	ชื่อ - นามสกุล	วิชาที่สอน
1.	.....	.....
2.	.....	.....
3.	.....	.....
4.	.....	.....
5.	.....	.....
6.	.....	.....
7.	.....	.....
8.	.....	.....
9.	.....	.....
10.	.....	.....
11.	.....	.....
12.	.....	.....
13.	.....	.....
14.	.....	.....
15.	.....	.....

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันของท่าน
  - หัวหน้าสถานศึกษา
  - ผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาฝ่ายธุรการ
  - ผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาฝ่ายปกครอง
  - ผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ
  - ผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาฝ่ายบริการ
  - ครู - อาจารย์
2. วุฒิ
  - ปริญญาตรี
  - สูงกว่าปริญญาตรี
3. อายุราชการ
  - น้อยกว่า 5 ปี
  - 5 - 10 ปี
  - มากกว่า 10 ปี
4. เพศ
  - ชาย
  - หญิง

แบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ซึ่งมีคุณลักษณะเป็นผู้มีความสามารถสูงในด้านการรวบรวมข้อมูล การจัดบริการสนเทศ การให้คำปรึกษา การจัดวางตัวบุคคล และการติดตามผล รวมทั้งเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์และมีจรรยาบรรณของครูแนะแนว ขอให้ท่านพิจารณาครูแนะแนวในโรงเรียนของท่าน แล้วเรียงลำดับชื่อครูแนะแนวที่ท่านเห็นว่า เป็นผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพลงในตารางต่อไปนี้ โดยไม่จำกัดจำนวน

อันดับ	ชื่อ - นามสกุล
1.	.....
2.	.....
3.	.....
4.	.....
5.	.....
6.	.....
7.	....

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันของท่าน
  - หัวหน้าสถานศึกษา
  - ผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาฝ่ายธุรการ

- ผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาฝ่ายปกครอง
- ผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ
- ผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาฝ่ายบริการ
- ครู - อาจารย์

2. วุฒิ

- ปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี

3. อายุราชการ

- มากกว่า 5 ปี
- 5 - 10 ปี
- มากกว่า 10 ปี

4. เพศ

- ชาย
- หญิง

แบบประเมินครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

แบบประเมินฉบับนี้จะสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพในด้านความสามารถด้านเทคนิคการสอน ความสามารถด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมและความประพฤติ โปรดอ่านข้อความอย่างละเอียด แล้วขอให้ท่านประเมินครูแต่ละคนที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ว่าได้แสดงพฤติกรรมดังกล่าวในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด และกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างของค่าระดับพฤติกรรมนั้น ๆ (มาก ปานกลาง น้อย) ในใบประเมิน

ข้อที่	พฤติกรรม	มาก	ปานกลาง	น้อย
	<u>ความสามารถด้านเทคนิคการสอน</u>			
1.	สอนได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร			
2.	มีความแม่นยำในเนื้อหาวิชา			
3.	ขอคำแนะนำจากผู้เกี่ยวกับวิชาที่สอน			
4.	ค้นหาวิธีแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการสอน			
5.	ใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับบทเรียน			
6.	มีการวางแผนเตรียมการสอนล่วงหน้า			
7.	ใช้เทคนิคการสอนตามสภาพของนักเรียน			
8.	กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน			
9.	ปรับปรุงการสอนของคนเป็นระยะ			
10.	ใช้การเสริมแรงมากกว่าการลงโทษ			
11.	ใช้จิตวิทยาในการสอน			
12.	ประเมินผลการเรียนได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้			

ข้อ	พฤติกรรม	มาก	ปานกลาง	น้อย
13.	ปรับปรุงกลวิธีการสอนของตนให้ทันสมัย			๗
14.	ประเมินผลการเรียนได้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด			
15.	มีการตรวจสอบความสามารถของนักเรียนก่อนสอน			
	<u>ความสามารถด้านวิชาการ</u>			
16.	สนใจศึกษาค้นคว้าความรู้ทางวิชาการเพื่อนำมาใช้ ประโยชน์ในการสอน			
17.	เป็นผู้คิดงานใหม่ ๆ เกี่ยวกับด้านวิชาการ			
18.	เขียนเอกสารประกอบการสอนเพิ่มเติมจากแบบเรียน			
19.	เข้าร่วมชุมนุมทางวิชาการในโรงเรียน			
20.	เป็นคณะกรรมการวิชาการของกลุ่มโรงเรียน			
21.	เคยได้รับเชิญเป็นวิทยากรด้านวิชาการให้สถาบัน การศึกษาอื่น			
22.	ให้คำแนะนำด้านการค้นคว้าข้อมูลในสาขาวิชาของตน แก่ผู้ร่วมงานได้			
23.	เป็นผู้เสนอโครงการทดลองที่เกี่ยวข้องกับการเรียน การสอน			
24.	ประดิษฐ์สื่อการสอนเพิ่มเติมจากที่มีอยู่			
25.	เขียนบทความทางวิชาการเผยแพร่สู่ชุมชน			
26.	เป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียน			

ข้อที่	พฤติกรรม	มาก	ปานกลาง	น้อย
	<u>ค่านิยมสัมพันธ</u>			
27.	ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้			
28.	เป็นผู้นำได้เหมาะสมกับกาลเทศะ			
29.	เป็นผู้ตามได้เหมาะสมกับกาลเทศะ			
30.	มีความเสียสละเพื่อกลุ่มหรือหมู่คณะ			
31.	มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ			
32.	มีความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานในทางที่ดี			
33.	มีความเป็นกันเองกับนักเรียนในฐานะครูกับศิษย์			
34.	เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น			
35.	ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน			
36.	ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชน			
	<u>ค่านิยมธรรมและความประพฤติ</u>			
37.	ปฏิบัติตามความระเบียบประเพณีของครู			
38.	ปฏิบัติตามในหน้าที่ได้แล้วเสร็จตามกำหนด			
39.	ติดตามผลการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ			
40.	ปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์			
41.	ให้ความเมตตากรุณาแก่นักเรียน			
42.	ปกครองนักเรียนด้วยความยุติธรรม			
43.	มีความประพฤติดีที่เป็นแบบอย่างแก่นักเรียน			
44.	มีกิจวัตรวาจาสุภาพเรียบร้อยกับทุกคน			
45.	ถ่ายทอดความรู้โดยไม่คิดเป็นอนหรืออิกบัง			

ข้อที่	พฤติกรรม	มาก	ปานกลาง	น้อย
46.	ใช้เวลาว่างในระหว่างปฏิบัติงานให้เป็นประโยชน์ กับการศึกษา			
47.	แก่งกายได้เหมาะสมกับอาชีพครู			
48.	สอนเต็มที่ตามเวลาที่กำหนด			
49.	มีความยืดหยุ่นในการทำงานให้เกิดผลดี			
50.	กล้าแสดงความคิดเห็นทุกครั้งที่มีโอกาส			
51.	มีความกระตือรือร้นที่จะทำงาน			
52.	ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล			
53.	ยอมรับในขอบเขตความรู้ความสามารถของตน			
54.	มีอารมณ์ขัน			
55.	เป็นผู้ที่นักเรียนให้ความเคารพนับถือทั้งก่อนหน้าและ ลับหลัง			

แบบประเมินครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

แบบประเมินฉบับนี้จะสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพในด้านความสามารถด้านการรวบรวมข้อมูล ความสามารถด้านการจัดบริการสนเทศ ความสามารถด้านการให้คำปรึกษา ความสามารถด้านการจัดวางตัวบุคคล ความสามารถด้านการติดตามผล ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านจรรยาบรรณของครูแนะแนว โปรดอ่านข้อความอย่างละเอียด แล้วขอให้ท่านประเมินครูแนะแนวแต่ละคนที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ว่าได้แสดงพฤติกรรมดังกล่าวในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างของค่าระดับพฤติกรรมนั้น ๆ (มาก ปานกลาง น้อย) ใใบประเมิน

ข้อ	พฤติกรรม	มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	<u>ความสามารถด้านการรวบรวมข้อมูล</u> สร้างแบบสอบถาม แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประเมินผลบุคลิกภาพของนักเรียน	.....	.....	.....
2.	ใช้แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ ได้เหมาะสมกับงาน	.....	.....	.....
3.	ให้บริการทดสอบความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพแก่นักเรียน	.....	.....	.....
4.	ใช้ประโยชน์ในการทำสัมมนาของนักเรียนในวิชากิจกรรมแนะแนว	.....	.....	.....
5.	ให้นักเรียนทำอัตชีวประวัติ เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับประโยชน์ในการแนะแนว	.....	.....	.....

ข้อ	พฤติกรรม	มาก	ปานกลาง	น้อย
6.	ออกเยี่ยมบ้านนักเรียนในกรณีที่จำเป็น			
7.	จัดทำระเบียบสะสมโดยให้มีข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ครบถ้วนและใช้ประโยชน์ได้			
8.	ทำการศึกษานักเรียนเป็นรายกรณีในกรณีที่จำเป็น			
9.	จัดประชุมรายกรณี (Case Conference) ร่วม กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง			
10.	สำรวจความคืบหน้าของนักเรียนก่อนจัดบริการต่าง ๆ ในแต่ละปี			
	<u>ความสามารถด้านการจัดบริการพิเศษ</u>			
11.	จัดป๋ายพิเศษ โดยเปลี่ยนแปลง ข้อมูลให้ทันสมัยเสมอ			
12.	ร่วมจัดป๋ายพิเศษนักเรียนใหม่			
13.	ร่วมจัดป๋ายพิเศษนักเรียนที่จบการศึกษา			
14.	เชิญวิทยากรมาบรรยาย/อภิปราย/โต้วาทีในโอกาส อันควร			
15.	จัดทำคู่มือนักเรียนสำหรับนักเรียนใหม่			
16.	จัดนิทรรศการแนะแนวทางการศึกษาหรืออาชีพ 1 ครั้ง ต่อปี			
17.	สอนวิชากิจกรรมแนะแนว			
18.	ประชาสัมพันธ์งานแนะแนวเป็นระยะ			
19.	ออกบริการแนะแนวทางการศึกษาแก่นักเรียน ป.6			
20.	จัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพอย่างมี ระบบ สะดวกต่อการศึกษาค้นคว้า			

ข้อ	พฤติกรรม	มาก	ปานกลาง	น้อย
	<u>ความสามารถด้านการให้คำปรึกษา</u>			
21.	ทำหน้าที่ผู้ให้คำปรึกษาโดยตรง			
22.	จัดทำแบบบันทึกการให้คำปรึกษา			
23.	บันทึกวิธีการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง			
24.	ติดตามผลการให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง			
25.	ให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่แก่ผู้รับบริการ			
	<u>ความสามารถด้านการจัดวางตัวบุคคล</u>			
26.	สามารถจัดหางานพิเศษให้นักเรียนที่สนใจทำ			
27.	จัดการทดสอบความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพก่อน ให้ทำงานหรือฝึกงาน			
28.	มีส่วนร่วมในการจัดทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ขาดแคลน			
29.	จัดส่งนักเรียนไปฝึกงานในสถานฝึกงานอาชีพ			
30.	จัดให้นักเรียนเลือกแผนการเรียนก่อนลงทะเบียน			
31.	ช่วยจัดการเรื่องการเปลี่ยนแผนการเรียนสำหรับ นักเรียนที่มีปัญหาขัดข้องในการเรียน			
	<u>ความสามารถด้านการติดตามผล</u>			
32.	มีวิธีการติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษา ซึ่งทำให้ได้ ข้อมูลทศกองการ			
33.	จัดทำสถิตินักเรียนที่จบการศึกษาแต่ละปี			
34.	ติดตามผลนักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษา			

ข้อ	พฤติกรรม	มาก	ปานกลาง	น้อย
35.	คิดความผลการปฏิบัติงานของนักเรียนที่ทำงานพิเศษ เป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ			
36.	คิดความผลการฝึกปฏิบัติงานของนักเรียนที่ฝึกงานใน สถานฝึกงานอาชีพเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ			
37.	ทำการศึกษานักเรียนเป็นรายกรณี			
38.	สามารถวางแผนเหมาะสมระหว่างผู้ให้การแนะแนว กับผู้รับบริการ			
39.	สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้			
40.	ใช้คำพูดที่ไม่กระทบกระเทือนจิตใจผู้อื่น			
41.	ระมัดระวังการกระทำที่จะกระทบกระเทือนจิตใจ ผู้อื่น			
42.	ให้ความเป็นกันเองกับผู้เกี่ยวข้อง			
43.	เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น			
44.	มีความพร้อมที่จะให้บริการ สนเทศแก่ชุมชน			
45.	สามารถเป็นผู้นำได้ความกล้าหาญ			
46.	สามารถเป็นผู้มีความกล้าหาญ			
47.	สามารถติดต่อประสานงานกับแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เพื่อ ประโยชน์ในการให้บริการแก่นักเรียน			
48.	มีความพร้อมที่จะให้บริการแนะแนวแก่นักเรียนตาม กำหนดเวลา			
49.	ได้รับความร่วมมืออย่างเต็มที่จากผู้เกี่ยวข้องใน การปฏิบัติงาน			

ข้อที่	พฤติกรรม	มาก	ปานกลาง	น้อย
	<u>ค่านจรรยาบรรณของครูแนะแนว</u>			
50.	รักษาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้รับบริการ ไว้เป็นความลับ			
51.	รักษาประโยชน์ของผู้รับบริการอย่างเต็มที่			
52.	มีเทคนิคในการช่วยให้ผู้รับบริการแก้ไขปัญหของตนเอง			
53.	รับผิดชอบต่องานในหน้าที่			
54.	มีหลักการในการแก้ไข้ปัญหา			
55.	มีความประพฤติเหมาะสมตามขอบข่ายศีลธรรมจรรยา อันดีงาม			
56.	ส่งนักเรียนไปรับบริการจากบุคลากรอื่น เช่น จิตแพทย์ เมื่อปัญหาของนักเรียนเกินความสามารถของตน			
57.	ไม่ตามลประโยชน์ส่วนตนจากการให้บริการแนะแนว			
58.	ให้ความเมตตากรุณาแก่ผู้รับบริการ			
59.	เคารพสิทธิส่วนบุคคลของผู้รับบริการในการเลือกทัศนคติ ดำเนินชีวิตของตนเอง			
60.	มีหลักการในการช่วยเหลือผู้รับบริการ			

ตาราง 4 คุณภาพของแบบประเมินครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

คนที่	ครั้งที่ 1 (X)	ครั้งที่ 2 (Y)	X ²	Y ²	XY
1	136	139	18496	19321	18904
2	141	144	19881	20736	20304
3	146	144	21316	20736	21024
4	148	154	21904	23716	22792
5	141	140	19881	19600	19740
6	111	112	12321	12544	12432
7	145	143	21025	20449	20735
8	105	106	11025	11236	11130
9	116	112	13456	12544	12992
10	153	157	23409	24649	24021
11	136	137	18496	18769	18632
12	147	147	21609	21609	21609
13	115	139	13225	19321	15985
14	143	141	20449	19881	20163
15	118	122	13924	14884	14396
16	101	123	10201	15129	12423
17	112	123	12544	15129	13776
	2214	2283	293162	310253	301058
	ΣX	ΣY	ΣX^2	ΣY^2	ΣXY

$$r_{tt} = 0.89$$

ตาราง 5 คุณภาพของแบบประเมินครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

คนที่	ครั้งที่ 1 (X)	ครั้งที่ 2 (Y)	X ²	Y ²	XY
1	151	152	22801	23104	22952
2	136	135	18496	18225	18360
3	130	128	16900	16384	16640
4	139	144	19321	20736	20016
5	115	115	13225	13225	13225
6	122	123	14884	15129	15006
7	123	131	15129	17161	16113
8	148	151	21904	22801	22348
9	131	141	17161	19881	18471
10	120	120	14400	14400	14400
11	157	157	24649	24649	24649
12	146	145	21316	21025	21170
13	143	147	20449	21609	21021
14	139	141	19321	19881	19599
15	119	115	14161	13225	13685
16	131	134	17161	17956	17554
17	116	122	13456	14884	14152
	2266 ΣX	2301 ΣY	304734 ΣX ²	314275 ΣY ²	309361 ΣXY

$$r_{tt} = 0.96$$

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยผลการประเมินครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

คนที่	$\bar{x}$ (165)	คนที่	$\bar{x}$ (165)
1	143	13	145
2	143	14	148
3	145	15	153
4	142	16	154
5	156	17	150
6	138	18	146
7	138	19	150
8	137	20	139
9	132	21	152
10	142	22	151
11	135	23	147
12	152	24	152

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยผลการประเมินครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

คนที่	$\bar{X}$ (180)	คนที่	$\bar{X}$ (180)
1	144	11	146
2	146	12	148
3	147	13	161
4	160	14	158
5	164	15	174
6	159	16	172
7	164	17	148
8	160	18	150
9	160	19	148
10	154	20	149

ภาคผนวก ค

1. แบบทดสอบ 16 PF Form A
2. คะแนนบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ
3. คะแนนบุคลิกภาพของครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

แบบทดสอบบุคลิกภาพ

The Sixteen Personality Factor Test

Raymond B. Cattell

คำชี้แจงเกี่ยวกับการทำแบบทดสอบบุคลิกภาพ

วิธีทำ คำถามในแบบทดสอบฉบับนี้เป็นคำถามเพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับทัศนคติ และความสนใจของท่าน คำตอบเหล่านี้ไม่มีคำตอบใดผิดหรือถูก เพราะทุกคนมีความคิดเป็นของตนเอง ดังนั้นท่านโปรดตอบคำถามตามที่ท่านเห็นว่าเป็นจริงสำหรับท่าน

ตัวอย่าง

ในแต่ละคำถามมีคำตอบอยู่ 3 คำตอบ โปรดเลือกคำตอบที่ท่านต้องการเพียงคำตอบเดียว จากข้อ ก ข ค ที่กำหนดให้ แล้วกากบาท X ลงในช่อง ใต้ตัวอักษรที่เป็นชื่อที่ท่านเลือกในกระดาษคำตอบ เช่น

1. ข้าพเจ้าชอบลูกกีฬาที่เล่นเป็นทีม
  - ก. ใช่
  - ข. เป็นบางครั้งบางครั้ง
  - ค. ไม่ใช่
2. ข้าพเจ้าชอบคนที่
  - ก. เกือบตัว
  - ข. อยู่ระหว่างข้อ ก กับข้อ ค
  - ค. เป็นมิตรกับคนง่าย
3. เงินไม่สามารถบันดาลความสุข
  - ก. จริง
  - ข. อยู่ระหว่างข้อ ก กับข้อ ค
  - ค. ไม่จริง
4. "ผู้ใหญ่" คู่กับ "เด็ก" เช่นเดียวกับ "แมว" คู่กับ
  - ก. ลูกแมว
  - ข. สุนัข
  - ค. ทารก

คำตอบทั้งตัวอย่าง

	ก.	ข.	ค.
1.			X
2.	X		
3.			X
4.	X		

ในตัวอย่างข้อ 4. คำตอบที่ถูกคือข้อ ก. ลูกแมว ซึ่งเป็นคำตอบที่มีเหตุผล แต่ในแบบทดสอบฉบับนี้มีคำถามที่กองการคำตอบที่มีเหตุผลท่านเองน้อยมาก

ในขณะที่ท่านตอบแบบทดสอบฉบับนี้ โปรดยึดหลัก 4 ประการคือ

1. ตอบเฉพาะสิ่งที่ เป็นจริงสำหรับท่าน วิธีที่ดีที่สุดคือ ตอบตามที่ท่านเคยปฏิบัติในชีวิตประจำวันของท่าน
2. อย่าใช้เวลาในการตอบแต่ละคำถามนานเกินไป พยายามตอบทันทีที่ท่านอ่านคำถามและคำตอบเสร็จ แน่ใจจนบางคำถามอาจสั้นเกินไป หรือให้ข้อมูลท่านน้อยเกินไป ให้เลือกคำตอบที่ใกล้เคียงหรือเข้ากับความคิของทานมากที่สุด
3. โปรดตอบทุกข้อ ไม่เว้นข้อใดข้อหนึ่ง
4. ท่านควรจะตอบข้อ ก. หรือข้อ ค. ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และตอบข้อ ข. เฉพาะเมื่อคำตอบในข้อ ก. และข้อ ค. เป็นคำตอบที่เป็นไปไม่ได้จริงๆ สำหรับท่าน

(โปรดตอบลงในกระดาษคำตอบ)

ห้ามทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ

11. คนที่ฉันคิดว่าน่าสนใจมากกว่าคือ
 ก. วิศวกรก่อสร้าง ข. ไม่แน่ใจ ค. นักเขียนบทละคร
12. ฉันเลือกที่จะหยุดดูจักรวาลภาพข้างถนนมากกว่าที่จะหยุดฟังคนทะเลาะกัน
 ก. ใช่ ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่ใช่
13. ฉันสามารถจะออกสันตอกคนที่อวดฉลาด ถึงแม้ว่าเขาจะคุยหรือแสดงตนว่าเหนือกว่าคนอื่น ๆ ก็ตาม
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
14. ฉันมักจะสังเกตสีหน้าของคนที่ทำอะไร ไม่ซื่อสัตย์ได้เสมอ
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่
15. มันคงจะเป็นการดีสำหรับคนทุกคน ถ้าวันหยุดจะนานกว่านี้ และทุกคนได้หยุด
 ก. เห็นด้วย ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่เห็นด้วย
16. ฉันมักจะชอบเสี่ยงกับงานที่มีรายได้สูง แม้รายได้ไม่แน่นอนมากกว่าที่จะทำงานที่มั่นคงซึ่งมีค่าจ้างต่ำ
 ก. ใช่ ข. ไม่แน่ใจ ค. ไม่ใช่
17. ฉันมักจะพูดถึงอารมณ์หรือความรู้สึกของฉัน
 ก. เมื่อจำเป็นของพูด
 ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
 ค. เมื่อใดมีโอกาสฉันก็พูดได้เสมอ
18. นาน ๆ ครั้งฉันเกิดความรู้สึกกลัวอันตราย หรือกลัวความตายอย่างป่วนปั่นด้วยเหตุผลที่ตัวฉันเองก็ไม่เข้าใจ
 ก. ใช่ ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่ใช่

37. วิชาที่ฉันชอบในโรงเรียน ได้แก่
 ก. คนกวี   ข. ไม่น่าใจ   ค. งานฝีมือหรือการช่าง
38. เมื่อฉันได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้รับผิดชอบงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ฉันจะขยันขอให้คน
 ทำความคำแนะนำของฉัน มิฉะนั้นฉันก็จะไม่ยอมรับการแต่งตั้งนั้น
 ก. ใช่   ข. บางครั้งอาจจะทำเช่นนั้น   ค. ไม่ใช่
39. สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับพ่อแม่ คือ
 ก. ช่วยเหลือลูก ๆ สามารถพัฒนาความรู้สึกนึกคิดของเขาได้
 ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
 ค. สอนให้รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเองได้
40. ในการทำงานเป็นกลุ่มฉันมักจะ
 ก. พยายามปรับปรุงวิธีการ การจัดเตรียม หรือแบ่งงานต่าง ๆ เสียใหม่
 ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
 ค. ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และคอยคิดว่าทุกคนได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ
41. บ่อยครั้งที่ฉันรู้สึกว่าจะได้ทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดกำลังใจแก่ร่างกาย
 ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่ใช่
42. ฉันชอบที่จะอยู่ในกลุ่มคนที่สุภาพ เรียบร้อย มากกว่าอยู่ในกลุ่มคนที่หยาบกระด้าง
 และปฏิบัติฝ่าฝืนกฎเกณฑ์
 ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่ใช่
43. ฉันรู้สึกไม่สบายใจอย่างมาก เมื่อมีคนวิจารณ์ฉันในกลุ่ม
 ก. จริง   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่จริง
44. ถ้าเจ้านายเรียกฉันไปพบ ฉันจะ
 ก. ถือโอกาสขอบางสิ่งที่คุณต้องการ   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
 ค. รู้สึกกลัวว่าฉันได้ทำบางสิ่งบางอย่างผิดไป

45. สิ่งในโลกของการคือ
 ก. พลเมืองที่เข้มแข็ง   ข. ไม่แน่ใจ
 ค. คนที่มีอุดมการณ์ ซึ่งมีแผนงานที่ทำให้โลกดีขึ้น
46. ฉันมักจะรู้เท่าทันการโฆษณาชวนเชื่อในสิ่งต่าง ๆ ที่อ่านพบ
 ก. ใช่   ข. ไม่แน่ใจ   ค. ไม่ใช่
47. เมื่อเป็นวัยรุ่นฉันเข้าร่วมในงานกีฬาของโรงเรียน
 ก. ในบางโอกาส   ข. บ่อย ๆ   ค. ส่วนใหญ่เกือบทุกครั้ง
48. ฉันจะจัดห้องของฉันให้เป็นระเบียบเรียบร้อยของทุกอย่างจะอยู่ในที่ของมันตลอดเวลา
 ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างขอ ก. กับขอ ค.   ค. ไม่ใช่
49. บางครั้งฉันรู้สึกเครียดและยุ่งยากใจ เมื่อฉันนึกถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน
 ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างขอ ก. กับขอ ค.   ค. ไม่ใช่
50. บางครั้งฉันก็สงสัยว่า คนที่เขากำลังสนทนากับฉันอยู่นั้น เขาสนใจในสิ่งที่ฉันพูดอยู่หรือไม่
 ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างขอ ก. กับขอ ค.   ค. ไม่ใช่
51. ถ้าฉันเลือกได้ฉันจะเลือกเป็น
 ก. พนักงานป่าไม้   ข. ไม่แน่ใจ   ค. ครูโรงเรียนมัธยม
52. ในวันหยุดพิเศษและวันเกิด ฉัน
 ก. ชอบที่จะให้ของขวัญแก่คนอื่นเป็นการส่วนตัว
 ข. ไม่แน่ใจ
 ค. รู้สึกว่าการซื้อของขวัญเป็นเรื่องน่ารำคาญ
53. "ความเมื่อยล้า" คู่กับ "การทำงาน" เช่นเดียวกับ "ความภูมิใจ" คู่กับ
 ก. การยิ้ม   ข. ความสำเร็จ   ค. ความสุข

54. สิ่งใดต่อไปนี้ไม่ใช่คำอยู่ในประเภทเดียวกัน
 ก. เทียนไข   ข. พระจันทร์   ค. แสงไฟฟ้า
55. ฉันนึกหวังเพราะเพื่อน ๆ หลอกฉัน
 ก. ไม่เคย   ข. เป็นบางครั้ง   ค. บ่อย ๆ
56. ฉันรู้สึกว่าคุณมีลักษณะบางอย่างที่ทำให้ฉันรู้สึกว่าเหนือกว่าคนทั่วไป
 ก. ใช่   ข. ไม่แน่ใจ   ค. ไม่ใช่
57. เมื่อฉันรู้สึกไม่สบายใจ ฉันจะพยายามซ่อนความรู้สึกไม่ให้คนอื่นทราบ
 ก. จริง   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่จริง
58. ฉันชอบที่จะไปชมการแสดงหรืองานบันเทิงต่าง ๆ
 ก. มากกว่าอาทิตย์ละครั้ง
 ข. ประมาณอาทิตย์ละครั้ง
 ค. น้อยกว่าอาทิตย์ละครั้ง
59. ฉันคิดว่าการมีอิสระเสรีมีความสำคัญมากกว่าการทำคามมารยาทหรือเคารพกฎหมาย
 ก. จริง   ข. ไม่แน่ใจ   ค. ไม่จริง
60. ฉันมักจะเงี้ยบขี้นเมื่ออยู่ต่อหน้าผู้ที่มอวสุมากกว่า (เช่น โดยอายุ, ตำแหน่งหน้าที่, มีประสบการณ์มากกว่า)
 ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. และข้อ ค.   ค. ไม่ใช่
61. ฉันพบควยตัวเองว่า การพูดต่อหน้าคนหมู่มากเป็นของยาก
 ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่ใช่
62. ฉันสามารถบอกทิศทางได้ดี เมื่ออยู่ในที่ ๆ ไม่เคยไป (สามารถบอกทิศเหนือ, ใต้, ตะวันออก หรือตะวันตกได้โดยง่าย)
 ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่ใช่

63. ถ้ามีใครโกรธฉัน ฉันจะ
 ก. พยายามทำให้เขาสงบลง   ข. ไม่แน่ใจ   ค. โกรธตอบ
64. เมื่อฉันอ่านข้อเขียนที่เป็นอคติในหนังสือ นิตยสาร ฉันมักจะลืมมันเสีย แทนที่จะคิด
 คอบโก้ม
 ก. จริง   ข. ไม่แน่ใจ   ค. ไม่จริง
65. ฉันจะไม่จำสิ่งที่ไม่ค่อยมีความสำคัญ เช่น ชื่อถนน หรือชื่อร้านขายของในเมือง
 ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่ใช่
66. ฉันชอบชีวิตการเป็นสัตวแพทย์ ซึ่งต้องใช้ความสามารถในการรักษาโรคและผ่าตัด
 ให้สัตว์
67. ฉันชอบรับประทานอาหารที่มีรสชาคร่อย โดยไม่คำนึงถึงความสะอาดและคุณ
 ประโยชน์เหมือนคนบางคน
 ก. จริง   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่จริง
68. บางครั้งฉันรู้สึกอารมณ์ไม่ดีพอที่จะพบหน้าคนอื่นได้
 ก. นาน ๆ ครั้ง   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. บ่อย ๆ
69. บางครั้งมีคนเกื่อนว่า ฉันแสดงออกทางน้ำเสียงและท่าทางมากเกินไป
 ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่ใช่
70. เมื่อฉันเป็นวัยรุ่น ถ้าฉันมีความเห็นไม่ตรงกับคุณพ่อ คุณแม่ ฉันมักจะ
 ก. ถือความเห็นของฉันเอง
 ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
 ค. ยอมรับตามความเห็นของท่าน
71. ฉันชอบที่จะมีที่ทำงานเป็นของตัวเอง โดยไม่ต้องอยู่ร่วมกับคนอื่น
 ก. ใช่   ข. ไม่แน่ใจ   ค. ไม่ใช่

72. ฉันชอบที่จะอยู่เงียบ ๆ ทามวิถีทางของฉัน มากกว่าการที่จะได้รับการยกย่องชมเชย
ในความสำเร็จของฉัน
ก. จริง   ข. ไม่แน่ใจ   ค. ไม่จริง
73. ฉันรู้สึกว่าคุณมีความเป็นผู้ใหญ่พอในเกือบทุกเรื่อง
ก. จริง   ข. ไม่แน่ใจ   ค. ไม่จริง
74. ฉันรู้สึกหงุดหงิดมากกว่าจะรู้สึกว่าคุณได้รับความช่วยเหลือจากคำวิจารณ์ที่คนหลายคน
พยายามจะให้แกฉัน
ก. บ่อย ๆ   ข. บางครั้ง   ค. ไม่เคยรู้สึก
75. ฉันสามารถควบคุมความรู้สึกได้เสมอ โดยไม่แสดงความรู้สึกให้ใครทราบ
ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่ใช่
76. ในการที่จะประคองสิ่งที่มีประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นมาฉันชอบที่จะ
ก. ทำสิ่งนั้นในห้องทดลอง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ขยายความคิดให้คนอื่น
77. ถ้า "ประหลาดใจ" คู่กับ "แปลก" เช่นเดียวกับ "กลัว" คู่กับ
ก. กล้ามเขี้ยว   ข. น่ากังวล   ค. น่าหวาดเสียว
78. เศษส่วนต่อไปนี้ขอโทษทางไปจากข้ออื่น
ก. $\frac{3}{7}$ ข. $\frac{3}{9}$ ค. $\frac{3}{11}$
79. มีบางคนมักจะทำท่าทางเฉยเมยและหลบหลีกฉัน โดยที่ฉันไม่ทราบสาเหตุ
ก. จริง   ข. ไม่แน่ใจ   ค. ไม่จริง
80. คนอื่นปฏิบัติต่อฉันอย่างซาดเหุกผล ไม่สมกับความตั้งใจของฉันที่ฉันควรจะได้รับ
ก. บ่อย ๆ   ข. บางครั้ง   ค. ไม่เคย
81. ฉันรังเกียจการใช้คำพูดไม่สุภาพ แม้จะอยู่ในกลุ่มคนเพศเดียวกันก็ตาม
ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่ใช่

91. ในการเดินทางไกล ฉันชอบที่จะ
- อ่านหนังสือที่ลึกซึ้งก่อให้เกิดความคิด แต่ก็เป็นเรื่องที่น่าสนใจ
  - ไม่แน่ใจ
  - ฆ่าเวลาโดยการสนทนากับผู้ร่วมเดินทาง
92. ในสถานการณ์ที่อาจมีอันตรายเกิดขึ้น ฉันจะคอยพูดพร่ำเพ้อจนแม้ว่าจะทำลายความสงบและไม่ค่อยสุภาพนัก
- ใช่
  - อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
  - ไม่ใช่
93. ถ้าคนที่คุ้นเคยปฏิบัติต่อฉันไม่ดี และแสดงให้เห็นว่าเขาไม่ชอบฉัน
- ฉันไม่รู้สึกละไรสักนิด (ฉันไม่แคร์)
  - อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
  - ฉันรู้สึกเสียใจ
94. ฉันรู้สึกยุ่งยากใจ เมื่อได้รับคำสรรเสริญหรือการแสดงความยินดี
- ใช่
  - อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
  - ไม่ใช่
95. ฉันชอบงานซึ่ง
- มีรายได้มั่นคงแน่นอน
  - อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
  - งานที่มีรายได้สูง ที่ขึ้นอยู่กับความสามารถของฉัน
96. เพื่อที่จะรอบรู้อยู่เสมอ ฉันมักจะ
- ถกปัญหาต่าง ๆ กับผู้อื่น
  - อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
  - อ่านจากรายงานข่าวตามที่เกิดขึ้นจริง
97. ฉันชอบที่จะมีบทบาทในงานสังคม และร่วมเป็นคณะกรรมการงานต่าง ๆ
- ใช่
  - อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
  - ไม่ใช่
98. ในการทำงานฉันจะไม่พอใจจนกว่ารายละเอียดปลีกย่อยต่าง ๆ ได้รับการติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด
- จริง
  - อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
  - ไม่จริง

108. การระมัดระวังและหวังแค่นอย ก็กว่าที่จะตั้งความหวังด้วยความเป็นสุขอย่างเปี่ยมล้น
และไม่เคยเตรียมใจสำหรับความผิดหวังเลย
ก. จริง   ข. ไม่แน่ใจ   ค. ไม่จริง
109. เมื่อคำนึงถึงความยุ่งยากในการทำงาน ฉัน
ก. พยายามวางแผนล่วงหน้าก่อนจะพบกับเหตุการณ์นั้น
ข. ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.
ค. คิดว่าจะแก้ไขได้เมื่อความยุ่งยากนั้นมาถึง
110. ฉันคิดว่าการทำงานให้เข้ากับคนอื่นในงานสังคมเป็นเรื่องง่าย
ก. จริง   ข. ไม่แน่ใจ   ค. ไม่จริง
111. เมื่อจำเป็นต้องซักชวนโน้มน้าวผู้คนทำงาน ฉันมักจะถูกเลือกให้เป็นผู้ทำการเจรจา
ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่ใช่
112. จะน่าสนใจมากกว่าที่จะ
ก. เป็นผู้แนะแนวคอยช่วยเหลือในการงานให้แก่เด็กหนุ่มสาว
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ทำหน้าที่วิศวกรที่มีประสิทธิภาพ
113. ถ้าฉันแน่ใจว่าใครไม่ยุติธรรมหรือเห็นแก่ตัว ฉันจะแสดงให้เขารู้ตัว แม้ว่าจะมีปัญหา
ความมา
ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่ใช่
114. บางครั้งฉันทำทลกลแบบงี่ ๆ เพียงเพื่อทำให้คนอื่นประหลาดใจและกว่าว่าเขาจะพูด
อะไร
ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่ใช่
115. ฉันคงจะชอบถ้าได้เป็นนักหนังสือพิมพ์ที่เขียนเรื่องเกี่ยวกับบทละคร คนตรี ฯลฯ
ก. ใช่   ข. ไม่แน่ใจ   ค. ไม่ใช่

150. ถ้ามีใครกะโปกให้คำแนะนำฉัน ขณะที่ฉันกำลังเล่นเกมบางอย่าง ฉันก็ไม่รู้สึก
หงุดหงิดอะไร
ก. จริง   ข. ไม่แน่ใจ   ค. ไม่จริง
151. งานที่น่าสนใจมากกว่าสำหรับฉันคือ
ก. งานทางศิลปะ   ข. ไม่แน่ใจ   ค. เลขานุการของสโมสร
152. คำก่อกอไปนี้คำใดที่มีความหมายไม่สัมพันธ์กับคำอื่น
ก. ไม่มี   ข. มีบ้าง   ค. มากที่สุด
153. ถ้า "เปลวไฟ" คู่กับ "ความร้อน" เช่นเดียวกับ "กุหลาบ" คู่กับ
ก. หนาม   ข. กลีบดอกไม้   ค. กลิ่นหอม
154. ฉันดื่มเหมือนกับว่ามันเกิดขึ้นจริง ๆ ซึ่งรบกวนการนอนของฉันมาก
ก. บ่อย ๆ   ข. บางครั้งบางครั้ง   ค. ไม่เคยเกิดขึ้นจริง ๆ เลย
155. ถ้ามีผู้ใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการกระทำของฉัน ถึงแม้ว่างานที่ আমিทำว่าจะไม่สำเร็จ
ฉันก็จะยังคงเสี่ยงทำต่อไป
ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่ใช่
156. ฉันชอบการเข้ากลุ่มที่ฉันรู้ว่าเขาจะต้องทำอะไรกันบ้าง และจะทำให้ฉันได้มีโอกาส
ที่จะเป็นผู้นำกลุ่มได้
ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่ใช่
157. ฉันชอบที่จะแก่งตัว เรียบอย่างปรกติมากกว่าจะแต่งตัวดูฉูดฉาดสะกุกตากคน
ก. จริง   ข. ไม่แน่ใจ   ค. ไม่จริง
158. ฉันชอบที่จะทำงานอดิเรกเงียบ ๆ ในตอนเย็น ๆ มากกว่าจะไปงานสังสรรค์
ก. จริง   ข. ไม่แน่ใจ   ค. ไม่จริง
159. ฉันจะไม่ฟังคำแนะนำที่คอยความหวังดีจากคนอื่น แม้ฉันจะรู้ว่าฉันไม่ควรจะทำเช่นนั้น
ก. บางครั้งบางครั้ง   ข. เกือบจะไม่เคยทำ
ค. ไม่เคยทำเช่นนั้น

176. ถ้ามีคนขอร้องให้ฉันทำงานเพื่อการกุศลสักอย่างหนึ่ง (เช่น งานกาชาด) ฉันจะ
 ก. ยินดีตอบรับ   ข. ไม่แน่ใจ   ค. พุคอย่างสุภาพว่าฉันคิดอะไร
177. คำต่อไปนี้ คำไหนที่ไม่ได้อยู่ในพวกเดียวกับคำอื่น
 ก. กวาง   ข. คคเคี้ยว   ค. เส้นตรง
178. ถ้าคำว่า "ในไม่ช้า" คู่กับ "ไม่เคย" เช่นเดียวกับคำว่า "ไกล" คู่กับ
 ก. ไม้รู้ที่ไหน   ข. ไกล   ค. ไกลออกไป
179. ถ้าฉันกระทำบางสิ่งบางอย่างที่ผิดมารยาทสังคมอย่างมาก ฉันจะลืมนั่นได้ในไม่ช้า
 ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่ใช่
180. เป็นที่รู้กันว่าฉันเป็นคนประเภทชอบเสนอความคิดเห็นเสมอ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น
 ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่ใช่
181. ฉันคิดว่าฉันทำอะไรลงไป ได้ดีกว่า
 ก. กล้าเผชิญสิ่งท้าทายทั้งหลาย
 ข. ไม่แน่ใจ
 ค. ออกถลันและยอมทำภาวความเคองการของคนอื่น
182. ฉันจัดอยู่ในคนประเภทที่มีความกระตือรือร้นมากคนหนึ่ง
 ก. ใช่   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่ใช่
183. ฉันชอบงานประเภทที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอไม่จำเจและมีการเดินทางร่วมด้วย
 แม้ว่าจะเป็นงานที่เสี่ยงอันตรายอยู่บ้างก็ตาม
184. ฉันเป็นคนประเภทเคร่งครัด จ้าจี้จ้าไซ และจะทำงานทุกอย่างให้ถูกต้องที่สุดเท่าที่
 จะทำได้
 ก. จริง   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่จริง
185. ฉันชอบทำงานที่ก่อให้เกิดความระมัดระวัง และก่อให้เกิดความชำนาญเฉพาะ
 ก. จริง   ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค.   ค. ไม่จริง

การทวง 8 ความผิดปกติของเครื่องจักรและอุปกรณ์

Run	16 FF																								ZX	$\bar{X}$	S
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24			
A	7	6	8	6	5	5	6	5	5	3	3	4	10	6	5	3	8	8	5	4	4	5	5	4	130	5.41	1.77
B	7	5	5	7	6	6	9	4	7	8	10	8	7	5	8	7	8	9	3	6	8	10	10	8	171	7.12	1.87
C	8	4	2	6	6	5	3	7	5	9	8	5	5	9	7	6	8	4	6	2	6	6	5	6	138	5.75	1.92
E	2	4	6	3	4	2	4	3	2	1	3	3	8	4	5	3	6	10	5	2	5	4	3	3	95	3.95	2.03
F	4	6	6	1	3	3	2	3	3	1	3	2	6	6	6	1	4	8	1	4	6	2	3	3	87	3.63	1.99
G	8	7	8	8	7	9	5	10	2	7	8	10	7	5	8	6	4	2	5	8	9	7	3	8	161	5.71	2.27
H	7	6	7	3	5	3	3	4	3	4	3	6	8	4	8	6	6	6	4	4	6	6	3	6	121	5.04	1.66
I	6	4	7	5	5	4	4	6	5	2	8	7	9	4	7	4	7	10	5	5	4	5	5	5	134	5.58	1.82
L	6	7	9	5	7	4	6	8	4	5	7	6	6	6	8	5	7	8	6	8	9	6	6	4	153	6.38	1.47
M	6	6	3	3	6	4	7	1	5	4	9	6	7	5	6	5	7	10	6	3	5	8	3	5	130	5.41	2.06
N	10	7	9	10	9	6	7	9	10	9	9	10	6	7	7	9	6	4	10	10	6	9	7	9	195	8.13	1.72
O	6	6	6	3	6	5	6	7	6	1	4	4	5	5	4	5	4	3	6	7	4	7	4	4	117	4.88	1.51
Q1	7	5	9	7	5	5	6	7	5	9	7	9	9	9	5	8	6	7	9	5	7	9	6	6	165	6.88	1.51
Q2	4	4	2	7	7	7	6	3	10	6	8	6	3	9	4	6	7	7	7	8	5	8	4	6	144	6.00	2.02
Q3	6	5	4	6	5	8	6	6	4	6	9	8	5	5	6	7	4	4	6	5	5	6	3	7	137	5.71	1.43
Q4	3	7	8	6	3	5	5	6	8	3	5	5	2	5	5	7	4	5	8	6	4	6	4	4	125	5.21	1.64

ตาราง 9 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหน่วยการเรียนรู้คณิตศาสตร์

No	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหน่วยการเรียนรู้คณิตศาสตร์																				ΣX	$\bar{X}$	S
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
A	6	6	5	7	9	2	9	4	5	5	6	5	6	6	7	5	3	6	7	4	113	5.65	1.73
B	8	8	8	9	9	6	9	5	7	5	8	8	7	10	8	8	9	5	5	6	148	7.40	1.57
C	5	5	5	7	8	7	5	6	6	9	3	5	8	6	4	4	4	6	6	4	113	5.65	1.56
D	5	4	2	6	7	4	4	4	4	4	5	4	3	2	6	4	4	6	3	3	84	4.20	1.32
E	4	5	3	9	9	3	5	3	2	7	3	7	6	1	6	3	2	3	3	2	86	4.30	2.34
F	5	5	5	2	7	8	4	7	4	6	7	5	2	6	5	4	6	5	6	5	107	5.35	1.22
G	5	5	5	8	6	6	6	4	8	8	3	8	6	2	5	3	3	5	4	1	96	4.90	2.25
H	5	5	2	7	8	4	7	4	8	8	3	8	6	2	5	3	3	3	4	1	96	4.90	2.25
I	5	5	7	7	7	7	7	4	8	3	2	6	4	5	4	5	5	8	8	4	111	5.55	1.76
J	8	8	4	10	8	7	6	9	6	9	8	6	5	5	9	7	6	9	7	7	144	7.20	1.61
K	7	6	9	6	7	7	5	5	5	6	6	9	3	5	4	5	3	3	5	2	108	5.40	1.89
L	9	9	10	9	8	7	9	9	9	10	9	6	10	10	10	6	8	4	9	6	165	8.25	1.71
M	6	5	4	7	3	6	5	3	4	2	4	7	2	4	6	7	5	6	5	10	101	5.05	1.93
N	5	5	8	9	6	9	8	7	3	5	4	7	7	5	5	8	5	10	8	8	132	6.60	1.90
O	6	6	10	6	2	6	3	4	7	2	6	5	4	6	4	7	6	4	10	10	111	5.55	2.16
P	5	5	4	9	7	9	5	4	5	3	6	4	2	4	9	5	3	5	6	6	106	5.30	1.98
Q	5	5	5	8	7	5	8	1	3	6	7	3	3	4	8	3	6	6	10	10	113	5.65	2.16